

## Lenin'in Partisi üstüne

Todor Jivkov

*Bulgaristan Komünist Partisi MK Birinci Sekreteri  
ve BHC Devlet Konseyi Başkanı*

Marksizm, insanlığın toplumsal düşüncesinin doruğu olduktan, «dünyayı yeniden kurma» gibi cüretkâr bir hedefi benimsedikten, işçi hareketi de bilimsel sosyalizmi silâh edindikten sonra, yığınların devrimci-dönüştürücü eylemine baş olabilecek, onların tarihsel yaratıcılığını yönlendirebilecek politik parti sorunu toplumsal ilerlemenin ana sorunu oldu.

Biz bugün bu soruna daha özel bir vesileyle dönüyoruz: Moskova'da Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin olağan kongresi toplantıya çağırılmış bulunuyor. Bu «olağan» sözcüğünü geleneğe uyarak söylüyoruz. Ama SBKP'nin her kongresi, yalnız Sovyet ülkesi komünistleri için değil, tüm gezegenimizin komünistleri için de büyük bir olay, iki yanıma bakınmak, ulaşımlarımızı değerlendirmek, hedef edindiğimiz doruklara doğru daha öte hareketimiz için en iyi yolları ve en güvenilir araçları seçmek için adeta durakladığımız kendine özgü bir sınır, bir uğrak oluyor.

Bu gayet doğaldır, çünkü SBKP uluslararası komünist hareketinde özel bir yer alıyor. Biz, bu sayfalarda, Lenin'in Partisi'nin yerinin ne olduğu, bu partinin deneyiminin neleri öğrettiği, devrimde ve yeni toplum kuruluşunda SBKP'nin yönetmenlik rolünü gerçekleştirmeye ilişkin en güncel problemlerin neler olduğu sorularını yanıtlamaya çalışacağız.

Biz, SBKP'nin uluslararası komünist hareketinde özel bir yer aldığını söylerken, hiç de ideolojik düşmanlarımızın tüm hareketimizi gözden düşürme çabaları içinde bu partiye maletmeye kalkıştıkları gibi herhangi bir «komuta rolünü öngörmüyoruz. Yeryüzünde komünistler arasındaki ilişkilerde geçerli kurallar açısından, SBKP eşitler arasında eşit bir öğedir. Ama biz, SBKP'nin olağanüstü yüksek saygınlığını, edindiği deneyimi ve

ortaya koyduğu örneğin diğer komünist partileri üzerindeki reel etkisini, ortak davamıza reel katkısını öngörerek, onun özel bir yer aldığından sözediyoruz.

Burada yalnız üç tarihsel olguyu anımsatmak istiyorum.

Tarihte yeni tipten ilk parti olarak kurulan Lenin'in partisi, o zamanlar yozlaşmakta olan Batı Avrupa sosyal-demokrasisinin reformizmini ve oportünizmini kesinlikle silkip attı. İşçi sınıfının öncü güçlerini devrimci yola yöneltti ve en geniş emekçi yığınlarını peşinden götürmeye başladı. Eğer bu köklü dönüm yapılabilmiş olmasaydı, bugün dünya işçi hareketi yolun neresinde bulunurdu?

Lenin'in Partisi, insanlık tarihinde ilk defa olarak, kendi halkını utkan sosyalist devrime götürdü. Bu utku, bilimsel sosyalizm fikirlerini pratikte gerçekleştirmenin başlangıcı oldu; halklara, ezgiciler üzerinde utkuya ulaşabileceklerini, kendi yaşamlarını sömürücüler olmadan, yeni, kıyas kabul etmeyecek kadar adil ilkeler temeli üzerinde serbestçe kurma yeteneğine sahip olduklarını gösterdi. Eğer 1917 Ekiminde geleceğe doğru yeni, sosyalizm ve komünizm çağına doğru çözücü ve kesin yarma hareketi başarmış olmasaydı, şimdi biz yolun neresinde olurduk?

Lenin'in Partisi, dünya egemenliğini elde etmeye kalkışan ve Avrupa'ya boyun eğdirmede bir hayli mesafe alan faşizmin kara güçlerine karşı, Sovyet halkının özverili savaşımının esin kaynağı ve örgütçüsü oldu. Sovyet halkı, SBKP'nin yönetmenliği altında, faşizmin yenilgiye uğratılmasında sonuç belirleyen bir katkıda bulundu, birçok halkları ve bu arada Bulgaristan halkını kölelikten ve yokolmaktan kurtardı. Bu büyük kahramanlık davası başarılmamış olsaydı, bugün insanlığın hali nice olurdu?

Yalnız bu üç olgu, insanlığın yazgısını belirleyen ve insanlık tarihine altın sayfalar kazandıran bu üç kanıt, SBKP'yi yeni yüzyılın, sosyalizm ve komünizm yüzyılının Prometheus'ine benzetmeye yeterli olsa gerektir.

Lenin'in Partisi, yalnız devrimde değil, yeni toplum kuruluşunda da, henüz geçilmedik yola, Lenin'in çok isabetli deyişiyle o zamana kadar «ne arabantın, ne yolun, genellikle hiçbir şeyin, ama daha önce bilinen hiçbir şeyin» (!) bulunmadığı yola en önce koyuldu. Bunun ne demek olduğunu iyice bir düşünmeliyiz.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi, yeni üretimsel ve toplumsal ilişkileri, yeni yaşam tarzını yaratma, biçimlendirme ve geliştirmeye ilişkin en büyük teorik ve pratik sorunlara çözüm getirmede birinci olmalıydı. Bunlar, alabildiğine zor durum ve koşullar altında gerçekleştirilen olağanüstü karmaşık, diyalektik bakımdan çelişkili sorunlardı. Bu dediğimizi biraz açalım.

Ülkenin sanayileştirilmesi, sosyalizmin endüstriyel temelini ve savunma

(!) V. İ. Lenin, Tüm yapıtlar, c. 44, s. 416.

potansiyelinin *kurulmasını gerektiriyordu*. Bu olmadan, üstün gelen halkın kazanımlarının korunması olanaksızdı. Ve bununla birlikte, emekçilerin, halkın geniş yığınlarının yaşam düzeyinin yükseltilmesi de hemen hemen aynı derecede gerekliydi, ve mantıksal olarak, yeni Sovyet erkinden ve kendi komünist partilerinden onlar bunu bekliyorlardı.

*Tarım üretiminin sosyalist raylar üzerine bindirilmesi* köylülüğün milyonları bulan yığınlarının yeni ekonomiyi oluşturma çalışmalarına çekilmesi *gerekliyordu*. Ve bununla birlikte, ülkenin emekçi halkına besin maddeleri, gelişme halindeki endüstriye de hammaddeler sağlanmalıydı.

*Kültür devriminin açındırılması gerekliyordu*, ve bunun amacı yeni, içerik bakımından birleşik, bütünsel sosyalist kültürü yaratmak olmalıydı. Ve bununla birlikte, ulusal gelenekler konusunda özenle tutum alınmalı, uçsuz bucaksız ülkede büyük sayıdaki ulusların ve halk gruplarının tinsel gelişmesi için çabalar harcanmalıydı.

Bu sorunlara çözüm getirmek, ekonominin ve kültürel kuruluşun merkezsel ve plânlı yönetimini sağlamak için *tek, birleşik yönetim gerekliydi*. Ve bununla birlikte, yeni toplumun özünün peşinen belirlediği üzere, işletmelerde, kuruluşlarda, il ve ilçelerde, her yerde yığınların girişi geliştirilmeli, toplumun ve devletin bütün sorunlarının çözümüne çekilmeleri sağlanmalı, gerçek, sosyalist demokrasinin kurulması başarılmalıydı.

*Ve ensonu uluslararası alana ilişkin sorunlar*: toplumsal düzenleri ayrı ülkeler arasında barış içinde yanyana yaşama politikasına ilişkin Lenin'ci ideler işlendi ve pratikte gerçekleştirildi. Bu politika, etkin bir sınıfsal komünizm olarak kapsıyor, ulusal ve sosyal kurtuluşları uğrunda savaşım veren halklara yardım edilmesini öngörüyor.

Evet, bunlar yeni, olağanüstü karmaşık sorunlardı. O zaman, o çetin koşullar altında, o yeni ve çoğu kez önceden kestirilemeyen durumlarda, iç koşulların ve uluslararası durumun sertleşmesi hallerinde, bu sorunlara SBKP'den daha iyi ve daha başarılı çözüm getirebileceğini kim savlayabilir?

İdeolojik düşmanlarımız, kamuoyunun dikkatini, hatalar ve yetersizlikler üzerinde toplamaya çalışıyorlar. Bu anlaşılır şeydir ve onlar bunun için karşımızdadırlar. SBKP'nin deneyimini incelerken, kendileri için sonuçlar çıkarırken komünistler de yetersizlik ve kusurlardan söz ediyorlar. Bu da doğaldır: Birilerinin artık tökezledikleri yerde bir de senin tökezlemen gerekmez. Büyük Lenin de bize bunu böyle öğretiyordu. Ne var ki, başarısızlıkları bile bile abartarak haddinden fazla vurgulayan, sosyalizmin gelişmesine ve SBKP'nin eylemine ilişkin gerçek tabloyu karanlık gösteren, gerçekleri tersyüz edenleri anlamak zordur. Elbette yetersizlik ve kusurlar da vardır. Sorun, diyordu Lenin, bunların varolması, bu olgunun kendisi değildir; hiç yanılmayacak kadar akıllılar yoktur ve olamaz da; sorun, söz-konusu yetersizliklerin çok esaslı hatalar olmamasında ve çabucak düzel-

tilmesindedir.» <sup>(2)</sup> Hatayı açıkça tanımak, nedenlerini ortaya çıkarmak, bunu doğuran durumu ve koşulları çözümlemek, hatanın düzeltilmesi yollarını enikonu görüüp bulmak ... işte, ciddi partinin belirtisi budur, partinin ödevlerini yerine getirmesi bu demektir, *sınıfı*, ondan sonra da *yığını* eğitme ve yetiştirme budur.» <sup>(3)</sup>

SBKP'nin bu anlamda ödevini yerine getirmediğini kim savlayabilir? Dışarıdan hiçbir eleştirici, reel (ve uydurma olmayan) yetersizlikleri, SBKP'nin kendisinin yaptığı ve yapmakta olduğu kadar derinlik ve içtenlikle çözümleme konusu edinebilmiş değildir.

Sorunları zoraki biçimde büyüten ve abartanlar, en önemli gerçeği, *yani dünyanın ilk sosyalizm ülkesinin baştan başa tüm tarihinin, SBKP'yi yönetenlerin önderliği altında ve bu yöneticiler sayesinde Sovyet halkının gösterdiği kahramanlıklarla dolu yüce bir yararlık olduğunu* gözlerden saklayamaz veya inkâr edemezler.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi, ilk bulucu ve ilk uygulayıcı olma yüksek ödevini bugün de yerine getirmektedir. SBKP teoride yeni yollar açıyor. Bu partinin keşfettiği toplumsal gelişme yasallıkları, diğer sosyalist ülkelerin deneyimiyle sürekli doğrulandı ve doğrulanıyor.

SBKP proletarya diktatörlüğü devletin – gelişmiş sosyalizm evresinde – tüm halkın devletine dönüşmesi; işçi sınıfı Marksist-Leninist öncüsünün de tüm halkın partisine dönüşmesi sürecini temellendirdi. SBKP, çeşitli ulusların ve halk gruplarının sıkı işbirliği temeli üzerinde yeni tipten tarihsel topluluğun, yani Sovyet halkının oluşması yasallığını saptadı.

Bu teorik hükümlerin doğruluğunu SBKP pratik eylemiyle parlak biçimde kanıtladı.

*Ekonomik ödevler ile sosyal ödevler arasında karşılıklı ilişki sorunlarının* teorik bakımdan işlenmesi ve pratikte yoklanması ilkesel bir önem taşıyor. Somut olarak, üretimsel birikim ve toplumsal tüketim arasındaki bağıntı, toplumsal üretimin ana bölümlerinin, bunun grup grup çeşitli kollarının gelişmesindeki orantılar üzerinde SBKP daima büyük bir dikkatte durdu ve duruyor. Parti, olgun sosyalizm evresinde, sosyal sorunları kesinlikle ön plâna getirdi; 24. Kongre'sinde «sosyalizmde, insanların maddesel ve kültürel gereksinimlerini en dolgun biçimde karşılamının, toplumsal üretim için en yüksek amaç olduğu»nu <sup>(4)</sup> belirtti. Bu ödevin başarıyla yerine getirilmesinin ön koşulları açık seçik belirtildi. Bu ön koşullar arasında başlıcası, toplumsal üretim etkinliğinin artırılmasıdır.

Tüm ekonominin gelişmesini en önemli amaçlardan birine, yani Sovyet insanların genlik düzeyini yükseltmeye yönelten bu ardıcıl siyaset hattı,

<sup>(2)</sup> Bak: V. İ. Lenin, *Tüm yapıtlar*, c. 41, s. 18.

<sup>(3)</sup> V. İ. Lenin, *Tüm yapıtlar*, c. 41, s. 41.

<sup>(4)</sup> L. İ. Brejnev, *Lenin'in yolunda*, c. 3, Moskova, 1972, s. 238.

daha sonraki SBKP 25. Kongre'sinde ve Merkez Komitesi Plenumlarında daha öte işlenerek pekiştirildi. L. İ. Brejnev yoldaş, SBKP MK Ekim (1980) Plenumu'nda sosyalist ekonominin perspektiflerini karakteristik çizgileriyle belirterek şunları söyledi: «Ben bu sorunlar üzerinde konuşmaya metalden değil, ulaştırma ve taşımacılıktan, giderek yakıt ve enerji üretiminden de değil, bunların çok büyük önemine karşın, çözüme kavuşturulmaları Sovyet insanların yaşam koşullarına en dolaysız biçimde bağlı olan sorunlardan başlardım. Bana kalırsa, halkın genliği, mutluluğu için özen göstermeyi her şeyden üstün tutmak en partisel diyebileceğimiz yaklaşımdır. Kaldı ki, sık ekonomik açıdan da, sonul amaçtan bu amaca ulaşılmasını sağlaması gerekene doğru yürünmesi daha doğru olur.» (3)

Sosyal ve ekonomik ödevlerin bağintısı sorununa SBKP'nin ilkesel yaklaşımının, olanca açıklığı ve diyebilirim ki, derin anlamıyla belirlediği görülüyor. Bu yaklaşım, daha somut olarak, SBKP MK Politik Bürosu'nun bir tüketim programı hazırlanmasını kararlaştırmış olmasında pratik ifadesini bulmuş oluyor. Geniş tüketim malları üretimi için, «b» grubu işkollarında kesin bir yükseliş sağlanması için uzun vadeli bir program hazırlanması sorunu ele alınmış, çalışma koşullarını daha öte iyileştirme alanında, konut yapıcılığı, sağlık, eğitim, kültür alanlarında yeni ödevler belirlenmiş bulunuyor. Sosyal sorunlar, SBKP MK'nin «SSCB'nin 1981 ve 1985 yılları ve 1990 yılına kadarki dönem ekonomik ve sosyal gelişme ana doğrultuları» tasarısında geniş ölçüde yansıtılıyor. Partinin önümüzdeki 26. Kongre'sinde, bu sorunların daha öte ve daha etraflı biçimde işleneceği açıkça anlaşılıyor.

Bütün bunlar, SBKP'nin uyguladığı politikanın rasgele ve bölümsel öğeleri değil, asıl özüdür.

En öndekilerin peşinden, tıpatıp onların ayak izlerine basmadan, gidecek birçok bakımdan kendi yollarını tutmuş olarak arkalarından gidenler için, kendilerinden önce yola çıkanların belirlenen dorukları nasıl aldıklarını ve güçlükleri nasıl aştıklarını bildikçe, mesafe almak daha kolaydır. Sovyet halkının SBKP yönetmenliği altında yarattığı her şey, ötekiler için bir örnek oldu. Bundan ötürü, kardeş komünist ve işçi partileri, SBKP'nin evrensel-tarihsel deneyimini inceliyorlar, bundan böyle de, yeni toplum kuruluşuna ilişkin genel yasallıklar ile somut-tarihsel durumu ve kendi ülkelerinin özelliklerini gözetmeyi titizlikle bağdaştırarak, inceleyecek ve yararlanacaklardır.

Biz Bulgaristan komünistleri SBKP'den çok şeyler öğreniyoruz. Peki, bu «öğreniyoruz» ne demektir? Bir kere, bizler, ilk yaratıcıların bu yeni yoldan ilk geçenlerin partisinin yaptığı her şeyi hiç de körükörüne tekrar etmiyoruz. Bu yalnız kavrama saygısızlık olmakla kalmaz, aynı zamanda Marksist-Leninist teorinin özülle çelişir.

(3) «Pravda» gazetesi, 22 Ekim 1980.

Vaktiyle, Lenin, Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi deneyiminin öneminden sözün «geniş» ve «dar» anlamıyla söz ediyordu. <sup>(6)</sup> Bu düşünce, sanırım ki, SBKP'nin bütün deneyimi konusunda da uygulanabilir. Eğer «geniş anlamda» deneyim sözkonusu oluyorsa, biz herşeyden önce SBKP'den *Marksist-Leninist teoriyi yaratıcı biçimde uygulamayı öğreniyoruz.*

Bunu daha somut olarak nasıl anlatabiliriz?

Biz Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nden:

– Tıpkı onun gibi, Marksizm-Leninizm'e bağlı olmayı; Marksizm-Leninizm temel ilkelerini, bunları yozlaştırmak ve yeniden gözden geçirmek isteyenlere karşı, bilimsel sosyalizm hükümlerini ve ulaşımlarını silkip atmak isteyenlere ve herşeye «sıfırdan» başlamayı önerenlere karşı savaşmada onun gibi savunmayı öğreniyoruz. Lenin Marksizm üstüne şöyle diyordu: «Marks'ın teorisi *yolundan* yürüdükçe biz, nesnel gerçekliğe (bunu bir gün tüketmeden) gitgide daha fazla yaklaşıcağız; *başkaca hangi yoldan* yürürsek yürüelim, karışıklık ve yalandan başka hiçbir şeye varamayız.» <sup>(7)</sup> Biz, haklı olarak, bunu, Marksist-Leninist öğreti için söyleyebiliriz.

– Tıpkı onun gibi, yaşamın hızlı ve gerçek akışını ve değişme halindeki durumun kendine özgü niteliğini dikkate alarak, Marksist-Leninist teoriyi yaratıcı biçimde geliştirmeyi öğreniyoruz. Lenin'in dediği gibi, bu sezgi, bu yaratıcı geliştirme, komünistlere, olaylar tarafından yönetilmeden, olayları yönetme olanağı, yeni durumlar karşısında şaşırmadan ve gerilemeden direnme olanağı, durgunluktan, hareketsizlikten ve doğmatizmden kaçınma olanağı veriyor. Biz de, bunun için çaba gösteriyor, olayların dönüm yarattığı her yeni durumda şu veya bu hükümden çabucak vazgeçmeden, teoriyi zenginleştirmeye çalışıyoruz.

– Tıpkı onun gibi, işi devrimci çalışma yerine devrimci lafazanlığa dökmekten, yüksek ideallere doğru atılım gösterirken günlük yaşamın istemlerinden kopmadan, teoriyle pratiği organik biçimde birleştirmeyi, teoriyi pratik yoluyla yoklamayı ve pratik sonuçları teorik olarak genellemeyi öğreniyoruz.

SBKP'nin deneyiminden «dar anlamda» yararlanmadan söz edecek olursak, her şeyden önce şunu belirtmek isteriz: Bulgaristan Komünist Partisi, kendi çalışmalarında, başkalarının pratiği içinde denenmiş, yaşam-sallığını kanıtlamış olan ve bizim koşullarımıza uygun bulunan şeyi uygulamaktan korkmuyor. Şu varki, giderek bu hallerde bile, şu veya bu koşullarda edinilen deneyimin başka koşullara mekanik olarak aktarılması sözkonusu değildir. Örneğin, bizler, SBKP'nin sosyalist toplum içindeki yönetmenlik rolünü gerçekleştirmeye ilişkin ilkesel çıkarımlarıyla daima ilgilendik ve ilgileniyoruz.

<sup>(6)</sup> Bak: V. İ. Lenin, Tüm yapıtlar, c. 41, s. 3.

<sup>(7)</sup> Bak: V. İ. Lenin, Tüm yapıtlar, c. 18, s. 146.

Herkesçe iyice bilindiği üzere, Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin yönetmenlik rolü gerçekten bütün halk ölçüsünde tanınıyor. Bu gerçeğin SSCB Anayasası'nda da ifadesini bulmuş olması, tarihsel yoldan oluşan durumun pratik belirtisiyle yasama açısından da kanıtlanmasıdır. Burada, yalnız birkaç çizgiyi, bizce, Lenin'in Partisinin kendi yönetmenlik ödevini başarıyla yerine getirmesine olanak veren ve şimdi özellikle dikkatimizi çeken çizgileri belirtmek isterim.

Her şeyden önce, *SBKP ideolojik ve örgütsel birliğiyle güçlüdür*. İdeolojik birliğin adeta peşinen, partinin dışında, yani partiye artık önceden tamamen hazırlanmış, partinin ideolojisini büsbütün benimsemiş insanlar giriyormuş gibi sağlandığını düşünmek yanlış ve yanıltıcı olur. Hayır, ideolojik birlik de canlı davadır; herşeyden önce komünistlerin ideolojik oluşma ve yetiştirme süreci partinin içinde de devam eder. Bu soruna yaratıcı yaklaşım, parti üyelerinin gerçekten inanmışlık, parti fikir ve kanılarını savunabilme, bunları yığınlar arasına götürme ve ideolojik düşmanlarla aktif biçimde savaşıma girme yeteneği ruhunda daha başarılı olarak eğitilmelerini sağlar. Bence, parti üyelerinin ideolojik etkinliği, savaşkanlığı partinin olağanüstü önemli nitelik çizgisidir. Bununla birlikte, ideolojik birlik örgütün birliğinin en sağlam temelidir.

İdeolojik ve örgütsel birlik, parti-içi demokrasiyi, gelişkin eleştiri ve özeleştiriye dışalamaz, gerektirir. Bu anlamda da SBKP bize örnek oluyor. Tıpkı onun gibi, bizler de, her komünistin kanısına kulak verilmesini ve bunun dikkate alınmasını sağlamaya çalışıyoruz. Söz konusu olan yalnız komünistin kanısı da değildir. Partinin eyleminde demokratizm, eleştiri ve özeleştiri ilkeleri, parti halka sürekli olarak danıştığı ve uyguladığı politikanın en önemli sorunlarıyla ilgili olarak onun önünde hesap verdiği takdirde, en dolgun biçimde gerçekleşebilir. Şimdi gözümüzün önünde yapılmakta olan SBKP 26. Kongresi hazırlığı, bunun nasıl yapılacağını parlak bir örneğidir. İşte, yalnız her basamak parti örgütlerinde değil, aynı zamanda sendika örgütlerinde, emek kolektiflerinde, SSCB'ni ekonomik ve sosyal gelişme ana doğrultularına ilişkin olarak parti kararları tasarısı üzerinde, hemen partice yayınlanmasından sonra başlayan açık, derin ve etraflı görüşmeler devam ediyor. Milyonlarca insan düşüncelerini, eleştirilerini belirtiyor, önerilerde bulunuyor. Parti temel belgelerinin bu suretle hazırlanması pratiği Bulgaristan Komünist Partisi'nde de benimsenmiş bulunuyor.

*SBKP yığınlarla, öncelikle işçi sınıfıyla organik biçimde bağlıdır ve bu bağlantısıyla güçlüdür*. Yığınlar partiye sınırsız bir inanç besliyorlar. Bu böyledir, çünkü parti Lenin'ci ilkeleri klavuz edinmektedir; parti ile işçi sınıfı ve yığınlar arasındaki karşılıklı anlayış ve karşılıklı güven bir anda oluşuveren ve sonsuza dek varolacak bir şey değildir. <sup>(8)</sup> Biz, SBKP'den

(8) Bak: V. İ. Lenin, Tüm yapıtlar, c. 43, s. 54.

her zaman ve her şeyde işçi sınıfına dayanmayı, yığınların psikolojisini derinlemesine kavramayı, onların gereksinim ve isteklerini anlamayı öğrendik ve öğreniyoruz; yığınlarla açık ve karşılıklı güvene dayalı biçimde konuşmayı işler uyarında gittiği zaman da, güçlüklerle karşılaşıldığı zaman da bu diyalogu sürdürmeyi Lenin'in Partisi'nden öğrendik ve öğreniyoruz. Emperyalist ve diğer gerici güçlerin baskısına karşın, başkaca hiç kimsenin görmediği kadar ağır koşullar altında, Sovyet komünistleri, bir yandan da yığınlara durumun yalnız ne kadar ağır olduğunu değil, güçlükleri yenmek için ne yapılması gerektiğini de açıklamaları sayesinde, kendi halklarını en çetin sınavlardan geçirebildiler ve utkuya ulaştırabildiler. Komünistler yığınlara öğretmenlik ettiler ve ediyorlar ve kendileri de yığınlardan öğrendiler ve öğreniyorlar.

SBKP'nin temelde Lenin'in zamanında saptanan, oluşturulan ve artık altmış yılın deneyimiyle zenginleştirilen ilkeleri ve toplumsal gelişmeyi yönetme biçim ve yöntemleri diğer ülkeler komünistleri için paha biçilmez bir edinimdir.

Sosyal-ekonomik sorunları ele alma ve bunlara çözüm getirmede *SBKP'nin devrimci cesaret ile bilimsel öngörüyü bağdaştırma hüneri* bizim özellikle dikkatimizi çekiyor. SBKP, daima yönetimde nesnel ekonomik yasaların her ahvalde dikkate alınması ve uygulanması, iradecilik ve öznelliğe yer verilmemesi gerekliliğinden yola çıkıyor. Bu gereklik, partinin son kongrelerinde de olanca önemiyle vurgulanıyor. Parti kararları için gerekli bilimsel dayanak, bu kararların hazırlanması çalışmalarına bilgilerin, uzmanların, endüstriden ve tarımdan emekçilerin çekilmesiyle sağlanıyor. Bu suretle, kollektif çalışma ilkeleri parti organlarının dışında da gelişme kazanıyor. Böylece, gelişmiş işletmecilik, gelişkin sosyalist toplum koşullarında Leninci yönetim kuralları ve yöntemleri eylemde uygulanmış oluyor. Biz bu yönde de SBKP'nden öğreniyoruz.

SBKP'nin toplumda yönetmenlik rolünü, olanca çabasını genel politika hattını ve örgütün ana sorunlarını, devletsel ve toplumsal organların yerini almadan belirleme ve işleme üzerinde yoğunlaştırarak gerçekleştirmekte olması da, olağanüstü önemli bir özellikle ve yetenek niteliğiyle dikkatimizi çekiyor. İşlevlerin belirli sınırlarla ayrımlanması ilkesi SBKP Tüzüğü'nde yazılı olup, SSCB Anayasası'nda da ifadesini buluyor. SBKP, eylemlerinde Anayasa temeline dayanarak, Sovyetlerde, sendikalarda, gençlik ve kadın hareketinde, bunların girişimlerini ve bağımsızlıklarını, engellemeden, tutukluk yaratmadan, her yönlü isteklendirip açındırarak etkin biçimde çalışıyor. Ve bu çalışma sadece partinin varlığını hissettirme vesilesi olmayıp, yalnız şu veya bu örgütün özel çıkarlarını değil, her şeyden önce tüm ülke emekçilerinin ortak çıkarlarını dikkate alan aktif bir eylemdir. Bütün toplumsal örgütler, SBKP'nin yönetmenlik rolünü, işte böylece emekçi halkın ortak çıkarlarını yansıttığından ötürü, tanıyor ve benimsiyorlar.



Lenin'in Partisi, politik önder olma yeteneğini kanıtlıyor, bunu hergünkü çalışmalarında durmadan pekiştiriyor. Bu nedenle, Sovyetler Birliği'ndeki durumu ters göstermeye çalışan ideolojik düşmanlara karşı yerinde bir direnişle, L. İ. Brejnev yoldaş, haklı olarak şunu belirtti: «Partiyi ve halkı birbirine karşı koymaya çalışmaları ... sözgelimi, kalbi tüm geri kalan insan organizmine karşı koymaya kalkışmakla birdir.»<sup>(9)</sup> Bu da gerçeğin ta kendisidir. Ve SBKP'nin bu niteliği, kendisine yüksek bir saygınlık kazandırıyor, bu partiden bir şeyler öğrenme, deneyiminden yararlanma arzusu uyandırıyor.

SBKP'nin, uluslararası komünist hareketinde değerine yaraşık bir yer almasına dayanak olan en önemli, en belirgin çizgilerinden biri, *gerçek sosyalist yurtseverliği yüksek, sarsılmaz proletarya enternasyonalizmiyle bağlaştırmasıdır.*

Sovyetler ülkesinde komünistlerin partisinin önde gelen yurtsever güç olduğu hiçbir kuşku götürmez. SBKP bunu hem iç, hem de dış politika-sıyla, tüm eğitimsel çalışmasının amaca yönelik niteliğiyle kanıtlamış bulunuyor.

Bunun gibi, SBKP'yi, kendi halkının çıkarlarını diğer halkların çıkarları karşısına koyduğu savıyla yermek için de hiç kimse tutarlı bir gerekçe ve dayanak bulamaz. Sovyet komünistlerinin, Sovyet insanların yurtseverliği enternasyonalizmle her zaman ve organik biçimde bağdaşılıyor. Savaş yılları bunu kesinlikle doğruladı. Örnek göstermek için uzağa gitmeye gerek yok: Bulgar partizanlarının sıralarında nice Sovyet yurttaşı ve komünisti de yığıtçe savaşıyorlardı.

Bulgaristan'da partizan hareketine katılmış bir kişi olarak, enternasyonalizm konusunda önce bu duygulandırıcı örnekle, ömrünce belleğimden çıkmayacak olan bu örnekle söze başlamak, benim için doğal olsa gerektir. Ama Oktobr Devrimi'nden yola çıkarak tarihi izleyecek olursak, bu türden sayısız parlak örnekler görürüz.

Bilindiği gibi, SBKP'nin kardeş partilere ayakta kalabilmeleri ve pekişmeleri için gösterdiği esin kaynağı ideolojik destek, diğer birçok gerekli yardım biçimleriyle bağdaştırılıyordu. Bunlardan yalnız birini anımsatacağım: SBKP, ağır duruma, bazen âdeta çaresiz duruma düştükleri hal-lerde, devrimci – savaşçıların hayatlarını kurtarmak için elinden gelen herşeyi yapıyordu.

Yeni toplum düzeninin henüz belini doğrultmaya başladığı ülkelere et-raflı ve büyük yardımlarda, bilindiği gibi, Lenin'in Partisi'nin enternasyonalizmi bütün dolgunluk ve ardıcılığıyla beliriyordu. Bunu yalnız Bul-garistan halkı değil, birkaç kıtada bütün diğer sosyalist ülkeler halkları da biliyorlar.

---

(9) L. İ. Brejnev, Lenin'in yolunda, c. 6, Moskova, 1978, s. 533.

Yine bilindiği gibi, SBKP'nin enternasyonalizmi, bugün, sosyalist toplumun güçlendirilmesine yönelik çabalarında, ulusal ve sosyal kurtuluşları için savaşım vermekte olan halklara, aynı zamanda artık kurtulmuş bulunan ve yeni yaşamlarının temelini atmakta olan halklara yaptığı yardımlarda beliriyor. SBKP'nin enternasyonalizmi, gelişmiş kapitalist ülkeler komünist partilerinin ve tüm ilerici güçlerinin savaşımına gösterdiği çok yanlı destekte de ifadesini buluyor.

Şunu da belirtmeliyim: SBKP, kardeş partilere, ancak istedikleri türden, kendi iradesini dayatmadan, koşul ileri sürmeden yardımda bulunuyor. SBKP gerçek ve sadık dosttur. Bulgar komünistleri, bunu, SBKP ile yıllar yılı devam edegelen dostluk ve işbirliği deneyimlerine dayanarak söylüyorlar.

Bu yıl içinde, bizler, seçkin Marksist devrimci Dimitir Blagoev'in Bulgar proletaryasının Marksist partisinin temellerini attığı tarihsel günün 90. yıldönümünü kutlayacağız. Üçüncü, Enternasyonal'in kurucularından biri olan partimiz (Bulgar «dar-sosyalistleri») ile Rus Bolşevikleri arasında tarihsel bağıntı içinde oluşan ilişkiler gereğince, ülkemizde, Lenin'in Partisi'nin deneyiminden yaratıcı biçimde yararlanma ve BKP'nin yeni, Leninci tipten bir parti haline gelmesi, bolşevikleşmesi sürecinin nispeten daha çabuk ve daha sancısız gelişmesi koşulları yaratıldı.

SBKP ile sürekli temas, sürekli deneyim alışverişi, Bulgar komünistlerine, işçi sınıfını, geniş yığınları birleştirme ve örgütlemeleri için devrim bilim ve sanatını kavramalarında yardımcı oldu. Bu da, halkın, faşizme ve kapitalizme karşı, partinin yönetmenliği altında ve kurtarıcı Sovyet Ordusu'nun çözücü yardımıyla silâhlı savaşıma seferber edilmesine, kralcı-faşist rejimin alaşağı edilmesine ve sosyailzme yol açan halk demokrasisi erkinin kurulmasına olanak verdi. BKP'nin bu Lenincileşme tarihsel süreci, partinin başında sadık Leninci ve SBKP'nin ve Sovyet halkının içten dostu, büyük enternasyonalist Georgi Dimitrov'un bulunmasından ötürü özellikle kolaylaşıyordu.

Şimdi Bulgar-Sovyet ilişkileri yeni bir düzeye çıkarıldı. Bu düzeye, BKP ve SBKP tarafından belirlenen ve ardıcıl biçimde gerçekleştirilen yakınlaşma ve entegrasyon önlemi, ülkelerimizin ve halklarımızın her yönlü yakınlaşma ve entegrasyonu temeli üzerinde ulaşıldı. *Partimizin Nisan genel hattı, sosyalist Bulgaristan'ın, politik, ekonomik, ideolojik, bilimsel kültürel ve askersel alanda Sovyetler Birliği'yle aynı ritm, aynı ölçütler, birleşik ve uyumlu eylemler üzere, aynı yaşam tarzıyla ilerlemesine olanak veren bir yoldan gelişmesini sağlıyor.* Bu öyle bir çok yanlı yakınlaşma eğilimidir ki, ülkelerimiz, kendi bağımsızlıklarını koruyarak ve güçlendirerek, aynı akciğerlere ve aynı kan yolları sistemine sahip tek bir organizm halinde hareket ediyorlar. Bu derin diyalektik ikili yakınlaşma süreci içinde, Bulgaristan halkının yeni tipten yurtsever ve enternasyonalist bilinci

oluşuyor; bu bilinçte, Bulgaristan sevgisi ile Sovyetler Birliği'ne, Sovyet halklarına kardeşçe sevgi birbiriyle organik olarak örülüyor ve kaynaşiyor.

Elbirliğiyle belirlenen her yönlü Bulgar-Sovyet yakınlaşması siyaset hat-tını yaşama geçirirken, sosyalist enternasyonalizm ilkelerini maddeselleş-tirmeye reel bir katkıda bulunduğumuz, ülkelerimizden her birinin öteki sosyalist devletler ve halklarla dostluk, işbirliği, yardımlaşma ve entegras-yonunu genişletme ve derinleştirmenin koşullarını yarattığımız, tüm sosya-list topluluk ülkeleri ve halklarının her bakımdan yakınlaşmalarına yardım ettiğimiz kanısındayız. Bulgar-Sovyet karşılıklı ilişkilerinin eylemde sosyal enternasyonalizm olduğunu ifade eden sözler bizim için esin kaynağı oluyor.

Genelde enternasyonalizmin öneminden daha ayrıntılı olarak söz etme-nin gereği yoktur, bu ayrı konudur. Ama Lenin'in Partisine, olağanüstü önemli ve yapıcı uluslararası girişimlerinde destek olmanın, SBKP'yi ideo-lojik düşmanlarının, anti-komünist ve anti-Sovyet propagandaya kapılan-ların saldırılarından, kara çalmalarından ve gözden düşürme yeltenişlerin-den aktif biçimde koruma ve savunmanın gerekli ve özel bir önemi oldu-ğunu belirtmek isterim. Bununla SBKP'nin bizim desteğimizi gereksindi-ğini söylemek istemiyoruz. Sorun bu değildir. Yukarıda söylediklerimizin ışı-ğında anlaşılıyor ve yaşam da durmaksızın gösteriyor ve kanıtlıyor ki, SBKP'ye indirilen her darbe, aynı zamanda bize indirilmiş, reel sosya-lizme, tüm komünist hareketine indirilmiş darbedir. İşte bu unutulma-malıdır!

Bugün tüm halklar için en yazgısal sorunun, *gezegenimizde barış soru-nunun* çözülmekte olduğu alanda SBKP ile birlik olmak çok büyük bir önem taşıyor.

SBKP, barışın, uluslararası yumuşama, silâhsızlanma savaşımının bay-raktarıdır. SBKP Leninci barış içinde yanyana yaşama ilkesini kılavuz edi-nerek, bunu zenginleştirip geliştirerek, tüm sosyalist topluluğun, ilerici uluslararası kamuoyunun onayını ve desteğini kazanan Barış Programı'nı hazırladı ve ortaya koydu. Bu programı gerçekleştirme yolunda, yeni ve yapıcı öneriler ileri sürerek daima atılımlı bir barış politikası izledi. Bu sınıfsal bir politika olup, barış fikirlerinin kendi ulusal ve sosyal kurtuluş-ları, demokrasi ve sosyalizm uğrunda halkların yürüttükleri savaşıma karşı kullanılması denemelerini başarısızlığa uğratmayı amaçlamaktadır. SBKP'nin yönetmenliği altında Sovyet halkının çabalarıyla yaratılan askersel güç ve kudret potansiyeli, emperyalizmin saldırganlık niyet ve plânlarına set çeken, tüm sosyalist topluluk ülkelerinin güvenliğini garantileyen et-kendir. SBKP, silâhsızlanmayı önerirken, dünyada varolan güçler denge-sinin korunması gerektiğinden, aynı derecede güvenlik ilkesinden yola çıkmaktadır.

SBKP'nin, Sovyet devletinin bu sorunla ilgili konumları herkesçe iyi

biliniyor. Ama bunları yine anımsatmalıyız, çünkü kimi çevreler bunları bile bile çarpık göstermeye çalışıyor, kimileri de yeterince açıklıkla anlatmıyor ve bu yüzden her zaman isabetle yorumlayamıyorlar. Bu nedenle, SBKP'nin uluslararası alandaki politikasını her yerde enine boyuna açıklama ve desteklemenin, gerginliğin artmasından ötürü sorumluluğu «iki tarafın» yani, hem emperyalizmin, hem de Sovyetler Birliği ve sosyalist topluluk ülkelerinin sırtına yüklemenin yanlış olduğunu anlatmanın komünistlerin ödevi olduğu düşüncesindeyiz. «Aynı derecede uzaklık» konumu, besbelli ki, nesnel olarak, gerginliğin artmasından yarar gören güçlerin çıkarına, barış için içtenlik ve özveriyle savaşım yürütenlerin zararındır.

Barışı güçlendirmek için SBKP'nin ve Sovyet ülkesinin yaptıklarını tümüyle en yaraşık biçimde değerlendirmeye çalışırken, zamanımızın en insancıl davasına, yani halklar tarafından yaratılan maddesel ve tinsel uygarlığın kurtarılması ve zenginleştirilmesi, insan soyunun ve yeryüzünde yaşamın kurtarılması davasına olağanüstü büyük, kişisel katkısından ötürü Leonid Hiç Brejnev'e en derin şükranlarımızı ifade etmeden geçemeyiz. Onun şu özlü ve etkili sözleri tüm insanlığa ateşli bir çağrıdır: «Ve bana, ilk gününden son gününe kadar savaştan geçtikten sonra ne gibi bir ana sonuç çıkardığım sorulacak olsaydı şu yanıtı verirdim: Savaş tekrarlanmamalı. Artık hiç bir zaman savaş olmamalı.»<sup>(10)</sup>

Bu sözler milyonlarca kalpte yankılanıyor.



Bundan tam 79 yıl önce, 1902 Şubatında, V. İ. Lenin, kendisinin yarattığı proletarya öncü örgütü hakkında şunları yazdı: «Biz, sarp ve çetin bir yolda, bir grup halinde, sımsıkı elele tutunarak yürüyoruz, yürümekteyiz.»<sup>(11)</sup> Küçük bir kahraman devrimciler birliği ... Bu birliğe, kendi çevresinde milyonları toplayıp birleştirme ve tarihin gidişini değiştirme olanağını veren gücü kazandıran şey nedir? Marksist-Leninist teori, topluma ve toplumun gelişme yasalarına ilişkin biricik doğru öğretiyi bağlılık, bu öğretinin hiçbir ödün verilmeden, ardıcıl ve yaratıcı biçimde pratikte uygulanması! İşçi hareketiyle bağlı ve onun öncüsünün eyleminde gövdeleşen Marksizm-Leninizm, yüce bir dönüştürücü güçtür.

Bugün, SBKP, eşi görülmedik bir tarihsel kalkınma ve yükseliş yolunda çokuluslu Sovyet halkının yapıcı eylemini yöneten onyediy milyonluk bir öncüdür. Teorik bakımdan donanmışlık yüksek örgütlülük, yığınlarla kopmaz bağlantı ve enternasyonalizm gibi, yeni tipten partiye özgü ve Lenin tarafından temellendirilen çizgileri, bugün olgunlaşmış ve zenginleşmiş

<sup>(10)</sup> L. İ. Brejnev, Lenin'in yolunda, c. 7, Moskova, 1979, s. 53.

<sup>(11)</sup> V. İ. Lenin, Tüm yapıtlar, c. 6, s. 9.

görüyoruz. *SBKP, yeni tipten gelişmiş partidir, Çağımızın Marksist-Leninist partisi, gelişmiş sosyalizm toplumuna uygun ve yaraşık partidir.*

Uluslararası komünist hareketinde SBKP'nin oynadığı büyük rolü ve tuttuğu özel yeri tanıma, bilinmiyen yoldan ilk geçen partiye, enternasyonalist partiye, barışın bayraktarı olan partiye olağan bir saygı borcu değildir.

Bizim için, bu tanıma, herşeyden önce, kendi attığımız adımı, kendi partimizin gelişme ve ulaşımalarını kime göre ayarlayacağımız sorusunun yanıtıdır. Bulgar komünistleri bu soruya şu yanıtı veriyorlar: SBKP'ye göre.

Bizim için, gerçekleştirmekte olduğu yüksek tarihsel ödev içinde Lenin'in Partisine her bakımdan destek olmak boyun borcu ve şereftir. Biz Bulgar komünistleri, dünyada sosyalizm uğrunda savaşımda SBKP'nin yükümlendiği davanın gerçekleştirilmesinde kendimizi gerçek katılım ortağı olarak hissediyoruz. Bu nedenledir ki, SBKP'den daima içtenlik ve tutkuyla söz etmekteyiz.

İnanıyoruz ki, Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin 26. Kongresi, sosyalizmin utkusal yükselişine, gezegenimizin barış ve sosyal ilerleme uğrunda savaşım yürüten bütün en iyi güçlerinin hareketine yeni bir güçlü atılım kazandıracaktır.

## Bariş ve yaratıcı çalışmalar yolunda

(SBKP Merkez Komitesi'nin «SSCB'nin 1981 ve 1985 yılları ve 1990 yılına kadarki dönem ekonomik ve sosyal gelişme ana doğrultuları» tasarısı üstüne)

*Boris Ponomaryov*

*SBKP MK Politik Büro aday yesi ve MK Sekreteri*

Sovyetler Birliği Komnrist Partisi, 26. Kongresi'ne doğru ilerliyor. SBKP MK Haziran (1980) Plenumu'nda SBKP MK Genel Sekreteri ve SSCB Yüksek Sovyet Prezidyumu Başkanı L. İ. Brejnev'in belirttiği gibi, bu kongre, «komünizm kuruluşunda başlamakta olan evrede yürütülecek savaşının strateji ve taktiğini belirleyecektir».

Partimiz, güzel bir gelenek olarak, her kongresinden önce, Sovyet ülkesinin sosyal-ekonomik gelişme sorunlarını bütün halk tarafından görüşülmeye sunuyor, hazırlanan ekonomik siyaset hattının doğruluğunu böylece yokluyor ve bunu yिđınların pratik deneyimiyle zenginleştirip pekiştiriyor. İşte bu defa da, şimdiye kadar olduğu gibi, SBKP Merkez Komitesi, 1980 Kasımı başında «SSCB'nin 1981 ve 1985 yılları ve 1990 yılına kadarki dönem ekonomik ve sosyal gelişme ana doğrultuları» tasarısını halka sundu.

şimdi, ülkede, bu belge, basın ve diğer yиđınsal iletişim araçlarında, işletmelerde, dairelerde, kolhozlarda ve yerleşim yerlerindeki parti ve sendika rgtleri toplantılarında halk tarafından görüşülüyor. Bu görüşmeler sırasında birçok düşünceler ileri sürülüyor ve düzeltme nerileri yapılıyor. Bazı neriler en yakın zamanda gerçekleştirilecek, bazıları yeni beşyıllık plâna girecek. En önemli belgelerin böylece bütün halk tarafından görüşülmesi sosyalist demokrasi silhliliğının nice sınavlardan geçmiş güvenilir aracıdır. En geniş yиđınlar böylece en önemli devlet kararlarının alınmasına çekilmektedir.



«SSCB'nin ekonomik ve sosyal gelişme ana doğrultuları» büyük uluslararası önemi olan bir belgedir. Bu tasarıda, özü bakımından ülkemiz çerçevesini aşan ve dünyada sosyal-ekonomik süreçler ve politik durum üzerinde belirgin bir etki yapan sorunlar yansıtılıyor. Bu yalnızca dünya ekonomisinde SSCB'nin önemli bir göreceli payı olmasından (dünya sanayi üretiminin beşte biri) ileri gelmiyor. Ülkemizin, gelişmiş sosyalizm ülkesi olarak ekonomik ve sosyal gelişme doğrultusu, sosyalist topluluğun ekonomisi üzerinde ve bir yere kadar da gelişme halindeki ve kapitalist devletler ekonomisi üzerinde nitel bir etki yapıyor.

SBKP tüm insanlığın gözleri önünde yıllarca ilerisinin *ekonomik ve sosyal* plânını ortaya koyuyor. Bu büyük ve güçlü bir sosyalist ülke halkının *barışçı* kuruluş plânı, *yaratıcı çalışmalar* plânıdır. Özellikle önemli olan, bunun, yalnız ekonomide yeni ileri adımlar atılmasını öngörmekle kalmayıp, toplumun gelişmesini, sosyal sorunlarını da belirleyen bir ekonomik ve *sosyal* gelişme plânı olmasıdır. Söz konusu sorunlar hep insana, halk yığınlarına özen gösterilmesi, Sovyet halkının gençliğinin yükseltilmesi sorunlarıdır.

*Sosyalist ülkeler bir yana, dünyanın diğer hiçbir ülkesinde bu gibi plânlar yoktur.*

Tasarıda, onuncu beşyılıktaki ulaşılmış olan başarıların çözümlenmesinden, SBKP 25. Kongresi'nin kararlarını yerine getirme yolunda partinin gerçekleştirdiği büyük çalışmaların bilânçosundan yola çıkılıyor. Bu bilânço, genelde, Sovyet komünistleri arasında, tüm Sovyet insanları arasında memnunluk uyandırıyor, çünkü komünizmin maddesel-teknik temelini yaratma ve halkın yaşam düzeyini yükseltmede, Sovyet devletin ekonomik ve savunma gücünü artırmada yeni mesafeler alınmış bulunuyor. SSCB'nin plânlı ekonomi yeteneğinin, gerek üretim kapasitelerinde, gerekse işgücünde tam istihdamla durmadan büyümesi bir kez daha gözler önüne seriliyor. Bu olağanüstü büyük bir başarıdır ve biz Sovyet komünistleri bundan haklı olarak kıvanç duyuyoruz. Sovyet ekonomisinin kapitalist ekonomiden başlıca karakteristik ve ayırdedici çizgisi, bunalımlar ve gerilemeler tanımaması, gelişme çizgisinin durmaksızın yükselmesidir. Şimdi ülkemizde komünizm kuruluşu tempoları ve ritmini karakterize eden ilke- sel bakımdan önemli birkaç rakam verelim.

*Onuncu beşyılık döneminde SSCB'nin ulusal geliri, önceki beş yıla kıyasla 400 milyar ruble arttı. Bu artış toplumsal üretimin daha yoğun biçimde gelişmesine ve halkın yaşam düzeyinin bir hayli yükseltilmesine olanak verdi. 1976–1980 yıllarında 1.200'den fazla büyük sanayi kuruluşu işletmeye açıldı, binlerce işletme ve fabrika modernize edildi. Bunun sonucu olarak, sanayi üretimi hacmi 717 milyar ruble arttı. Teknik ilerlemeyi belirleyen işkolları (enerji üretimi, makine yapımı, araç ve gereç üretimi) daha hızlı tempolarla gelişti. Yakıt üretimi, elektrik enerjisi üretimi, demir-çelik ve renkli metaller üretimi arttı. Geçen beşyılık dönemde, Batı Sibirya'da, petrol çıkarımı yaklaşık beş kez; doğal gaz çıkarımı yaklaşık 4,5 kez arttı.*

Son on yıla bakacak olursak, ülkemizin endüstriyel gelişme boyutları, bu sorunun çözümüne onuncu beşyılığın katkısı daha açık biçimde ortaya çıkıyor. 1971–1980 yıllarında üretim fonları iki defadan fazla arttı, yani bir onyıllığın içinde, ülkede, yarım yüzyıldan fazla bir zaman boyunca – 1917'den 1970'e kadar – meydana getirebildiğimizle denkle- nen bir yeni endüstriyel-üretimsel potansiyel yaratıldı.

Onuncu beşyılık dönemde SBKP tarım politikasını titizlikle ve ardıcıl

biçimde uyguladı. Bu sayede tarım üretimini geliştirmede büyük bir ileri adım atabildik. Tarımımız kesintisiz ve sürekli olarak teknik araçlarla donatılıyor ve gitgide endüstriyel bir çehre kazanıyor. Yalnız onuncu beşyılık içinde, sovhozlar ve kolhozlar 1 milyon 800 bin traktör, 1 milyon 300 binden fazla taşıt otomobili, 540 bin kadar biçer-döğەر, milyarlarca ruble tutarında diğer tarım teknik araçları ve yaklaşık 400 milyon ton mineral gübre aldılar. Emeğin elektrikle donatımı 1,4 defa yükseldi. Sulama ve arazi ıslahı çalışmaları geniş ölçüde devam etti, RSFSC'nin karatopraklardışı kesiminde tarımı geliştirme kompleks programı daha öte gerçekleştirildi. Ve hava koşulları genellikle elvermediği halde, hububatta yıllık ortalama ürün ilk kez olarak 200 milyon tonu aştı.

Onuncu beşyılık döneminde endüstride ve tarımda kaydedilen ilerleme, doğal olarak, SBKP 25. Kongresi'nin ortaya koyduğu ana ödevin, yani Sovyet halkının genlik düzeyini yükseltme ödevinin yerine getirilmesi koşullarını da belirledi. Bu alanda da kaydadeğer başarılar elde edildi.

Sovyetler Birliği'nin ekonomik gelişmesini kapitalist dünyanın baş ülkesi olan ABD ile kıyasladığımız zaman, sosyalizmin üstünlükleri özellikle açık biçimde beliriyor. 1970–1979 yıllarında SSCB'nin ulusal geliri % 57, ABD'nin sadece % 33; SSCB'nin endüstri üretimi % 72, ABD'nin endüstri üretimi ise % 41 artış gösterdi. Bu nedenle iki ülkenin ekonomik gelişme düzeyleri arasındaki fark bir hayli azaldı. Bugün SSCB'nin ulusal geliri ABD'nin ulusal gelirinin yaklaşık olarak üçte ikisiyle denkleiliyor. Birçok göstergelerde, örneğin çelik, petrol, demir cevheri, mineral gübreler, traktörler, dizel ve elektrik lokomotifleri üretiminde Sovyetler Birliği, ABD'ni bir hayli geçiyor. Sovyet ekonomisi durmaksızın büyürken, Birleşik Amerika ve onun yanısıra diğer gelişmiş kapitalist ülkeler, son on yıl içinde üç kez üretimde düşüş bunalımları yaşadılar. Bunların en ağırı, derinlik ve genişliği bakımından 1930 yılları «büyük bunalım»ıyla kıyaslanan 1973–1975 yılları ekonomik bunalımı oldu. Kapitalist ekonomi, daha bu bunalımın sonuçlarından tamamen kurtulmadan, 1970'lerin sonunda ve 80'li yılların başında yeniden bunalım durumuna düştü. 1980 yılında ABD'nde ulusal gelirin % 1–2, Büyük Britanya'da % 2–2,5 oranında azalması bekleniyor.

Bu ülkelerde, üretimde görülen periyodik düşüş derin yapısal bunalımlarla (yakıt-enerji, hammedde, besin ve tüketim, ekoloji), bir yandan da süregelen enflasyon ve döviz-finans sarsıntılarıyla örölüp gidiyordu. Bu da ekonomik yükseliş tempolarını düşürüyor, büyük ölçüde işsizlik yaratıyor, üretim kapasitelerini eksik kullanmaya neden oluyor, ödeme dengesinde ve devlet bütçesinde büyük bir açık yaratıyordu.

Dünya kapitalizminin, tüm devlet-tekel düzenlemesi sisteminde büyük bozuklukların, burjuva devletin ekonomi politikasında sarsıntıların alıp yürüdüğü güçlüklerle dolu bir dönem içinde bulunduğu apaçık görülüyor.



Burjuva politikacı ve ekonomistlerinin, bilimsel-teknik devrimle ve devlet-tekel düzenlemesiyle kapitalizmi derin ekonomik sarsıntılardan kurtarma ümitleri tamamen suya düşmüş bulunuyor.



Bizim 1980 yılları yeni plânlarımız, her şeyden önce, halkın maddesel ve kültürel düzeyini durmadan yükseltmeye, kişinin çokyönlü gelişmesi için en iyi koşulları yaratmaya yöneliktir.

SBKP Merkez Komitesinin tasarısında şunlar belirtiliyor: «1980 yıllarında Komünist Partisi belirlediği ekonomik stratejiyi gerçekleştirmeye ardıcıl biçimde devam edecektir. Bu stratejinin yüksek hedefi, halkın maddesel ve kültürel düzeyini durmaksızın yükseltme, tüm toplumsal üretimi etkinlikle daha öte artırma, emek üretkenliğini çoğaltma ve Sovyet insanların sosyal aktifliğini ve emek etkinliğini yükseltme temeli üzerinde kişinin çokyönlü gelişmesi için daha iyi koşullar yaratmaktır.»

Onbirinci beşyillik içinde partinin uygulayacağı ekonomik stratejiyi şöyle özetleyebiliriz:

- Halkın genlik düzeyini ardıcıl biçimde yükseltmeye ilişkin önlemler sisteminin gerçekleştirilmesi;
- Ülke ekonomisinin ardıcıl biçimde büyümesinin sağlanması ve üretim yapılarının yetkinleştirilmesi;
- Toplumsal üretimde etkinliğin artırılması, ürünlerin, halk ekonomisinin bütün kollarında hizmetlerin nitelikçe iyileştirilmesi;
- Bilimsel-teknik ilerlemenin hızlandırılması;
- Çevre korunmasının iyileştirilmesi;
- Yönetim sisteminin yetkinleştirilmesi ve ekonominin bütün halkaların işletmecilik eylemi düzeyinin yükseltilmesi;
- Dış ekonomik ilişkilerde etkinliğin artırılması ...

Halkın genlik düzeyini yükseltme siyaset hattı, ekonomik stratejinin yüksek hedefi olarak, son onyıllarda SBKP'nin sürekli ve değişmez hareket hattıdır. SSCB'nin izlediği ekonomi politikasının temel anlamı, en çok kazanç gözetimi değil, tek tek teknik-ekonomik sorunların çözümü de değil, herşeyden önce ve herşeyin üstünde halkın yaşam düzeyinin yükseltilmesidir.

SBKP'nin 1980 Ekiminde yapılan Merkez Komitesi Plenumu'ndaki söylevinde L. İ. Brejnev'in belirttiği gibi, ekonomik gelişme üstüne konuşma «metalden değil, ulaştırma ve taşımacılıktan, giderek yakıt ve enerji üretiminden de değil, bunların çok büyük önemine karşın, çözüme kavuşturulmaları Sovyet insanların yaşam koşullarına en dolaysız biçimde bağlı olan sorunlardan başlamalıdır. Bana kalırsa, halkın genliği, mutlu-

luğu için özen göstermeyi her şeyden üstün tutmak en partisel diyebileceğimiz yaklaşımdır.»

Bu alanda bizim elde ettiğimiz az değildir. Kapitalist ülkelerden farklı olarak, Sovyetler Birliği'nde, ulusal gelirin beşte dördü doğrudan doğruya tüketime, konut yapıcılığına ve kültürel yapıcılığa ayrılıyor. Geçen beş yıllık dönemde de bu böyle oldu: ulusal gelirin sözkonusu bölümü 329 milyar ruble daha artırıldı. Bu artışla emekçilere neler verilebildi?

Bir kere 31 milyon işçi ve hizmet personelinin, ya da her dört işçiden birinin iş ücreti artırıldı; öyle ki, 1975–1980 yıllarında bu kesimde iş ücretleri ortalama % 15, kolhozcuların gelirleri de % 26 oranında artırıldı. Geçen beş yıllık içinde toplumsal tüketim fonları 527 milyar rubleyi buldu. Bu fonlardan ayrılan ödeneklerle, parasız öğrenim ve parasız sağlık yardımı, çalışma hayatı ve savaş emektaşlarına emekli aylıkları sağlanıyor ve diğer sosyal önlemler gerçekleştiriliyor. Onuncu beş yıllık dönemde toplumsal tüketim fonlarından ayrılan ödenekler toplamı 134 milyar ruble olup, 1975 yılında insan başına 354 rubleden 1980'de 438 rubleye çıkmış, yani % 20 artmış bulunuyor. Bütün bu önlemler sonucu olarak, insan başına reel gelirler, geçen beş yıllık içinde, % 17 çoğaldı, son onbeş yıl gözönüne alınırsa, hemen hemen iki misline çıktı.

Bir başka deyişle, Sovyet emekçilerinin maddesel durumu kerte kerte ve durmaksızın iyileşiyor. Bu süreci yeterince büyük aralarla inceleyecek olursak, Sovyet halkının yaşam düzeyinde bir nitel sıçrama başladığı açıkça anlaşılır.

Önümüzdeki beş yıllık içinde, insan başına reel gelirlerin % 16–18 daha artırılması öngörülüyor.

Reel gelirlerin böylece sistemli olarak artması, parti ve devlet tarafından gerçekleştirilen bir dizi özel önlemler sisteminin sonucudur. Bu özel önlemleri şöyle sıralayabiliriz: Emek üretkenliğinin artırılması ve üretimde nitel göstergelere ulaşılması için maddesel isteklendirmeler; en düşük ücretli işçilerin gündeliklerini daha çabuk artırma ve ellerine geçeni ortalama gelirler düzeyine yaklaştırma çabaları; kolhoz üyelerine paralı ödemeleri artırma; Sibirya'nın ve Uzakdoğu'nun çeşitli kesimlerinde yaşayan ve çalışan işçilerin ve hizmet personelinin iş ücretlerine yapılan zamları daha öte genişletme . . .

Doğal olarak, başlıca besin maddeleri ve endüstriyel tüketim mallarında perakende sabit devlet fiyatları sağlamayı amaçlayan kesin ve ardıcıl bir tutum alınmamış olsaydı, bütün bu önlemler genel gönenci artırma bakımından böylesine büyük bir önem taşıyamazdı. Parti ve hükümet, bizim yaşamımıza enflasyon salgınının sızmaması için olanca dikkatiyle titizlik gösteriyor. Şu veya bu malların ve hizmetlerin fiyatlarında, bunlar ister lüks eşya, ister halkın tüketiminde birincil yer alan şeyler olsun, herhangi bir yükseltme gerektiği zaman, emekçilerin olası kayıplarını karşılamak

üzere, diğer bazı malların fiyatlarında indirime gidilerek özel önlemler alınıyor.

Bunun en somut kanıtı, bugün de, ekmek, şeker, süt, et, tereyağı ve diğer birçok besin ve endüstriyel tüketim malları perakende devlet fiyatlarının, on-onbeş yıl önceki gibi, kalmış olmasıdır.

Bu dediğimiz, dünyanın bir başka ülkesinde eşi zor bulunur, çok büyük bir başarıdır. Biz, bu sayede, her şeyden önce, sadece çalışanların reel gelirlerini yükseltmeyi değil, aynı zamanda kapitalist ülkelerde enflasyon-dan herkesten fazla zarar gören emeklilerin gelirlerinde değer yitirilmesini önlemeyi başarmış bulunuyoruz.

Bilindiği gibi, bu dediğimiz dönem içinde, büyük kapitalist ülkelerde ortalama enflasyon düzeyi % 7-8'i, bazen de % 10'u buluyordu.

Enflasyon boyutlarını daha açık bir biçimde kavrayabilmek için, başlıca besin maddeleri somut fiyatlarına ilişkin verileri ele alalım. Örneğin, ABD'nde 1 Kg. beyaz ekmek 1970 yılında 54 sent; 1980'de 1 dolar 5 sent; 1 Kg. et (sığır) aynı sırayla 2 dolar 84 sent ve 6 dolar 30 sent; 1 Kg. tereyağı 1 dolar 90 sent ve 4 dolar; 1 Lt. süt 30 sent ve 58 sent ediyordu. Bir başka deyişle, ABD'nde başlıca besin maddeleri on yıl içinde yaklaşık olarak iki kat pahalılaştı. Bütün tüketim malları fiyatları da ortalama olarak hemen hemen bu kadar yükseldi.

Büyük Britanya'da, aynı yıllarda, perakende alış-verişte beyaz ekmeğin fiyatı 11 pens'ten 46 pens'e; et 1,3'ten 5,2 sterlin'e; tereyağı 37 pens'ten 175 pens'e; süt 8 pens'ten 29 pense çıktı. İngiliz emekçilerinin yaşamı on yıl içinde ortalama dört kat pahalılaştı.

İtalya'da da fiyatlar aynı hızla artıyor. Öyle ki, yine sözkonusu yıllarda, ekmek fiyatı 230 İtalyan lirasından 900 liraya; et 2.260'tan 7.470 liraya; tereyağı 1.800'den 4.500 liraya; süt 135'ten 495 liraya yükseldi.

Japonya'da 1970 yılında 125 yen olan 1 Kg. pirinç 1980'de 326 yene; balık 1.300'den 4 bin yene; et 1.370'ten 3.410 yene çıktı.

Tek sözle, bütün kapitalist ülkelerde, bir karanlık tablo ile karşılaşılıyor, yaşamın alabildiğine pahalılaştığını, fiyatların durmadan yükseldiğini görüyoruz. İşsizlik, pahalılık ve üretimdeki işyerini kaybetme tehlikesi, kapitalist ülkelerde emekçileri bir karabasan gibi çökertiyor.

Enflasyonun temel nedenleri arasında, askersel amaçlı harcamaların, devlet bütçesindeki açıkların gitgide büyümesi, tekelci fiyat oluşturma sistemi başta geliyor. Bunun acısını da parasal gelirleri sistemli olarak azalan ve değer yitiren milyonlarca emekçi çekiyor ve ödüyor.

SSCB'de çok büyük boyutlara varan konut yapıcılığı ve parasız konut dağıtım sistemi halkın genliğini yükseltme siyaset hattının çok önemli bir bölümüdür. Ülkede emekçilerin barınma koşulları durmaksızın (yıldan yıla, beşyılıktan beşyılığa) iyileştiriliyor. Her yıl yalnız devlet 2 milyondan

fazla konut kuruyor. Her beşyıda 40 milyondan fazla kişi (veya ülke nüfusunun yaklaşık altıda biri) yeni yapılarda bir apartman dairesine kavuşuyor. Son onbeş yılda Sovyetler Birliği halkının yarısından çoğu yeni konutlara yerleştirilmiş bulunuyor.

Hitlerci işgalcilerin İkinci Dünya Savaşında Sovyet ülkesinin batı bölgelerinde ne büyük bir yıkıma neden oldukları, 20 milyon Sovyet insanının evsiz-barksız kaldığı biliniyor. Sovyet devleti, ancak üretimde savaş öncesi düzeyi bulduktan sonra, geniş konut yapıcılığı programını gerçekleştirmeye girişebildi. O zamandan beri üç onyıla bile geçmedi. Ama bu süre içinde, vaktiyle Hitlerci işgalcilerin yakıp yıktıkları bütün kentler toz-topraktan arınarak yeniden kuruldu ve çağdaş bir çehre kazandı. Savaşta nispeten az zarar görmüş olan diğer kentlerde de büyük bir kalkınma ve yenilenme gerçekleştirildi. Ülke haritasında yeni yeni kentler belirdi. Nice köyler, bütün gerekli kamu hizmetleriyle kent tipi bayındır konum yerleri haline getirildi. 1950'den 1980'e 30 yıl içinde, kentlerde, kapladığı yüzölçümü 2,8 milyar metre kareyi bulan 63 milyon kadar konut kuruldu. Aynı süre içinde, kentlerde tüm konutların yarısından çoğuna doğal gaz verildi. Kentli nüfusun yaklaşık % 80'i bugün başlı başına evlerde oturuyor.

Sorun yalnız konut sayısı değildir. Devletçe kurulan yeni konutların çoğu emekçilere karşılıksız olarak veriliyor, çünkü ödenen kira, kapitalist ülkeler için tipik olan taşınmaz mallar (toprak ve yapılar) vergisini içermedikten başka giderek devletin konut fonu bakımı giderlerini bile tamamen karşılamıyor. Devlet, konut yapımına ve bakımına ilişkin harcamalarının üçte ikisinden çoğunu sağlıyor. SSCB'de, kiraya ve kamu hizmetlerine bir işçi ailesinin gelirlerinin % 3'ünden azı, ABD'nde ise % 30-40'ı gidiyor.

SSCB'de yaşam düzeyi üzerinde nesnel bir değerlendirme yaparken, halk için toplumsal tüketim fonlarından yapılan harcamaların oluşturduğu önemli giderleri de yansıtmak gerekir. Bu cümleden olarak, parasız öğrenimi, üniversite öğrencileri ve aspiranlarının burslarını, tüm ülke nüfusuna sağlık yardımlarını, sanatoryum ve dinlenme istasyonları dalını ve spor kuruluşlarından yararlanmayı, emekçilere verilen emekçi aylıklarını ve yapılan yardımları sayabiliriz. Son beş yılda bu alanlarda devlet toplam 520 milyar ruble harcamış bulunuyor. Sözkonusu fonlardan insan başına düşen ortalama yardım bugün yılda 438 rubleyi buluyor. Bu edininim, işçilerin ve hizmet personelinin ortalama ücretlerinin yaklaşık olarak % 40'ına varıyor.

Parasız öğrenim, yüksek öğrenim de içinde, aynı zamanda parasız tıbbi yardım, Sovyet yaşam tarzının dikkate değer ve önemli bir ulaşımıdır. Sovyet insanları, çocuklarını eğitmek için nereden para bulacakları kaygısına düşmüyorlar. Aile bütçelerini bir hayli zorlayacak ciddi ve ağır haller bir yana, olağan hastalık hallerinde bile, tedavilerini nasıl sağlayacakları konusunda bir sıkıntıları yoktur.

Toplumsal taşıt araçlarından yararlanma ücreti ülkemizde çok düşüktür. Moskova'da ve diğer kentlerimizde bulunabilen herkes, metroda, otobüslerde, trolleybüslerde ve tramvaylarda bilet fiyatlarının bundan 40 yıl önceki gibi, yani İkinci Dünya Savaşından önceki düzeyde kaldığını bilirler. Bundan başka, devlet toplumsal ulaştırma örgüsünü genişletme için büyük ödenekler harcıyor. Kıyaslamalı bir fikir verebilmek için, burada, kapitalist ülkelerde taşıt araçları giderlerinin hızla arttığını da belirtmeliyiz. Örneğin, yalnız son 20 yıl içinde ABD'nde kent taşıt araçlarında bilet fiyatları beş kat artmış olup, SSCB'deki benzeri fiyat tarifelerini 15–20 kat aşılıyor.

SSCB'de sosyalist ekonominin bir büyük ulaştırma da, son 50 yıldır işsizlik diye bir şey bulunmamıştır. Aktif nüfusun (erkek ve kadın) onda dokuzundan çoğu halk ekonomisinde çalışmaktadır.

Bizde durum böyleyken, kapitalist ülkelerde yığınsal işsizlik emekçileri kırıp geçiriyor. İşsizlik son yıllarda çok daha hızla artıyor. Onbeş en gelişmiş kapitalist ülkede resmen kayıtlı işsizler sayısı bugün 19 milyon kişiyi buluyor. İşsizlik özellikle ABD'nde (bütün ücretli işçilerin % 8'i) ve İngiltere'de (2 milyon kişiden fazla) büyük ölçülere varıyor.

Sovyetler Birliği'nde, özellikle halkın bazı besin maddeleri ve sanayi malları konusunda gitgide artan istemini karşılama alanında güçlükler ve henüz çözüm getirilmemiş sorunlar da vardır. Bu güçlükler, daha çok eyerşişiz iklim koşullarıyla, nice hallerde de idare mekanizmasında ve ekonomik plânlamada yetersizliklerle açıklanabilir. Birçok eski yakıt kaynaklarının tükenmeye yüz tutmasıyla ve bazı çıkarım sanayii merkezlerini doğuya ve kuzeye aktarma gerekliliğiyle bağlı güçlüklerimiz de vardır. Bu sorunlar partide ve hükümette açıkça konuşuluyor ve güçlüklerin giderilmesi için önlemler alınıyor.



SSCB'nin 80'li yılları kapsayan ekonomik ve sosyal gelişme programı, içeriğinin de gösterdiği üzere, hep barışçı yaratıcı çalışmalara yöneltilmiştir. Sorun, yeni ve çok daha yüksek nitel ve nicel göstergelere ulaşma sorunudur. 1981–1985 yıllarında SSCB'nin ulusal geliri % 18–20, endüstri üretimi % 26–28, tarım ürünleri üretimi % 12–14 arttırılacaktır. Bilimsel-teknik ilerlemenin hızlandırılması; yakıt-enerji kompleksinin, metalurjinin, kimya endüstrisinin, makine yapımının ve diğer ekonomi kollarının hissedilir derecede geliştirilmesi için somut önlemler alınması öngörülmüyor. Bizleri, tarım-endüstri kompleksini geliştirmede, taşımacılık ve ulaştırmada, doğal çevreyi korumada, ülkenin birlik cumhuriyetleri ve bölgelerinde ekonomik ve sosyal gelişmeyi sağlamada nice büyük sorunlara çözüm getirmek gibi ödevler bekliyor.

Onbirinci beşyillik sosyal programı Sovyet toplumunun maddesel ve

tinsel yaşamının her yanını kapsıyor. «Ana doğrultular» tasarısında, çalışma ve dinlenme koşullarını yetkinleştirmeye, besin maddeleri ve endüstri malları sağlanmasına, sağlık hizmetlerine ve halk eğitimine, doğal çevreyi korumaya ilişkin tümel bir önlemler sistemi öngörülüyor.

Partinin merkezsiz ödevlerinden biri, Sovyet insanların barınma koşullarının daha öte iyileştirmektir. 1981–1985 yıllarında toplam 530–540 milyon metrekare yüzölçümlü konut yapımı ve dağıtımı öngörülüyor. Bundan başka, konut yapıcılığı, öncelikle ve büyük ölçülerde yeni meydana getirilen semtlerde, ülkenin yeni bayındırılan kesimlerinde ve köylerde gerçekleştirilecektir.

Toplumsal tüketim fonları 1981–1985 yıllarında %20 oranında artırılacaktır. Şimdiye kadar olduğu gibi, bu ödeneklerin önemli bir bölümü, sosyal yardımlara, halk eğitimine ve sağlığına, kültür ve sanatın geliştirilmesine, yığınsal turizm ve spora, emekçilerin dinlenme işlerinin örgütlenmesine ve taşıt araçlarından yararlanmasının iyileştirilmesine harcanacaktır.

*Çalışan kadınların emek ve yaşam koşullarının daha öte iyileştirilmesine* ilişkin önlemler için çocuklu ailelere ve yeni evlilere devlet yardımları için bu fonlardan ayrılan ödenekler büyük bir sosyal önem taşıyor. SBKP Merkez Komitesinin tasarısında, 1981 yılında, bölgelerde, çalışan kadınlar için, çocuğu bir yaşını dolduruncaya kadar, ücretli izin verilmesi; küçük çocuklu kadınlara ve aynı zamanda evde üretim işi yapanlara eksik iş haftasıyla çalışma olanağı tanınması; gebe kadınlara bakımla ilgili uzmanlaşmış profilaktoryumlar sayısının artırılması; özellikle kadınların üretimde büyük ölçüde çalıştırıldıkları bölgelerde enazından 2,5 milyon çocuk yeri kapsamlı anaokulları kurulması; okullarda tam gün öğrenim yapan öğrenci sayısının 13,5–14 milyona çıkarılması öngörülüyor.

Partimiz, Sovyet insanların yaşam düzeyini yükseltmeye ilişkin bütün sorunlar arasında, besin maddeleri sağlama işlerini iyileştirmeye en başta yer veriyor. Önümüzdeki beşyılıktaki bu bakımdan kesin bir dönüm sağlanması öngörülüyor.

Partimiz için, bu çok önemli ve ertelenmez sorunun çözümüne götüren yol, partice hazırlanmış olan beslenme programının gerçekleştirilmesinden geçiyor. Programın amacı, tarımın, buna hizmet eden tüm endüstri kollarının, satınalma ve taşıma işlerinin, tarım ürünlerini işleme ve korumanın, genel olarak besin sanayiinin ve besin maddeleri ticaretinin gelişmesini bir bütünde birleştirmektir. Bu tarımsal-endüstriyel, tüketimsel kompleks, tek merkezden yönetilecek, bir bütün olarak plânlaştırılıp finanse edilecek ve hem bütün tarım üretimi sürecini, hem de ürünlerin satımını, yani başlangıcından sonuçlara kadar herşeyi sağlayacaktır.

Parti, tarım üretiminde çok yanlı yoğunlaşma ve bu üretimi yeni teknik temel üzerinde daha öte yeniden donatma çizgisini sürdürmeyi, tarım

üretiminde etkinliği gereken düzeye yükseltmenin başta gelen önkoşulu sayıyor.

Bu konuda, ekilir arazinin bereketli topraklar haline getirme ve buraya ekilen bitkilerin verimini artırma sorununun çözümü önemli bir rol oynuyor. Arazi islahı alanında devlet sermaye yatırımlarıyla, yeni 3,4–3,6 milyon hektar sulanır arazinin ve 3,7–3,9 milyon hektar kurutulmuş (bataklık olmaktan çıkarılmış) arazinin işlenir topraklara katılması öngörülüyor.

Onbirinci beşyıllık döneminde tarım üretimini sanayileştirme sürecini tamamlama yönünde birçok çalışmalar yapılacaktır. Örneğin, tarım işletmelerine 1 milyon 870 bin traktör, 1 milyon 450 bin kamyon, 600 bin biçerdöver verilmesi plânlaştırılıyor. Tarımda emeğin elektrikle donatımının 1,4–1,5 kat artırılması öngörülüyor. Şeker pancarı, pamuk, lifli keten üretiminde, araziye mineral ve organik gübrelerle gübrelemede, bitkileri zararlı etkilere koruma (ilâçlama vb.) uygulamalarında kompleks makineleştirme işlerinin tamamlanması isteniyor. Yüksek verimli traktör, biçerdöver ve diğer tarım makineleri üretiminin örgütlenmesi kararlaştırılmış bulunuyor.

SBKP Merkez Komitesinin 26. Kongre'sine sunacağı sosyal gelişme ve halkın yaşam düzeyini yükseltme programı, reel bir temele, yani Ekim Devrimi'nden sonra altmış küsur yıl içinde Sovyet halkı tarafından yaratılan büyük endüstriyel potansiyele dayanıyor. Tüm sosyalist ekonomi mekanizmini genişletme ve yetkinleştirme yönündeki özen, kuşkusuz, bu programın yaşama geçirilmesi bakımından çözücü bir önem taşıyor. İşte bu nedenle, «Ana Doğrultular» tasarısına, endüstri üretiminin daha öte artırılması ve geliştirilmesi ilişkin sorunlar arasında böylesine büyük bir yer ve önem veriliyor. Bu doğrultulardan ikisine, hiç abartmasız, kilit noktası gözüyle bakabiliriz.

Birincisi, halk ekonomisinde ilerici yapısal değişiklikleri, dayanıklı ve dengeli genişletilmiş yeniden üretimi sağlayan kolların daha çabuk geliştirilmesidir.

İkincisi, endüstrinin «b» grubunda üretim artışının «a» grubundaki üretim artışına kıyasla daha hızlı tempolarla sağlanmasıdır. Böylece genel olarak endüstri üretiminde % 26–28, tüketim eşyaları üretiminde % 27–29 artış öngörülüyor.

SBKP Merkez Komitesinin tasarısında öngörüldüğü üzere, 1985 yılında elektrik enerjisi üretimi 1550–1600 milyar kv. saate, petrol çıkarımı 620–645 milyon tona, doğal gaz çıkarımı 600–640 milyar metreküpe, haddelenmiş demir üretimi 117–120 milyon tona, mineral gübreler 150–115 milyon tona (hepsi koşullu birim olarak) çıkarılacaktır. Kimya ve petrokimya sanayiinde üretim hacmi % 30–33 artırılabilecektir.

Ekonominin gelişmesinde ve bilimsel-teknik ilerleme temeli üzerinde

etkinliğinin artırılmasında başlıca rol makine yapımına düşüyor. Sovyet makine yapımıcılığında bütün kollar çağdaş üretimsel-tekniksel temele, kalifiye işçi ve mühendis-teknisyen kadrolara sahip bulunuyor. Endüstri işçilerinin sayıca en büyük birliği bu kesimde çalışıyor. Sovyet makine yapımıcılığının çağdaş tekniksel düzeyi, her ilerici bilimsel fikrin gerçekleşmesine olanak veriyor. Sovyet uzay gemileri ve yapay uyduları, atom elektrik santralleri, yolcu ve taşıt uçakları, enerji üretimi takım aygıtları, ünkal avadanlık makine ve gereçleri, çeşitli otomasyon araçları vb. bunun açık kanıtlarıdır. Sovyet makine yapımıcılığının çeşitli ürünleri, dünyanın çoğu ülkelerinde iyi biliniyor.

Ne var ki, Sovyet ekonomisinin sürekli gelişmesine ilişkin sorunlar, bilimsel-teknik ilerlemenin çağdaş tempoları, makine yapımıcılığına çok daha yüksek istemlerle yöneliyor. SBKP MK tasarısı bu durumu da gözönüne alıyor. Tasarıda, Sovyet plânlama pratiğinde ilk kez olarak, makine yapımıcılığının her alanına, çeşitli ürünler üretimiyle ve emek üretkenliğinin yükseltilmesiyle ilgili somut ödevler veriliyor. Makine yapımıcılığı üretiminde uzmanlaşmanın daha öte derinleştirilip genişletilmesi ve bu kesimin bütün kollarında yeni, daha üretken teknik ve teknolojiyle donatımın sağlanması öngörülüyor.

Gelecek beşyıllık dönemde inşaat sektörüne yatırımlar yapma alanında bizi büyük çalışmalar bekliyor. İnşaat sektöründe ana sorun, ülkenin üretim potansiyelini yeni teknik temel üzerinde genişletme ve aynı zamanda üretim-dışı alanı geliştirme olarak belirliyor. 1981-1985 yıllarında bütün finansman kaynaklarıyla halk ekonomisinde yapılacak sermaye yatırımları % 12-15 oranında artırılacaktır. Bununla ilgili olarak, özellikle belirtmeliyiz ki, SSCB'nin uzun erimli ekonomik gelişme programının yerine getirilmesi için, öncelikle yeni şeneltlen Batı Sibirya, Kansk-Açinsk, Bratsk-Ustilmsk, Güney-Yakutya gibi arazi islahıyla yeni kazanılmış kesimlerde büyük bölgesel-üretimsel kompleksleri daha öte geliştirmek üzere geniş sermaye yatırımları yapılması öngörülüyor. Bu cümleden olarak, Baykal-Amur ana demiryolu çevresini oluşturan geniş kesimlerinde işletmecilik bakımından arazi kazanımı için büyük çalışmalar yapılacaktır. RSFSC'nin karatopraklar dışı kesiminde kompleks gelişme programının yaşama geçirilmesi çalışmaları devam edecektir. Kuzey ırmaklarından bir bölümünü Volga ırmağı havzasına aktarma işleri hazırlığına başlanacak ve Sibirya ırmaklarının sularını Orta Asya ve Kazakistan'a aktarmaya ilişkin bilimsel çalışmalar ve projelendirme hazırlıkları sürdürülecektir.

Üretim-dışı alanda, kentlerde konut yapıcılığına, kentlerin bağındırılmasına, özellikle kentler içinde ulaşımın geliştirilmesine yönelik önemli sermaye yatırımları yapılacaktır. SSCB'de her birinin nüfusu 1 milyonu aşan 20 kent var. Bunların 7'sinde (Moskova, Leningrad, Kiev, Harkov, Tiflis, Taşkent ve Bakû) metro çalışıyor ve genişletiliyor. Diğerlerinde metro kurulmakta veya projesi yapılmaktadır.



Önümüzdeki beşyılık dönem, bazı hususlarda, daha öncekilerden esaslı biçimde farklı olacaktır. Örneğin, halk ekonomisine önceki beşyılıklarda olduğundan epeyce daha az yeni işgücü akacaktır. Bundan başka, yakıt, enerji kaynaklarının ve birçok mineral cevherlerinin eski sanayi merkezlerinden ve ülkenin yoğun nüfuslu kesimlerinden uzaklaştırılması çalışmaları hissedilir derecede geliştirilecektir.

Bütün bunlar, tüm işkollarında daha büyük etkinlikte üretime ulaşılmasını, ülkenin üretim potansiyelinin, enerji, yakıt, hammadde kaynaklarının titizlikle ve dolgun biçimde kullanılmasını, tutumlu yararlanmaya dikkat edilmesini, emek gücünün plânlı hazırlanmasını ve rasyonel biçimde kullanılmasını zorunlu kılmaktadır. *Bilimsel-teknik ilerlemeyi hızlandırma* emek verimliliği artışının çözücü etkeni olacaktır. SBKP komünizm kuruluşunun şimdiki aşamasında buna birincil bir önem vermektedir. SBKP Merkez Komitesinin tasarısında, yalnız bilimsel-teknik ilerlemenin ana doğrultuları değil, bu alanda somut sorunlar da belirleniyor. İşte bilimsel-teknik ulaşımlardan elektrik enerjisi üretiminde yararlanmaya ilişkin bir tek örnek: bu alanda, önümüzdeki beşyılık dönemde, atom ve hidro-elektrik santralleri kurulmasına önem veriliyor. Bunların donatımını yeni «Atom-maş» dev işletmesi yükümleniyor. Ülkede atom-elektrik santrallerinde 24–25 milyon Kvt, gücünde yeni enerji üniteleri hizmete girecek ve 1985 yılında atom elektrik santrallerinde 220–225 milyar kv-saat elektrik enerjisi, yani ülkemizin bütün elektrik santrallerinin 1958 yılında ürettikleri kadar enerji üretilecektir.

SBKP Merkez Komitesi tasarısında belirtildiği üzere, *bilim ile üretim arasındaki ilişkinin güçlendirilmesi*, bilimsel-teknik ilerlemeyi hızlandırmanın olağanüstü önemli koşuludur. Şimdi yaklaşık 1,4 milyon bilim işçimiz var. Bu sayı, dünyada bütün bilim işçilerinin dörtte biridir. Parti, bu gerçekten büyük potansiyelin, en önemli ve ertelenmez sosyal-ekonomik, tekniksel ve üretimsel sorunlarımızın çözümü yönünde daha etkin biçimde çalışmaya seferber edilmesi ödevini ortaya koyuyor.

Toplumsal üretimde etkinliğin artırılmasına ve bilimsel-teknik ilerlemenin hızlandırılmasına, onbirinci beşyılık döneminde, halk ekonomisinde *yönetimi yetkinleştirme* ve ekonominin bütün halkalarında işletmecilik eylemi *düzeyini* yükseltme önlemleri kompleksinin pratikte uygulanması ve yerleştirilmesi yardımcı olacaktır. Bunu, üretimde artan boyutlar ve daha karmaşık bir nitelik almakta olan ekonomik ilişkiler gerektiriyor. Bu cümleden olarak, ekonominin yönetiminde tüm örgütsel yapının yetkinleştirilmesi, işletme mekanizmasının emeğin sonuçları ve niteliği üzerindeki etkisinin güçlendirilmesi gündeme giriyor. Kadroların işletmecilik çalışmaları, stil ve yöntemleriyle yeni bir düzeye çıkarılacaktır. SBKP Merkez Komitesinin tasarısında plânlamanın, sosyalist ekonominin yönetiminde kilit yeri tutan bu halkanın rolünü artırma önlemlerine büyük bir önem veriliyor.

İşte SBKP tarafından hazırlanan SSCB 1980 yılları ekonomik ve sosyal gelişme programının başlıca öğeleri bunlardır. Program, tüm halkın, tüm ülkenin *yapıcı çalışmalarına, barışçı yaratıcı eylemine* yöneltmiş bulunuyor. Sovyetler Birliği'nin barışsever iyi niyet ve atılımlarının, kapitalist devletler basınının dilinden düşürmediği «Sovyet askersel tehlikesi» diye uydurmaların hiçbir nedeni ve temeli olmadığına en iyi göstergesi budur.

Komünist Partisi'nin ve Sovyet devletinin çabaları sayesinde, askersel bütçemiz, kararlı bir düzeyde tutuluyor; ama örneğin Birleşik Amerika'da son on yılda askersel harcamaların 1,4 kat arttığı, işçilerin ve hizmet personelinin ortalama reel ücretlerinin ise % 3-4 oranında azaldığı görülüyor. SSCB askersel harcamaların, savunma bütçelerinin azaltılmasından yanadır ve Birleşmiş Milletler'de ve diğer forumlarda defalarca bu ruhta öneriler ileri sürmüş bulunmaktadır. Ne yazık ki, NATO ülkeleri, öncelikle ABD, bugüne kadar da, askersel harcamalarını durmadan arttırarak harıl harıl silâhlanmaya devam etmektedirler.

Sovyet insanları, silâhlanma yarışına yeni bir tırmanışın önlenmesinde, nükleer silâhların sınırlandırılmasında ve azaltılmasında *yaşamsal bir yarar* görüyorlar. Ülkemizde, savaş hazırlığından yarar sağlayabilecek sınıflar veya zümreler yoktur. Kaldı ki, ülkemizde, İkinci Dünya Savaşı'nın dehşetlerini ve sıkıntılarını *dolaylı veya dolaysız yaşamamış* bir tek aile gösterebilmek zordur. Bu nedenle, barışçıl yapıcı çalışmalar ve barışsever dış politika programı, tüm Sovyet halkı tarafından *oybirliğiyle destekleniyor*.

Sağduyu sahibi ve dürüst her insan, böyle davaları uğraş edinen devletin, tüm eylemini 265 milyon nüfuslu halkın iyiliğine, mutluluğuna bağlı kılan devletin, ekonomisini militaristleştirmede ve silâhlanma yarışında yarar göremeyeceğini anlıyor ve biliyor. Militarizm, sosyalizmin doğasına aykırıdır. Biz, dış politikamızda, Leninci yolu, barışı koruma ve güçlendirme, azgınca silâhlanmayı dizginleme ve silâhsızlanma, toplumsal düzenleri ayrı devletler arasında barış içinde yanyana yaşama ilkelerine dayalı uluslararası işbirliğini geliştirme siyaset hattını kesinlikle ve hiç sapmaksızın izliyoruz.

Sovyetler Birliği dünya sosyalist ülkeler topluluğunun bileşen bir bölümdür. Ülkemizin şimdiki ve gelecek 80'li yıllardaki ulaşmaları, reel sosyalizmin konumlarını daha öte güçlendirme, tüm sosyalist topluluğun ekonomik gücünü artırma anlamına geliyor.

SSCB'nin 80'li yılları kapsıyan ekonomik ve sosyal gelişme programı, bütün ekonomi kollarında gerçekten üretim artışı ve dev boyutlu sermaye yatırımları öngörüyor. Eylemlerimizin bu genişlik ve atılımı içinde, diğer ülkelerle karşılıklı elverişli ekonomik işbirliğini geliştirme bakımından büyük olanaklar açılıyor. Sovyetler Birliği, gelişme halindeki ülkelerle uzun süreli bir temel üzerinde ekonomik ve bilimsel-teknik ilişkileri geliştirmeye devam edecektir. Genç ulusal devletler, Sovyetler Birliği'nden elverişli

koşullarda endüstriyel ve diğer donatılar olarak, ekonomilerini güçlendiriyor ve geliştiriyor, uluslararası tekellere ve emperyalist devletlere kölece bağımlı durumdan kurtuluyorlar. Sovyetler Birliği, gelişmiş kapitalist ülkelerle, yakıt, demir-çelik üretimi, kimya endüstrisi ve diğer kollarında geniş kapsamlı projeleri gerçekleştirmeye ilişkin büyük sayıda anlaşmalar yapmış bulunuyor.

Uluslararası ekonomik işbirliğinin geliştirilmesi SSCB için bir başka bakımdan da önemlidir. İşbirliğine ilgi gösteren kapitalist ülkelerle karşılıklı yarara dayalı sağlam ilişkiler kurarken, Sovyetler Birliği, devletler arasında barış içinde yanyana yaşama ilkelerini klavuz ediniyor ve bunun uluslararası politikada yumuşamayı ve istikrarı güçlendirmeye yardımcı olduğuna inanıyor. Ve bu açıdan da, yeni ekonomik ve sosyal gelişme programı, barışı güçlendirme ve uluslararası gerginliği azaltma davasına katkıda bulunacaktır.

«SSCB'nin 1981 ve 1985 yılları ve 1990 yılına kadarki dönem ekonomik ve sosyal gelişme ana doğrultuları» tasarısı üzerinde geniş ölçüde yapılmakta olan görüşmelerin son safhası SBKP 26. Kongresi'nde tamamlanacaktır. Kongrenin onayından sonra, bu doğrultular, onbirinci beşyillik devlet plânının temelini, 80'li yıllara ilişkin komünizm kuruluşu programını, Sovyetler Birliği'nin barışsever dış politikasının maddesel temelini oluşturacaktır.

## Emperyalizme karşı, sosyal ilerleme uğrunda

*Berlin'de uluslararası bilimsel konferans*

Yazı Kurulu'muz dergimizde konferans materyallerini yayınlamaya devam ederek, «Barış ve sosyalizm için savaşım ile, emperyalizme karşı, ulusal bağımsızlık uğrunda savaşım arasındaki karşılıklı bağlantı» konusunun görüldüğü Birinci Seksiyon'daki konuşmalara belirli kısaltmalarla yer veriyor. Seksiyon'un çalışmaları boyunca geniş kapsamlı görüşmeler yapıldı; ve söz alanlar, konferansta temsil edilen partilerin ve örgütlerin yürüttükleri savaşımın özelliklerini yansıtan düşünce ve görüşlerini belirttiler. Bu konuşmaların basıma hazırlanmasında, elden geldiğince, konulara göre gruplaştırma ilkesi gözetildi. Dergimizin daha sonraki sayılarında yayınlanacak olan diğer seksiyonların materyalleri de aynı biçimde hazırlanacaktır.

### SOSYALİZM, BARIŞ VE ÖZGÜRLÜK BİRBİRİNDEN AYRILAMAZ

Bugün, yeryüzünün her bucağında, derilerinin rengine, ulusal geleneklerine ve psikolojilerine, tarihsel deneyimlerine, içinde yaşadıkları sosyal ve politik düzene bakılmaksızın, bütün insanları ilgilendiren ve düşündürülen birçok sorun vardır. Bunlar arasında en önemlisi de barışı koruma ve pekiştirme sorunudur. Çünkü toplumsal ilerleme ve uygarlığın yazgısı, en sonu, bu sorunun çözümüne bağlıdır.

#### *Çağımızın en önemli istemi*

Bulgaristan Komünist Partisi MK Sekreteri *Dimitir Stanişev* şunları söyledi: Zamanımızda, insanlığın önünde, savaşa yol vermeme reel olanağı, sömürüyü, sömürgeciliği ve ırkçılığı, açlığı ve geri kalmışlığı kesinlikle giderme olanağı açıldı.

Dünyada Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin etkisiyle başlayan tarihsel değişiklikler, ezilen halkların yürüttükleri savaşım, bu halklara sosyalist ülkelerin ve uluslararası komünist ve işçi hareketinin gösterdikleri karşılık gözetmez destek, emperyalizmin sömürgecilik sisteminin çöküşünü hızlandırdı. ırkçılık ve apartayd politikasının son kalelerinin düşeceği gün de uzak değildir. Sömürge boyunduruğunu kırıp atan halklar, ilerici güçlerin gericilik ve emperyalizmle savaşımında ciddi bir rol oynuyorlar. Bağlantısız devletler hareketi, uluslararası ilişkiler üzerinde olumlu bir etki yapıyor.

Sosyalist ülkelerin uyguladıkları ardıcıl barış ve işbirliği politikası ve bu ülkelerin gitgide artan gücü, günümüz koşullarında sosyal ilerlemenin ana

etkenlerini oluşturuyor. Bu devletlerde yeni toplumun daha öte kurulması, kapitalist dünyadaki işçi hareketi, gelişme halindeki ülkelerde ulusal bağımsızlık ve başlı başına ekonomik gelişmenin yerleşme ve pekişmesi, uluslararası yeni ekonomik düzenin getirilmesi, uluslararası ilişkilerde tam hak eşitliği uygulamasının yerleşmesi ve ensonu insanlığın karşı karşıya bulunduğu global sorunlara çözüm getirilmesi, tümüyle, barışın korunmasını, bir nükleer felâkete dönüştürülen yeni bir dünya savaşına yol verilmesini gerektiriyor. İşte bundan ötürü, BKP MK Birinci Sekreteri Todor Jivkov yoldaş, 1980 Eylülünde Sofya'da toplanan Dünya Halkları Barış Parlamentosu oturumunda şunları söyledi: «Barış sorunu bugün sınıfsal, ideolojik, politik ve diğer ayrılıkları aşmış bulunuyor, çünkü bu tüm insanlığı kapsayan bir sorundur. İnsan uygarlığının ve genellikle insan soyunun varoluşu sorunudur.» <sup>(1)</sup>

Yumuşamanın uluslararası ilişkilerde egemen eğilim haline gelmesi ve devrimci kurtuluş hareketinin başarıları, savaş halâ sosyalizmi yenmenin biricik olanağı, çağımıza uyarlanmış türleriyle sömürgecilğe karşı halkların yürüttükleri savaşımı ezmenin olanağı saymaya devam eden emperyalist gericiliği ürkütüyor.

NATO askersel bloğunun elebaşları ve ABD yönetimi, son zamanlarda, stratejik dengeyi kendi yararlarına değiştirmek ve «soğuk savaş» havasını yenilemek amacıyla eyleme geçtiler. Emperyalizm, silahlanma yarışını, yalnız sosyalist topluluğa karşı savaşımında değil, aynı zamanda gelişme halindeki ülkelerde toplumsal ilerlemeyi durdurmak, bu ülkeleri kendi etki alanı içinde tutmak, günden güne hızlanan militarizasyon sürecine, çeşitli silâhlı çatışmalara sürüklemek için kullanıyor.

Bugün, yeni bir dünya savaşının kaçınılmaz olduğu fikrini propaganda eden, gelişme halindeki ülkeler liderlerini hem emperyalizmden, hem de reel sosyalizmden «aynı derecede uzak» durmaya ikna etmek için çabalar harcayan Maocu Çin, nesnel olarak, emperyalizmin bağlaştığı rolünü oynuyor.

Bu nedenle, günümüz koşullarında, barış için savaşım, uluslararası alandaki sınıf savaşımının, sosyal ilerleme hareketinin ayrılmaz bir bölümü oluyor. Bundan ötürü, günümüzde, üç ana devrimci kolun barış, yumuşama ve silâhsızlanma amaçlı savaşımında birliği güçlendirmek ve pekiştirmek her zamankinden daha çok gereklidir.

BKP ve sosyalist Bulgaristan için, ulusal kurtuluş hareketini politik ve diplomatik alanda her bakımdan desteklemek ve az gelişmiş ülkeler halklarına maddesel (bu arada askersel) yardım yürüttüğü dış politikanın ayrılmaz bileşen bölümü, proletarya enternasyonalizmi ilkesinin pratik olarak uygulanmasıdır.

Etyopya'da Emekçiler Partisi'ni Örgütleme Komisyonu MK üyesi Roberto

(1) «Rabotniçesko Delo» gazetesi, 28 Eylül 1980.

*Gigano* şunları belirtti: Toplumsal gelişmeye ilişkin materyalist görüşün büyük özelliği ve değeri, bu görüşün, tarihsel iyimserliğin ve insancıl değerlere inancın yasallığını ortaya koymakta olmasıdır. Biz bu noktadan kalkarak, dedi R. Gigano, insanlığın, nesnel tarihsel çıkarları temeli üzerinde birleşmesi gerekliliğini savunuyoruz. Bunlar arasında, insanlığın başına gelen bütün felâketlerin, insanlığı tehdit eden bunalımın ve savaşın kaynağı olan emperyalizmle savaşım önemli bir yer tutuyor. Çağımızın Marksist-Leninist açıdan çok yanlı çözümlemesi, bu sorunda, proletaryanın sınıf çıkarları ile tüm insanlığın çıkarlarının uygun düştüğünü gösteriyor.

Kahraman Etyopya halkı, Mengistu Haile Mariam yoldaşın önderliğinde, emperyalizmle, bu sistemin jeopolitik stratejisinin en önemli öbeklerinden birini oluşturan bir kesimde savaşıma devam ederek, ödevini yerine getirmeye çalışıyor. Gerçekleştirdiğimiz devrimin açık anti-emperyalist siyaset hattı her şeyden önce politik alandan geçiyor. Bilindiği gibi, 1974 Aralık ayında, Etyopya Geçici Askersel Yönetim Konseyi, politikasında sosyalizm fikirlerini kılavuz edineceğini resmen açıkladı. O zamandan beri bu doğrultuda önemli adımlar attık. Doğal olarak, savaşımın amaçları ulusal-demokratik devrimin program belgelerinde açık ve somut biçimde formüle edilmeden önce, büyük bir heyecan ve ateşli tartışmalar dönemi yaşamamız gerekiyordu.

Devrimimizin politik açılarına ve yanlarına neden ötürü önem verdiğimiz kendiliğinden anlaşılıyor; bu devrim ardıcıl biçimde anti-emperyalist olabilmek için, işçi sınıfının ve bu sınıfın partisinin kişiliğinde bir öncüyü gerektiriyor. Geçici Askersel Yönetim Konseyi tarafından uygulanan sosyal-ekonomik dönüşümler, Etyopya'da halk demokrasisinin kurulma ve yerleşme koşullarını yarattı. Dış politikamızda ve ülkemizin uluslararası ilişkilerinde devrimimizin başarılarını pekiştirmeye çalışıyoruz. Kötücül emperyalist propaganda ve emperyalizmin başkasının aracılığıyla giriştiği silâhlı müdahale, Etyopya halkını ve hükümetini anti-emperyalist konumlardan çıkarabilecek değildir.

Gerçekleştirdiğimiz devrime karşı komplolar hazırlamaktan elini hiç çekmemiş olan emperyalizm, şimdi Mogadişu gerici rejimine bel bağlıyor. ABD, parayla Somali'ye ... kendine yolu açtı, Berbera ve Kasimayu'daki askersel üslerden yararlanma hakkını elde etti. Bu olay, barışsever, ilerici ve demokratik güçler arasında büyük bir endişe uyandırıyor. Çünkü ülkemizin bağımsızlık ve egemenliğini tehlikeye düşürüyor, barışı ve güvenliği tehdit ediyor. Emperyalizm Etyopya devrimine karşı entrikalarına hız verir ve sabotajlar örgütlerken, uluslararası alanda barışsever güçler, enternasyonal dayanışma göstererek, daima ülkemizden yana çıkıyorlar. Bizler de, kendi yönümüzden, bu ilkelere bağlılıkla, ulusal kurtuluş uğrunda savaşım vermekte olan güçlere diplomatik ve maddesel bakımlardan destek oluyoruz. Dünya çapındaki barış, bağımsızlık ve sosyalizm savaşımının özü

ve sözüyle bir parçasını oluşturan devrimci Etyopya, kurtuluş ve barış yönünde ilerlemek isteyen bütün halklar ve güçlerle omuz omuza yürümekte kararlı olduğunu bir kez daha belirtmek istiyor.

Alman Komünist Partisi Yönetim Kurulu Prezidyumu üyesi *Martha Buschmann*, konuşmasında, partisinin dış politika temel ilkelerini belirterek, şöyle dedi: *AKP, ulusal kurtuluş hareketine, sömürge boyunduruğunu kırıp atan devletlerin anti-emperyalist savaşına büyük bir önem veriyor. Onların da, ülkemiz işçi sınıfının da ortak bir düşmanı var: Emperyalizm. Bu nedenle, bizler, FAC'de emekçilerin ulusal çıkarlarını kesinlikle savunma savaşımı ile, proletarya enternasyonalizmi uğrunda ardıcıl eylemleri pratik politikamızda birleştirmeye çalışıyoruz. Ve emperyalizme karşı savaşım yürüten güçlerle dayanışmaya büyük bir önem veriyoruz.*

*Ortak eylemlerimizin en önemli amacı barışı koruma ve sağlamlaştırma*dır. Emperyalizmin kısırttığı anlaşmazlıklar, nerede baş gösterirse baş gösterebilir, yalnız bunlara sürüklenen halklara değil, hepimize dokunuyor. Bu anlaşmazlıklara hakça çözümler getirilmesi ortak çabalar gerektiriyor.

FAC dünya kapitalist sisteminin politik ve ekonomik bakımdan en önemli devletlerinden biri oldu. Ülke, Batı Avrupa'nın en büyük akersel devleti ve ABD'nin başlıca Avrupa'lı bağlaşığı olarak, NATO'da kilit noktasını tutuyor ve bu saldırgan akersel blokun stratejisi üzerinde güçlü bir etki yapıyor. Son zamanlarda, ABD'nin uluslararası durumu kötüleştirme yönündeki tehlikeli denemeleri sonucu olarak FAC'nin konumu büsbütün belirginleşti. NATO'nun Avrupa'ya yeni Amerikan nükleer roket silâhı yerleştirme kararı bugün güçler arasında, varolan yaklaşık dengeyi NATO yararına bozmayı amaçlayan kararı almasında, FAC hükümeti vurucu güç rolü oynadı. Bilindiğı gibi, Federal hükümet, ABD'nin yeni nükleer stratejisini doğruluyor; bu strateji Batı Avrupa'yı kapsadığı takdirde, bu kesimdeki devletlerin ve halkların ABD için nükleer rehineler haline geleceğini ve bundan başka Sovyetler Birliğı'ne ve diğer sosyalist ülkelere karşı atomlu saldırılar için ön koşullar yaratılmış olacağını bildiğı halde, bunu kabul ediyor. Bu yaşamsal önemli sorunda, Bundestag'da temsil edilen bütün partilerin koalisyonu, tüm barış yandaşlarının karşısında yeralıyor. HDB/HSB'nin borazanlığını yaptığı FAC'nin en gerici güçleri, ulusun karşısında yükümlendikleri sorumluluğı unutuyor, doğudan sözümona bir tehlike geldiğine yaslanarak silâhlanma yarışını gitgide daha ısrarlı biçimde haklı göstermeye çalışıyor, sosyalist devletlere karşı yeni yeni kara çalma kampanyaları örgütüyorlar.

FAC emperyalizmi az gelişmiş ülkelerin en büyük sömürücülerinden biri haline geldi. Batı Alman konserleri, Afrika, Asya ve Latin Amerika'da hammadde çıkarımı alanında sermaye yatırımlarını artırdılar, bu kıtaların pazarlarındaki konumlarını güçlendirdiler. Tekeller ve devletler yeni-sömürgeci sömürüyü elbirliğıyle örgütüyor, faşist ve ırkçı rejimlerle bağlaşma

kuruyor, «üçüncü dünya»nın ilerici gelişmesini kösteklemeye yelteniyorlar. Böylece, FAC'de egemen sınıf, gelişme halindeki devletlerin çıkarlarıyla, bu devletlerin yeni-sömürgeciliğe karşı hakça savaşıyla, eşit haklı ilişkiler kurulması, egemenlik haklarının saygılanması ve kendi ulusal servetlerine bağlı başına buyruk olma değişmez haklarının tanınması isteğiyle gitgide daha büyük ölçüde çelişiyor.

Şili MAPU İşçi-Köylü Partisi MK üyesi Jose Vargas, konuşmasında geniş bir anti-emperyalist cephe yaratılması sorunu üzerinde, durdu. Son on yıl içinde uluslararası alanda yumuşamanın yolaçtığı değişimlerin bir savaş çıkması tehlikesini uzaklaştırdığını, toplumsal ilerleme için elverişli koşullar yarattığını ve devrimci güçlerin bir hayli serpilip gelişmesine yardım ettiğini belirtti. Ne var ki, dedi J. Vargas, bugün, insanlık, emperyalizmin, düştüğü büyük bunalımdan çıkabilmek için uyguladığı global stratejide yapmakta olduğu değişikliklerden doğan ciddi bir tehlike altında bulunuyor.

Bu siyaset hattına karşı eylem gösteren güçlerin politik birliği, bugün devrimci hareketin başlıca kaygısı ve ana ödevi olmalıdır. Sermayenin en saldırgan ve gerici çevrelerinin politikasına karşı durmak üzere bir geniş cephe yaratılması gerekiyor. Amerikan toplumu da dahil, barış uğrunda savaşım veren bütün hareketlerin temsilcileri arasında bir diyalog kurulmalıdır.

Kısacası, barış ve yumuşama uğrunda savaşım, demokratik ve ilerici akımlar temsilcileriyle işbirliği yapılmasını, bir ortak anti-emperyalist strateji hazırlanmasını zorunlu kılıyor. Bu sorunun çözülmesi, bir yandan işçi hareketinde daha da gerginleşen ilişkilerde değişiklik yapılması anlamına geliyor. Belirli dönüşümler yapılmasına potansiyel bakımdan hazır olduklarına defalarca tanık olduğumuz dinsel akımlar konusunda da yeni bir yaklaşım ve tutum alınması gerekiyor. Barış ve demokrasi için savaşım, görüşlerde ve kanılardaki ayrılıklara karşın, kadın ve erkek nice milyonların kolektif davası olmalıdır.

Bugün, emperyalizmin serüvenci politikasının doğurduğu bütün güçlüklerle karşın, tehlikelere karşın, barış ve yumuşama amaçlı savaşım için bir geniş cephe yaratma koşulları ortadadır. Eylemleri gerçekçi ve uyumlu olduğu takdirde, devrimci güçlerin önünde geniş perspektifler açılacağı sözgötürmez.

Barış ve yumuşama uğrunda savaşımın Latin Amerika için ne kadar önemli olduğu apaçık görülüyor. «Soğuk savaş»a dönüş demokratik akımların birleştirilmesine ciddi surette engel oluyor. Yumuşama havası, kıtamızda 70'li yılların ortalarında başlayan geriye dönüşten sonra demokrasi kampına geçmiş bulunan güçlerin, artık emperyalizmin etkisinden kesinlikle kurtulmalarına yardım ediyor. Bu olgu, Latin Amerika devriminin, bizim koşullarımızda sosyalizme götüren en olası yollardan biri saydığımız



ulusal-demokratik evrede başarının önemli koşuludur. Biz Şili’de diktatörlüğü devirmeye götürecektir. Çünkü bu olmadan demokrasi ve sosyalizm yönünde ilerlemenin olanağı yoktur. Amacımız, ülkemizde paralel olarak gelişen üç süreci bir bütünde birleştirmektir. Bu üç süreçten kastımız, yığınların yürüttükleri savaşımın genişletilmesi, bütün ilerici güçlerin politik anlaşma ve uyumuna ulaşılması ve ordu sıralarında demokratik eğilimler oluşturulmasıdır. Ülkemizde, diktatörlüğü devirmeyi amaçlayan halk hareketinin somut biçimi olarak ulusal, demokratik, anti-faşist ayaklanmanın önkoşulları ancak ilerleme yandaşlarının birlik ve dayanışmasıyla yaratılabilir.

Şili koşullarında, Latin Amerika ülkelerindeki devrimci sürecin gelişmesi bakımından tipik sayılan diğer durumlarda olduğu gibi, gericiğin ve emperyalizmin eylemleri arasında birlik sağlanmasını önleyebilecek bir ortak politika saptanması ve uygulanması günden güne daha gerekli ve zorunlu oluyor. Böyle bir politika, demokrasiyi, barışı ve yumuşamayı amaçlayan bir geniş hareket temel olabilir.

Senegal Afrika Bağımsızlık Partisi MK Genel Sekreteri *Seydu Sissoko* şunları belirtti: Emperyalizmin dünyada güçler dengesini kendi yararına değiştirme ve yumuşamayı gömme yönündeki dirençli girişimleri halkların güvenliği tehdit ediyor. Emperyalist çevrelerin kendi eylemlerini aklamak için dilden düşürmedikleri «Sovyet tehlikesi» savları, saçmasapan bir efsanedir. SSCB'nin ve diğer sosyalist ülkelerin barışçı dış politikası, aynı zamanda uluslararası gerginliğin azaltılmasına ve silahsızlanmaya yönelik büyük sayıdaki girişimleri, herkesçe biliniyor. Sosyalist topluluğun gitgide büyüyen ekonomik gücü ve savunu yeteneği, barış davasına hizmet ediyor, emperyalizmin askersel serüvenciliğine set çekiyor. Sosyalizm uluslararası sorunların çözülmesinde bunca büyük bir saygınlığa sahip olmasaydı, insanlık şimdiye kadar bir yeni dünya savaşına sürüklenmiş olurdu.

Afrika, saldırgan emperyalist politikanın göz diktiği hedeflerden biridir. Bu nedenle, barışsever devletlerin demilitarizasyon, nükleer silâh kullanı-  
mından vazgeçilmesi, savaş ve gerginlik ocaklarının ortadan kaldırılması  
yönlü önerileri bizleri de doğrudan doğruya ilgilendiriyor.

Avrupa'da Amerikan roketlerinin varlığından kaynaklanan tehlike ile askersel-politik bloklardan ve yeryüzünün her tarafına serpiştirilmiş savaş üslerinden ileri gelen tehlike arasında sıkı bir bağlantı vardır. Bugün, halklar, kimlerin gerçekten barış yanlısı, kimlerin uluslararası güvenliğin düşmanı olduklarını günden güne daha iyi anlıyorlar. Sovyetler Birliği'nin ve diğer sosyalist ülkelerin barışçı diplomasisi ve yeryüzünde anti-emperyalist güçlerle ortaklaşa eylemleri, uluslararası durumun kötüleşmesinin gerçek nedenlerini ortaya çıkarmaya yardım eden çabaları kimlerin düşmanı, kimlerin dost olduğunun iyice anlaşılmasına yardım ediyor. Söz konusu yapıcı politika, sosyalist topluluğun, çağımızın global sorunlarına

özüm getirme konusundaki tarihsel sorumluluğunu tamamiyle kavradığını gösteriyor. Burjuva ideologlarının ve Çin yöneticilerinin «süper devletler tezi kabul edilecek ve hem ABD'nden, hem de Sovyetler Birliği'nden aynı derecede uzak» bir konum alınacak olursa, böyle bir yaklaşım, silâhlanma yarışından ötürü Sovyetler Birliği'ni de gayet haksız olarak sorumlu tutmak, emperyalist devlet ile dünyanın ilk sosyalist devletini bir tahtaya koymak demek olur.

Çin yöneticileri, uluslararası olgulara sınıfsal yaklaşımı elden bıraktı ve uyguladığı politika Maocuların hegemonya emellerine uygun düşen en saldırgan emperyalist çevreleri desteklemeye başladı. Sosyalist Vietnam'a karşı girişilen saldırı ve bağımsızlıklarını savunmakta olan devletlerin egemenliğine karşı emperyalistler tarafından girişilen saldırıların Çin yönetimi tarafından desteklenmesi, gelişme halindeki ülkeler halklarını, Çin'in uyguladığı dış politikanın serüvenci bir nitelik taşıdığı kanısına vardiıyor. Bu politika dünyada devrimci güçlerin ortak savaşımını köstekliyor; bundan ötürü de, emperyalizmin saldırgan askersel politikası gibi, olanca içyüzüyle açığa vurulması gerekiyor.

Ne var ki, uluslararası ilişkilerde şimdiki tehlikeli dönüm, yeryüzünde güçler arası dengede değişiklikler yaratma genel eğilimine son vermiyor. Çünkü kapitalizmin yasaları dünya alanında artık kesinlikle egemen olmayıp, olayların seyri emperyalist diktaya gitgide daha az bağlı bulunuyor. Bugün bütün kıtalarda, emperyalizmin savaş plânlarını başarısızlığa uğratabilecek, gerginlik azalmasını ve silâhsızlanmayı dayatabilecek yeteekte nice büyük politik ve sosyal güçler vardır. Bu güçlü yığın hareketi, dünyayı anti-emperyalist yönde yenileme savaşımında gerçek bir cephe halini almaktadır.

### SOĞUK SAVAŞI KİM KÖRÜKLÜYOR?

ABD Komünist Partisi Ulusal Başkanı Henry Winston 1946 yılından 1979 yılı sonuna kadar, Birleşik Amerika'nın, silâhlanma için 2 trilyon dolardan fazla, yani tüm ülkede sefalet yuvalarını ve yoksunlukları gidermeye, az gelişmiş devletlerin dış krediler olarak borçlandıkları yaklaşık 400 milyar doları ödemeye, dünyada yeni ekonomik düzenin yaratılmasına önemli bir katkıda bulunmaya yetecek kadar para harcadığını anımsattı. Ne var ki, ABD, hükümeti ve devlet-tekel çevreleri, akıllara durgunluk verecek kadar büyük ölçülere varan bu paraları başka biçimde kullanıyor, atom bombaları, «MX» ve «Pershing» roketleri, «Kanatlı roketler» üretimine, Porto Riko'da, Diego Garsiya adalarında, Somali'de yeni savaş üsleri kurmaya ve eskilerini genişletmeye harcıyorlar. ABD Cumhurbaşkanının eski özel yardımcısı W. Roskow, vaktiyle, yumuşama konusunda ABD hükümetinin konumunu açıkça formüle etmişti. Bu konum, emperyalist sistemin

sınırlarının dokunulmazlığını kabul etmesi şartıyla sosyalist topluluğun bugün varolan sınırlarını ABD hükümetinin tanımaya hazır olduğu anlamına geliyordu. ABD yönetici çevreleri, sosyalist olmayan dünyanın tümünü bu emperyalist sistem sınırları içinde sayıyor ve bundan ötürü sosyalist devletlerden birinin şu veya bu devrimci harekete ve ulusal kurtuluş hareketine yaptığı her yardımı, barış içinde yanyana yaşama ilkesine aykırı bir «müdahale» olarak görüyor.

Vietnam savaşını kaybetmesi, ABD'nin bütün gücüne karşın, artık kurtuluş hareketlerinin yoluna set çekemeyeceğini gösterdi. Bundan ötürü, ABD'nin dış politika hattında, bir süre için, devrimci başkaldırıları boğma amacıyla dolaysız müdahalelerden yana olanlar ile yeni gerçeklikleri dikkate almayı yeğliyen politikacılar arasında bir uzlaşma yapılabilirdi. Ne var ki, 70'li yılların sonunda, Amerikan diplomasisinde yeniden kuvvet ve korkutmaca politikasına doğru bir dönüm başladı. Bu süreçte özellikle dikkate değer durak, ABD'nin, emperyalizm için bir sürpriz olan İran devrimine karşı gösterdiği tepkidir. J. Carter hükümeti, Şah'ın sarsılmaz olduğuna ve alaşağı edilemeyeceğine ve bu çok önemli kesimde ABD'nin çıkarlarını garanti edebileceğine güveniyordu. Pehlevi'nin tepeden tırnağa silâhlı diktatörlüğünün devrilmesi, baskı rejimlerine bel bağlamanın artık tutarlı olamayacağını, ABD'nin en güçlü bağlaşıkları sayılan devletlerde bile devrimlerin patlak vermesi olasılığının gayet reel olduğunu ortaya koydu. İran'da Şah rejiminin devrilmesinden sonra, Birleşik Amerika, «erken müdahale güçleri» meydana getirmeye ve daha önce görülmedik bir hızla silâhlanmaya girişti.

Ulusal bağımsızlığını savunan Afganistan halkının devrimci eylemleri ve Afganistan hükümetinin ricarı üzerine Sovyetler Birliği'nin bu ülkeye gösterdiği destek ve yardım, yurtseverlik ile proletarya enternasyonalizmini bağdaştırmanın en parlak örneklerinde biri olarak tarihe geçecektir. J. Carter ve Z. Brzezinski bu aksiyona karşılık olarak, SALT-2 Antlaşması'nın onaylanmasını belirsiz bir süre için erteleme gibi, XXII. Olimpiyat oyunlarını boykot gibi, Sovyetler Birliği'ne hububat satımına ambargo koyma gibi öfkeli politik entrikalara giriştiler. Ama bütün bunlar, aynı zamanda Afganistan devrimini beşiğinde boğmayı ve bu ülkeyi Sovyetler Birliği'nin güney sınırları boyundaki emperyalist savaş ve casusluk üsleri zincirinde yeni bir halka haline getirmeyi amaçlayan ve Çin ile Pakistan tarafından desteklenen tehlikeli deneme de büyük bir başarısızlığa uğratıldı.

Ulusumuz ile Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarını yakınlaştıran bir şey var. Bu, ortak sömürücüye karşı, Afrika ve Asya'da, Misisipi kıyılarındaki ve Corciya eyaletinde açlığa karşı savaşım, işçi sınıfımızın gelişme halindeki ülkeler ulusal kurtuluş hareketleriyle ve sosyalist ülkelerle birliği için savaşımında ortaklık ilişkisidir.

Suriye Komünist Partisi MK Genel Sekreter Yardımcısı *Yusef Feysal*, dedi ki: Günümüzde hep aynı güçlerin, dünya çapında yumuşama sürecini baltaladıkları, Yakın Doğu'da gerginliği sürdürdükleri, işgal edilmiş Arap topraklarının boşaltılmasına engel oldukları, Filistin halkının isteklerinin yerine getirilmesine karşı çıktıkları ve bu kesimde hakça bir barış kurulmasına yol vermedikleri görülüyor. Yakındoğu ve Ortadoğu'daki olaylar, barış ve sosyalizm savaşımı ile emperyalizme karşı ve ulusal kurtuluş uğrunda savaşım arasındaki bağlantının açık bir örneğidir. Burada emperyalizmin saldırganlığı ve halkların kurtuluşu davasına düşmanlığı apaçık kendini gösteriyor. İsrail'in saldırgan politikasının, Mısır'da Sedat ihanet rejiminin ve genellikle Arap gericiliğinin yardımıyla dayanarak Yakın ve Ortadoğu'da egemenlik kurma istek ve çabaları, Amerikan emperyalizminin global stratejisinin bir bölümünü oluşturuyor. Amerikan emperyalizmi, petrol kaynakları ve petrol taşımacılığı yolları üzerinde dolaysız askersel kontrol kurmak, Filistin devrimini boğmak, Suriye'yi dize getirmek ve son çözümde Arap ulusal kurtuluş hareketini bozguna uğratmak istiyor. ABD Mısır'da, Oman, Somali ve Suudi Arabistan'da yeni savaş üsleri kurmak için harıl harıl çalışıyor, «erken müdahale güçleri»ni Basra Körfezi kesimine yöneltiyor, Mısır ve Suudi Arabistan orduları ile birlikte ortak manevralar düzenliyor.

Camp David anlaşmaları emperyalist plânların bir bölümüdür. Ortak Pazar üyesi ülkelerin Venedik Deklerasyonu'nda belirtilen ve Avrupa girişimi adı verilen deneme de aynı plânın öteki bölümünü oluşturuyor.

Suriye, emperyalizme ve siyonizme karşı toplumsal ilerleme ve sosyalizm güçleriyle bağlaşma uğrunda yürütülen savaşımında, Yakın ve Ortadoğu ölçüsünde bir öncü rolü oynuyor. ABD, İsrail ve Arap gericiliği, ülkemiz üzerindeki baskılarını artırıyor, iç komplolar örgütleyiyor, «Müslüman Kardeşler» eylem gruplarının terör ve kundaklama girişimlerini parasal bakımdan destekliyorlar. Bu koşullarda, Suriye hükümeti savaşım mantığının ve çağdaş dünya gelişmesi yasallıklarının dikte ettiği olağanüstü önemli adımı atmış, yani Sovyetler Birliği ile bir Dostluk ve İşbirliği Antlaşması imzalamış bulunuyor. Bu belge, yalnız Suriye için değil, aynı zamanda diğer Arap ülkeleri için de tarihsel bir olay, ulusal kurtuluş hareketi güçlerinin çoğu için güven kaynağı oldu; Sovyetler Birliği ile bağlaşmanın, ulusal bağımsızlığı korumaya ve sağlamlaştırmaya, toplumsal ilerleme yolunda adımlar atmaya olanak verdiğini gösterdi. Suriye halkı, İlerici Ulusal Cephe sıralarında tek bayrak altında toplanan güçler, sosyal-ekonomik dönüşümleri savunmada, Arap-Sovyet dostluğunu pekiştirmede kararlıdır.

Ülkede, dış ve iç komploların üstesinden gelebilmek için, emperyalizmin ve gericiğin dayandığı sosyal-ekonomik temelin çökertilmesi, asalak burjuvazinin ekonominin ezgisine ve devlet politikası üzerindeki etkisine son verilmesi gerektiği inancı gitgide büyüyor. Yığınların en önemli çıkarlarına

uygun ve yaşam düzeylerini yükseltmeyi amaçlayan bir ekonomi politikası uygulamanın da bunun kadar önemi vardır. Partimiz, tabanı – emekçi yığınlar – sağlamlaştırmayı ve İlerici Ulusal Cephe'nin rolünü yükseltmeyi de olağanüstü önemli buluyor. Deneyimimiz, bütün güçlüklerle karşın, Arap ulusal kurtuluş hareketinin başarısından başarıya ulaştığını gösteriyor. Bu hareketin anti-emperyalist doğrultusu güçleniyor, hareket gitgide daha ilerici bir nitelik kazanıyor.

Kanada Komünist Partisi MK Merkez Yürütme Kurulu üyesi *Jeanett Walsh* şöyle dedi: Partimizin 24. Kongresi'nin belirttiği gibi, gerici güçler, birkaç yönde birden hücumlarını açındırıyor, sosyalist devletler üzerinde askersel üstünlük sağlamaya ve ulusal bağımsızlık savaşımını zayıflatmaya çalışıyorlar. Emperyalizm, her araca, bu arada askersel güce de başvurarak, gelişme halindeki ülkeleri yeni-sömürgeci sömürüye boyun eğmeye zorlamak istiyor. Bundan ötürü, Irak ve İran'ın, Amerikan emperyalizmine karşı çaba birliği yapacakları yerde eski sınır anlaşmazlıklarını çözmek için savaşa tutuşmuş olmaları, dünya gerici güçlerinin arayıp da bula-madıklarıdır. ABD, bağımsız bir Filistin devletinin doğmasına yol vermemek, ve Sovyetler Birliği'ne karşı casusluk üsleri ve bir atlama tahtası meydana getirmek üzere, Mısır ve İsrail'de savaş üsleri kuruyor, Basra Körfezi bölgesinde askersel potansiyelini arttırıyor.

Kanada hükümeti, son zamanlarda, ne yazık ki, dış politikasını değiştirmeye başladı. Öyle ki, silâhlanma programı iki misline çıkarılıyor, NATO'ya ve NORAD'a <sup>(2)</sup> gösterilen destek genişliyor. Büyük Amerikan kumpanyalarından biri, Kanada'dan, hiç de gereği olmayan askersel uçaklar siparişi aldı. Bu sipariş tutarı olarak Kanada vergi ödeyicileri 3 milyar dolar ödeyecekler.

Dış politikada görülen bu eğilim, Kanada'nın çıkarlarına aykırıdır. Ülkemizde, emperyalizme ve gericiliğe karşı, barış ve yumuşama isteğiyle girilen eylemler, yalnız diğer ülkelerdeki ulusal kurtuluş hareketiyle değil, aynı zamanda kendi bağımsızlığımızı elde etme savaşımı ile sıkı sıkıya bağlıdır.

Hükümet, NATO karşısında, askersel bütçesini her yıl  $\frac{9}{10}$  3 oranında artırmayı yükümlendiği için, sosyal gereksinimler ve işsizlik sigortası gereksinimleri harcamalarını kısıtlıyor, devlet personelinin reel iş ücretlerini azaltıyor. Bu hükümet, Kanada Anayasası'na, Kwebek Fransız-Kanada ulusuna eşitlik ve kendi yazgısına buyruk olma hakkı tanıyan bir madde eklenmesine yanaşmıyor.

Kanada Komünist Partisi, toplumumuzda ve özellikle sendika hareketinde ve Fransız Kanadası hareketinde, hükümet üzerinde baskı yapılması ve hükümetin uluslararası yumuşama ve ulusal bağımsızlık politikasına

(2) NORAD: Kuzey Amerikan kıtasında hava savunma sistemi. *Not. Red.*

dönmeye zorlanması amacıyla, bütün barışsever güçleri birleştirmeye çalışıyor. Biz, bu siyaset hattına Yeni Demokrat Partisi'nin (sosyal-demokratlar) gitgide artan bir destek göstermekte olmasını memnuniyetle karşılıyoruz. Bu parti Kanada'nın NATO ve NORAD'dan çıkmasını resmen istemekte olsa bile, liderlerinden bazılarının, ülkemizde bağımsız barışçıl politika için savaşımın önemli bir ögesini oluşturan bu istekten vazgeçmeye hazır oldukları görülüyor.

Bugünkü tehlikeli uluslararası durumda Çin yöneticilerinin, ABD ile açıktan açığa bağlaşmaya girmeleri ve Sovyetler Birliği'nin karşısında, aynı zamanda «polpotize» edemedikleri (Pol Pot rejimine benzetemedikleri) ulusal kurtuluş hareketleri karşısında yer almaları, bizleri düş kırıklığına uğrattıyor. Kanada Komünist Partisi, sağcı güçlerin ideologları, Maoçular ve kendileri dürüst oldukları halde kötü enformasyonla kafaları karışan kimseler tarafından yayılan yalanı, yani ABD ile SSCB'nin aynı derecede savaş düşkünü oldukları yalanını şiddetle reddediyor, olanca içyüzüyle açığa vuruyor.

Moğolistan Devrimci Halk Partisi MK üyesi, MDHP MK şube yönetmeni *Tserenpilyn Balhajav*, yaptığı konuşmada, Çin hegemonyacılarının izledikleri dış politikanın saldırgan karakterini açığa vurdu ve şunları belirtti: Emperyalistler ve diğer gerici güçler, uluslararası gerginliği artırarak, «Sovyet tehlikesi» ne karşı savaşım sloganını maskeleymeye çalışıyorlar. Bu iftirayı kalpazanca yayanlar, «egemenlik» ve «içişlerine karışmazlık» kavramları üzerinde, bunları kendileri çiğnedikleri halde, söz oyunları oynayanlar var. Pekin yöneticilerinin MHC konusundaki politikası, Moğolistan'ın bağımsızlık ve egemenliğini doğrudan doğruya tehdit ediyor. Maoçular, Moğolistan'ı kendi topraklarına katmak istediklerini açıkça ve defalarca söylemişlerdir ve söylüyorlar. Bu gibi deklarasyonlar askersel hazırlıklarla ve ekonomik baskıyla atbaşı gidiyor. Bugünkü karmaşık uluslararası durumda, MHC, bu siyaset hattını bütün içyüzüyle açığa vurmanın, barışı güçlendirme savaşımı bakımından önemli bir koşul olduğu ve aynı zamanda komünistlerin ilkelere bağlılığının bir ölçütünü oluşturduğu kanısındadır.

SBKP MK aday üyesi, tarih bilimleri doktoru *Prof. Oleg Borisov*, son yıllarda, Çin yöneticilerinin, gelişme halindeki ülkeler konusunda halkların sömürgeciliğe ve yeni-sömürgeciliğe karşı savaşımı konusunda izlemekte olduğu siyaset hattını yeniden gözden geçirdiklerini belirtti ve şöyle devam etti: Pekin, bu devletlere ekonomik ve askersel yardımı iyice azaltıyor, dünyanın şu veya bu kesimine sokulma amaçlı plânlarında önemli rol oynayan ülkeler öncelikle yardımda bulunuyor. Gelişme halindeki ülkeler, Çin liderleri için, etkin anti-emperyalist savaşımın konusu değil, sadece hegemonyacı niyetleri gerçekleştirme öbekleridir. Pekin, kendi partnörü saydığı ülkelere Çin modeli devrimi dayatmak için, Çin'in ulusal-ekonomik yapıları ile diğer Asya ve Afrika ülkelerinin bu tür yapıları arasında

varolan belirli benzerlikten yararlanmaya çalışıyor. Sözkonusu Çin modelinin gerçek yüzü «kültür devrimi»nde görüldü; bunu diğer ülkelere yayma denemelerinin nelere yol açmakta olduğunu da, dünya, 1965 yılındaki Endonezya serüveninde ve Kamboç'daki Pol Pot cellâtlarının egemenliği sırasında iyice anladı. İşte şimdi örnek olarak böyle bir ideal sağık veriliyor gelişme halindeki devletlere. Pekin, bugün, ulusal kurtuluş hareketini, barış, ilerleme ve ulusal kurtuluş uğrunda savaşılan tüm güçlerin en sadık ve ardıcıl bağlaştığı olan sosyalist ülkelere uluslararası komünist hareketinden izole etmeyi baş ödevi sayıyor.

İsrail Komünist Partisi MK Sekreteri *Zahi Karkabi* şunları söyledi: Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi, Asya ve Afrika sömürgeleri halklarını ulusal kurtuluş için savaşıma yöneltti. İkinci dünya Savaşında faşizmin ezilmesi ve sosyalist sistemin oluşturulması, ulusal kurtuluş hareketinin başarılı gelişmesi için elverişli koşullar yarattı ve bu hareket çağımızın ana devrimci kollarından biri oldu. Sömürgecilik sistemi çöktü. Bu sisteme karşı savaşımın bütün evrelerinde, sosyalist ülkeler, Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarına daima yardımcı oldular. Afganistan'daki devrim de, Amerikan emperyalizmi ve Pekin yöneticileri tarafından örgütlenen güçlerin saldırısına uğrayınca doğal olarak Sovyetler Birliği'nden enternasyonal destek ve yardım gördü. Partimiz, Afganistan devrimiyle ve bu devrimi koruma eylemleriyle dayanışma halindedir.

Z. Karkabi, Mısır ve Suriye'de 1960 yıllarındaki ekonomik bağımsızlık ve köklü sosyal-ekonomik dönüşümler hareketinin nitelik çizgilerini belirttikten sonra, 1967 yılında, İsrail yönetici çevrelerinin, ABD tarafından kışkırtılıp desteklenerek, bu ülkelere karşı saldırı savaşına geçtiklerine işaret etti. Karkabi konuşmasını şöyle sürdürdü: Amerikan hükümeti, Mısır ve Suriye'de anti-emperyalist rejimleri devirmek ve Arap halklarının ulusal kurtuluş hareketine darbe indirmek istiyordu. Bundan başka, egemenliği ellerinde tutan İsrail politikacıları, Filistin sorununu kendi çıkarlarına çözüme kavuşturmak üzere, kendi yayılcı amaçlarını güdüyorlardı.

İsrail saldırısı başarısızlığa uğradı. Mısır ve Suriye'nin anti-emperyalist yöneliminde İsrail saldırısının etkisiyle bir değişiklik olmadı. Ama ABD'nin desteği sayesinde, İsrail, işgal ettiği Arap topraklarında tutundu ve Filistin halkının yasal haklarını hiçe saymaya devam etti.

Filistin halkının savaşımı, İsrail yönetici çevrelerini ümitsizliğe düşürerek, 1967 yılında bütün dünyaca tanındı ve sağduyu sahiplerinin desteğini kazandı. *Filistinliler, Ürdün Irmağı batı yakasında ve Gaza bölgesinde, Filistin Kurtuluş Örgütü'nün yönetimi altında, işgalcilere karşı kahramanlıklarla dolu bir direnişe geçtiler.*

İsrail, son yıllarda, Yakın ve Ortadoğu'da devrimci süreci durdurmaya çalışarak, saldırı politikasını daha enerjik biçimde uygulamaya koyuldu. Sedat ulusal kurtuluş savaşımı fikirlerine ihanet ettikten ve Amerikan em-

peryalizminin uşağı olduktan sonra, İsrail ve Mısır'ın katılımıyla bir bölgesel askersel blok meydana getirilmesi plânı hazırlandı.

ABD hükümeti, bu plânların arkasında yer alarak, Camp David görüşmelerine önyak oldu ve kendi ağırlığını koyarak, istenen anlaşmaların, yani Yakındoğu'da anlaşmazlığın barışçı çözümüne, Filistin sorununa hakça çözüm getirilmesine değil, bir İsrail-Mısır askersel bloku kalıplanmasına, bu ülkelerde savaş üsleri kurulmasına, Arap halkının ulusal haklarının çiğnenmesine ve Filistin topraklarında «yönetimsel özerklik» maskesi altında İsrail işgal rejiminin sürdürülmesine yönelik anlaşmaların imzalanmasını sağladı. Şimdi bu topraklarda İsrail istediğini yapıyor. Cezasız kaldıkça da, Güney Lübnan'da da nice kıyıcı askersel harekâta girişiyor.

Z. Karkabi, İsrail'in iç durumun karakteristik çizgilerine değinerek, Begin hükümetinin yığınlar arasında güveni kaybettiğini belirtti ve sözlerini şöyle bağladı: Begin'in politikası başarısızlıktan başarısızlığa uğruyor, ülkede ekonomik bunalım derinleşiyor. Hükümet muhalefeti bastırmak için açıktan açığa faşist yöntemlere başvuruyor. İsrail Komünist Partisi, çok ağır koşullar altında çalışarak, Camp David anlaşmalarına karşı, bölgesel arkersel bloka karşı, sözümona İsrail-Mısır barışına karşı, İsrail'in 1967 sınırlarına döndürülmesi ve İsrail devletinin yanısıra Filistin devletinin kurulması temeline dayanan kapsamlı ve hakça bir barış için savaşım yürütüyor.

#### *Emperyalizmin saldırıları püskürtülmelidir*

Bahreyn Ulusal Kurtuluş Cephesi Yönetim Komitesi üyesi *Abdullah Raşid*, son zamanlarda Amerikan askersel çevrelerinin, uluslararası gerginliği açıktan açığa artırdıklarına, dünyanın bir nükleer felâket uçurumu kenarına doğru itilmesine neden olduklarına işaret etti. Ve konuşmasını şöyle sürdürdü: Bu tehlike, ortadaki anlaşmazlıklar kördüğüm olup gittikçe, gezegeminimizin bizim bulunduğumuz kesimini de kaplayabilir. Irak ve İran arasındaki savaş, Basra Körfezi ve Arap Yarımadası ülkelerindeki ulusal kurtuluş hareketlerini, aynı zamanda tüm dünya kamuoyunu, haklı olarak endişeye düşürüyor. Bu savaşın nedenleri ve sonuçları ne olursa olsun, sözkonusu silâhlı çatışmanın sorumluluğu son çözümde ABD emperyalizmine düşüyor. Bugün ABD emperyalizmi ve NATO'lu bağlaşıkları bu silâhlı çatışmadan yararlar sağlıyorlar.

Basra Körfezi ve Arap Yarımadası kesimi, hiçbir zaman bugünkü kadar tehlike ile yüzyüze gelmiş değildir. Ortada, uluslararası durum bakımından çok ağır sonuçlar verebilecek bir patlama tehlikesi vardır. Bu kesimde Birleşik Amerika'nın ayağı ve varlığı, bunun günden güne artması, bura ülkelerinin iç durumu üzerinde olumsuz etkiler yapıyor, çünkü gerici rejimleri güçlendiriyor. Örneğin Bahreyn yöneticileri, karmaşık bir hal alan du-



rumdan, yurtseverlere karşı terörü ve polis baskılarını artırmak maksadıyla yararlanıyorlar. İngiliz «uzman»larının yönetimindeki gizli polis, ülkenin iç yaşamını tamamen denetliyor, Anayasayı ve insan haklarını göz göre göre çiğnıyor, demokratik özgürlükleri ortadan kaldırıyor. Birçok yurtsever-komünist, ulusal hareket ve dinsel muhalefet yandaşları, işçi, gençlik ve kültür örgütleri eylemcileri, insanlık-dışı işkencelere uğruyor, kimileri zindanlarda ölüp gidiyorlar. Halkımızın geniş katmanları yoksulluk, okumayazmasızlık, pahalılık, kötü barınma koşulları ve işsizlik sıkıntıları çekerken, hükümet, gizli polisin giderleri için büyük ödenekler ayırıyor. Yabancı tekeller, ülkenin doğal zenginliklerini talan ediyor, ulusal ekonomiyi baltalıyor, ahlâkı yozlaştırıyor, doğal çevreyi kirletiyorlar. .

Bizler, şimdi, ulusal kurtuluş sorununa çözüm getirmenin yanı sıra, diğer birçok sorunu da çözmesi gereken ulusal-demokratik devrimi ana hedefimiz sayıyoruz. Sözkonusu sorunların en önemlilerini şöyle sıralayabiliriz: Bahrey'in politik ve ekonomik bağımsızlığını güçlendirmek, ülke topraklarında kurulmuş olan savaş üslerini kaldırmak, emperyalist ve gerici devletlerle imzalanmış bulunan «güvenlik» anlaşmalarını (gizli anlaşmalar da içinde) bozmak, yabancı tekellerin egemenliğine karşı savaşım yürütmek. Bunlar, ancak, sosyal-ekonomik alanda geniş demokratik dönüşümlerle, bağımsız, anti-emperyalist ve savaş aleyhtarı bir dış politikayla, bölgemiz ve tüm Arap dünyası ülkeleriyle, yeryüzünün bütü devletleriyle ve herşeyden önce sosyalist topluluk ülkeleri ve bu topluluğun öncüsü Sovyetler Birliği ile hak eşitliğine dayalı işbirliğiyle gerçekleştirilebilir.

Filistin Kurtuluş Örgütü Merkez Konseyi üyesi Macid Abu Şarar, dedi ki: Filistin ulusal kurtuluş hareketi Arap kurtuluş hareketinin önemli bir bölümü olup, tüm barışsever, devrimci güçlerle ilişki kurmakta ve sürdürmektedir. Bu bağlantı, bize, Amerikan emperyalizminin, siyonizmin ve Arap gericiliğinin hücumlarını püskürtme, Yakındoğu'da Amerikan çıkarları ve konumlarına etkin biçimde karşı koyma, Filistin halkının yasal haklarını savunarak, ulusal servetlerimizin talan edilmesine son verme yönünde eylemlerimizi geliştirme olanağı veriyor.

Emperyalizm ve yeni-sömürgecilik, evvelki gibi, egemenlik, sömürü ve ezgi politikasını sürdürüyor, halkların kendi yazgılarına buyruk olma haklarını gerçekleştirmelerine engel oluyorlar. Arap dünyası bu politikanın özellikle acısını çekiyor. Halkımız kendi topraklarından sürülüp çıkarıldı, yasal ulusal hakları çiğneniyor. Emperyalist güçler, İsrail'in ve Arap gericiliğinin desteğiyle, devrimimizi boğmak için bütün araçlara başvuruyorlar. Bu nedenle biz savaşımımızı genişletecek, tüm dünyada ilerici güçlerle bağlaşmamızı pekiştireceğiz.

Emperyalistler, barışı tehdit etmeye, insanlığın iyiliğini hiçe sayarak silâhlanma yarışına hız vermeye, bölgesel askersel anlaşmazlıklar kışkırtmaya, halkın malını-mülkünü yağma etmeye halâ devam ediyorlar; ama

bu düşüncesiz, bu baştankara politikaya artık sağlam bir set çekilmektedir. Arap kurtuluş hareketi güçleri, dünya devrimci hareketiyle bağlantıları sayesinde, emperyalizmin gözüdönük hücumlarına şiddetle karşı koymayı başarabildiler.

Filistin devrimi siyonist düşmanla dişe diş savaşıyor. Biz, Lübnan ilerici-yurtsever hareketi ile bağlaşma kurarak, bu ülkenin güney bölgelerini hedef tutan İsrail saldırılarına karşı önlemler alabildik. Bu önlemler sayesinde, sözkonusu İsrail saldırıları beklenen sonuçları vermedi. Camp David anlaşmalarının yaşama geçirilmesine karşı etkin direnişler de aralıksız devam ediyor. İşgal kesimlerindeki Filistin halkı, kendisine «yönetimsel özerklik» formülünün dayatılması denemelerine pabuç bırakmıyor. İşgalcilerle dişe diş günlük savaşım gitgide etkinleşiyor. Bu durum, ulusal birliğin korunmasına, Filistin halkının biricik yasal temsilcisi olarak örgütümüzün BMT'deki durumunun güçlenmesine olanak vermiş bulunuyor. Artık bir geçici politik program hazırladık, bağlaşıklarımızı ve dostlarımızı düşmanlarımızdan ayırdetmeyi daha iyi öğrendik.

Suriye'nin politik konumu, geçenlerde Sovyetler Birliği ile imzaladığı Dostluk ve İşbirliği Antlaşması ile daha da sağlamlaştı ve önemli bir gelişme kaydetti. Bu belge, yalnız Suriye'nin değil, aynı zamanda Filistin devriminin, bölgemizin bütün halklarının desteklenmesi anlamına geliyor.

Suriye ile Lübnan'ın yurtsever güçleri ve Filistin kurtuluş savaşçıları arasındaki bağlaşma, saldırganların çeşitli manevralarına ve emperyalist gericiğin komplolarına karşı direnişte, sağlam ve sınıksız kenetli bir cepheye dönüştü.

Kesin Davranış ve Direniş Cephesi Arap dayanışmasının en eylemsel kurumunu oluşturuyor. Şimdi bu cephe, iç örgütünü daha sağlamlaştırma, eylemlerinde daha büyük başarılarla ulaşma yönünde yeni olanaklar elde ediyor.

Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti, Afganistan ve Etyopya'da ilerici demokratik rejimlerin doğması ve güçlenmesi, Kesin Davranış ve Direniş Cephesine katılan güçler için büyük bir destek oluşturdu. Bölgemizde ABD'nin bir dayanağını ortadan kaldıran İran devriminin başarıları tüm Arap kurtuluş hareketi için çok büyük bir önem taşıyor.

Kıbrıs Emekçi Halkının İlerici Partisi (AKEL) MK aday üyesi *Agamemnon Stavrou*, konuşmasında şunları söyledi: Devletimizin bağımsız varlığını sürdürdüğü 20 yıl içinde, Amerikan emperyalizmi, daima içişlerimize karışma çabalarından geri durmadı. Amerikan emperyalizminin kışkırtıları, ensonu, askersel darbeye, Türk silahlı birliklerinin ülkeye dalmasına, adanın kuzey kesimini işgal altına almalarına yolaçtı.

Emperyalizm, Kıbrıs'ı bir egemen devlet olarak değil, nükleer roketler için bir atış rampası, Arap kurtuluş hareketine ve Sovyetler Birliği'ne karşı savaşımında kullanılacak bir atlama tahtası olarak görüyor. ABD askersel

üstünlük sağlamak, bölgemizde ve tüm dünyada egemenlik kurmak için, Akrotiri ve Dhekelia'daki savaş üslerinde varlığını genişletmeye çalışıyor. Washington, artık yeryüzünün çeşitli kesimlerini kendi «yaşamsal çıkarlar alanı» olarak ilân ediyor ve buna dayanarak buralarda kolektif veya bireysel eylemlere girişme hakkını benimsiyor. Amerikan ordusunda ve NATO çerçevesinde «çevik güçler» oluşturuluyor. Türkiye'de bir dikta rejimi kurulması, Yunanistan üzerinde Atina hükümetinin yine NATO askersel örgütüne girme kararı almasıyla sonuçlanan baskı, NATO askersel bloğunun serüvenci plânlarıyla bağlı bulunuyor.

Bu politika, besbelli ki, Doğu Akdeniz ülkelerinin, özellikle Kıbrıs'ın bağımsızlık ve egemenliğini, bu bölgede barışı ve yumuşamayı tehdit ediyor. Bugün, savaş aleyhtarı eylemlerle birlik gözetilerek sosyal ilerleme için savaşım yürütülmesi, ulusal bağımsızlığı savunan güçlerin eylemleri ile emperyalizmin yayılcı eylemlerine karşı direnen bütün güçlerin çabaları arasında uyum sağlanması her zamankinden daha fazla zorunludur.

Emperyalist propagandanın yürüttüğü anti-sovyetik politika, halkların birliğini baltalamayı amaçlıyor. Kıbrıs komünistleri bu politikayı suçluyorlar, çünkü bu politika bizim küçük ülkemiz için, barış ve yumuşama davası için reel bir tehlike oluşturuyor. Biz, anti-emperyalist birlik ve dayanışmayı güçlendirmeyi, sosyal kurtuluş ve sosyalizm savaşımında en önemli ödev ve güçlü bir silâh sayıyoruz.

Partimiz, Marksist-Leninist öğretiyi ve enternasyonalizm ilkelerini klavuz edinerek, tüm dünyada ilerici güçlerle, emperyalizme ve onun yıkıcı plânlarına karşı eylem yürüten güçlerle uluslararası ilişkileri daima benimsiyor ve daha da güçlendirerek sürdürmeye çalışıyor. AKEL, BMT'nin Kıbrıs'a ilişkin kararlarının yaşama geçirilmesi ve ülkemizin sosyal ilerleme yolunda adımlar atması için gerekli koşulları ancak devrimci güçler arasında birlik ve dayanışmanın sağlayacağı kanısındadır.

*Ürdün Komünist Partisi temsilcisi* şunları söyledi: Camp David anlaşmalarının ve «yönetimsel özerklik» tasarısının başarısızlığa uğraması, ulusal birlik belgisini ileri süren partimizin aldığı konunun doğruluğunu yeniden gerçekledi. Ürdün halkı bu anlaşmalara tümüyle karşı çıktı. Ve İsrail, baltalama eylemleri bakımından eyepce zengin bir silâhlığa sahip olsa bile, bizim sıralarımız içinde kendi hizmetine koşabileceği hainler ve işbirlikçiler bulamadı. Arap dünyası yurtsever güçlerinin ve «Kesin Davranış ve Direniş Cephesi»ne katılan ilerici devletlerin birliği sayesinde, Filistin direnişinin ve Lübnan'daki ulusal hareketin kırılmaz azmi, tüm dünyadaki dostlarımızın sağlam tutumu sayesinde, Camp David politikası çıkmaza girdi.

Partimiz ve işgal edilmiş bölgelerdeki geniş halk yığınları, Amerikan-İsrail-Mısır askersel bağlaşmasının tüm dünyada barış davasını ciddi bir tehlikeye düşürdüğünü anlıyorlar. Yakın ve Ortadoğu'da emperyalizmin

savaş üsleri gitgide takviye ediliyor, «erken müdahale güçleri» ilerici ulusal hareketleri vurmaya hazırlık gösterileri yapıyorlar.

Şimdi Amerikan emperyalistleri ve bağlaşıkları, Arap halklarına ve her şeyden önce Filistin'lilere, saldırgan ile yeni bir anlaşma dayatmak istiyorlar. «Avrupa girişi» dedikleri bu tasarı, bazı olumlu öğeler içeriyor, ama gerçekte bu da Camp David belgelerinin yeni varyantından başka bir şey değildir. Biz, Batı Avrupa devletlerinin öz çıkarları, bunların Birleşik Amerika'nın konumuna tamamen uymayan tuutmlar almaları gerektirme olsa bile, bu ülkelerin yine de ABD'nin küçük partnörlerinden başka bir şey olmadıklarını biliyoruz.

Şimdilik, girişim, eskisi gibi, emperyalistlerin elindedir, Arap halklarının konumu da yetirince etkin ve atılımlı değildir. Bu durum, hem halkımız için, hem de tüm dünyada barış için çok büyük bir tehlike oluşturuyor. Girişimin Birleşik Amerika'nın ve bağlaşıklarının ellerinden alınması gerekiyor. Ama bu iş, sadece bir bölgedeki kurtuluş hareketi güçlerinin harcı değildir; bu iş, çağdaş devrimci güçlerin eylem birliği yapmalarını gerektiriyor.

Camp David anlaşmalarının suya düşürülmesi ve düşmanlık bağlaşmasının dağıtılması için, Kesin Davranış ve Direniş Cephesi'ne katılan Arap ilerici güçleri ve rejimleri arasında birlik sağlanmalı, emperyalizme, siyonizme ve Arap gericiliğine karşı kesin bir savaşım yürütülmelidir.

Partimiz dünyanın üç ana devrimci kolu arasındaki işbirliğinin ne kadar büyük bir güç oluşturduğunu anlıyor. Bağlaşıklarımızın ve herşeyden önce, başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist topluluğun gücü, gerek İsrail'de, gerekse ona arka olan Birleşik Amerika'daki ateşi başına vurmuş yetkililerin yola getirilmesinde, kesin etken rolü oynuyor, gericiliği frenliyor ve Yakındağ'da kötücül plânlarını yerine getirmesine olanak vermiyor. Bulunduğumuz kesimde savaş atışının söndürülmesi için, Filistin halkının kendi yazgısına buyruk olma hakkının, kendi topraklarına tekrar yerleşme hakkı ve bu topraklarda bu halkın biricik yasal temsilcisi olan Filistin Kurtuluş Örgütü'nün yönetmenliği altında kendi bağımsız devletini kurma hakkının tanınması gerekiyor.

#### *İlerici güçlerin dayanışması*

Vietnam Komünist Partisi MK'ine bağlı Teorik Araştırmalar Komisyonu şube yönetmeni *Hong Long*, emperyalizmi, dokunaçlarının bir bölümüyle sömürgeler halklarına, öbür bölümüyle de kendi ülkelerinin proletaryasına uzanan ve onları boğan bir ahtapota benzetti. Ve şöyle devam etti: Bundan ötürü, Fransız sömürgecilerinden kurtulmak için yıllar yılı savaşım veren halkımız, daima Fransız emekçilerinin devrimci hareketiyle yakın bir ilişki kurmuş ve sürdürmüştür. Nitekim, Amerikan yeni-sömürgeciliğine karşı savaşımında, Vietnam devrimi ile kendi yaşamsal hakları, demokrasi

ve sosyal ilerleme uğrunda savaşım yürüten Amerikan emekçilerinin hareketi arasında bir bağlaşma ve dayanışma meydana gelmiştir. Ekim Devrimi ülkesiyle ve diğer sosyalist devletlerle de sağlam bir birlik halinde bulunmaktayız.

Bugün, partimiz, Sovyetler Birliği ve tüm sosyalist topluluk ülkeleriyle işbirliğini durmadan geliştiriyor, komşuları Laos ve Kamboç ile, Afrika, Asya ve Latin Amerika'daki ulusal kurtuluş ve sosyal ilerleme hareketleriyle, Batı Avrupa ve Kuzey Amerika ülkeleri emekçileriyle savaşkan dayanışmasını güçlendiriyor. Pekin yöneticileri, Vietnam'ı kısıp almak niyetiyle, Güneydoğu Asya'da bir savaş ateşi yakabilmek için Pol Pot ve Yeng Sari'yi kullanmak istiyorlardı. Biz bu denemelere şiddetle karşı koyduk, kendi bağımsızlığımızı savunduk, kardeş Kamboç halkına destek olarak, ülkede alıp yürüyen yığınsal insan kırımına son vermesi için yardımda bulunduk. Bu bizim enternasyonal ödevimizdi. Vietnam, kardeş Kamboç'tan, silahlı birliklerini, ancak Çin ve diğer gerici güçler tarafından saldırı tehlikesi ortadan kalktıktan sonra ve Kamboç hükümetinin isteği üzerine geri çekecek.

Finlandiya Komünist Partisi MK Politik Büro üyesi *Olavi Poikolainen* şöyle dedi: Partimiz, ülkemizde işçi sınıfını ve bütün emekçileri, demokrasinin genişletilmesi, sosyal kurtuluş ve sosyalizm için, büyük sermayeye ve bu sermayenin desteğindeki oligarşiye karşı savaşıma yöneltmeye ve tek bayrak altında hareket etmelerini sağlamaya çalışıyor. Biz, bütün halkların, başka başka yollardan da olsa, sosyalizme ulaşacakları, devrimlerin aynı biçimde oluşamayacağı hakkındaki Lenin'in görüşüne büyük bir önem veriyoruz. Ama bir başka Marksist-Leninist ilkesel hükmün yani sosyalist devrimlerin özlük ve içeriğini daima genel yasallıkların belirlediği hükmün de en az bunun kadar önemi var. Bunlar, yaşamdan kopuk birtakım «kurallar» değil, yararlanmamız gereken, ama yaratıcı biçimde yararlanmamız gereken bilimsel bakımdan temellendirilmiş ve doğruluğu pratikte yoklanmış hükümler ve çıkarımlardır. Kanımızca, Finlandiya'nın sosyalizme yönelik yolu, devrimci sürecin seyrine ve Finlandiya işçi sınıfının iradesine bağlı olacaktır. Biz, bu sınıfın karşısında, Finlandiya Komünist Partisi olarak, savaşımın başarısı konusunda sorumluluk taşıyoruz.

Karşımızdaki düşmanın yalnız yerli sermaye olduğunu düşünmenin de ciddi bir hata olacağı kanısındayız. Açıkça biliyoruz ki, bu sermayenin arkasında, bugün başlıca güçleri Birleşik Amerika'da yoğunlaşmış bulunan dünya emperyalizmi durmaktadır. Ülkemizde büyük burjuvazinin bu emperyalizmle çeşitli bağlantıları vardır. Bu nedenle, biz Finlandiya komünistleri, yükümlendiğimiz enternasyonal sorumluluğu, tüm dünyada devrimcilerin gösterecekleri dayanışmanın önemini gayet iyi anlıyoruz.

Gerici güçler ve her şeyden önce ABD yönetimi, son zamanlarda Hel-

sinki Toplantısı'nın Sonuç Belgesi'ne temel olan ilkelerden vazgeçiyorlar. Bu tehlikeli ve halk düşmanı bir politikadır. Bu politika, silâhlanma yarışının daha öte kızışmasına, yeni silâh sistemleri yaratılmasına yolaçıyor. Nitekim, NATO'nun, Avrupa'ya orta menzilli Amerikan roketleri yerleştirilmesi konusunda bilinen kararı bunun bir kanıtıdır. Halklar barış ve ilerleme istiyorlar. Bilim ve tekniğin gelişmesi, insanlığın önünde geniş madesel ve sosyal perspektifler açtı. Bilgi düzeyi bakımından dünyada bugünkü gelişme koşullarında ilk kez olarak yeryüzünde yaşayan insanların başlıca gereksinimlerinin karşılanması olanağı ortaya çıktı. Ama emperyalizmin ekonomik ve politik çıkarları, kendisini boyuna silâhlanma yarışına doğru iteliyor, doğal çevre için tehlikeler yaratıyor ve azgelişmiş ülkelerin durumunu kötüleştiriyor. Global sorunlara çözüm getirilmesi için, yeni bir savaş ve atom felâketi tehlikesi giderilmeli, emperyalizmin ve yenisömürgeciliğin halklara boyun eğdirme denemeleri önlenmeli, uluslararası tekelci sermayenin egemenliğine son verilmelidir. Her ülkeye, her halka, kendi görüşleri doğrultusunda hiçbir dış müdahale olmaksızın, toplumsal düzenini ve ekonomisini geliştirme olanağı garanti edilmelidir.

Uluslararası ekonomik ilişkilerin ve dünya ölçüsünde ticaret ilkelerinin, gelişme halindeki ülkelerde kalkınma ve ilerlemeyi hızlandıracak biçimde yeniden kurulması ve değiştirilmesi zorunludur. Bu alanda her türlü ayırım ve her türlü eşitsizlik, BMT tarafından kabul edilen yeni ekonomik düzen ilkeleri gereğince giderilmelidir. Finlandiya Komünist Partisi'nin kanısınca, anti-emperyalist savaşımın güncel sorunları, işçi ve ulusal kurtuluş hareketlerinin ortak eylemlerinin soylu amaçları bunlardır.

*Türkiye Komünist Partisi temsilcisi* şunları belirtti: Partimiz savaşımını iki cephede birden yürütüyor. Bir kere, ulusal bağımsızlık için savaşım var. Türkiye'de emperyalizme bağımlı kapitalizmin gelişimi son on yıllarda ülkeyi uluslararası kapitalist yeniden üretim mekanizmasına bağımlı bir duruma getirdi. İkincisi, Türkiye komünistleri, derin toplumsal dönüşümler için savaşım olmaksızın ülkemizin tam bağımsızlığının kazanılamayacağı görüşündedir. Son yıllarda Türkiye'de ekonomik bunalım, eşi görülmedik ölçüler aldı. Örneğin, enflasyon yılda % 100'e çıktı; 4-5 milyon kişi iş bulamıyor; genel ulusal gelir artmıyor; dış borçlar 20 milyar doları buluyor. Türkiye'de kapitalizmin bunalımı ülkeyi emekçi yığınlar için yalnızca yoksulluk ve baskı, ama bir avuç emperyalizme bağlı yerli tekel için sürekli artan kârlar anlamına gelen bir çürüme sürecine sokuyor. Bu gidişi ancak işçi sınıfının öncülüğünde, tüm anti-emperyalist, anti-tekel sosyal ve politik güçlerin ortak savaşımıyla ulaşabilecek ileri demokratik bir devrim durdurabilir ve emekçi yığınların çıkarlarına uygun devrimci dönüşümlerle üretici güçleri geliştirerek sosyalizme yolu açabilir.

Tam ulusal bağımsızlığın sosyal kurtuluş olmaksızın kazanılamayacağı ve güvence altına alınamayacağı saptaması, emperyalizme karşı savaşımın ulusal ve sosyal kurtuluş savaşımının ana içeriğini oluşturduğu sonu-

cuna götürüyor. Türkiye koşullarında emperyalizm, ülkenin ve emekçi halkın sömürü ve baskı altında tutulmasının hem iç hem de dış etkeni olarak işlev görüyor.

Bütün dünyada barış, ulusal bağımsızlık ve sosyal ilerleme savaşımını geliştirmede en iyi olanakları sağlıyor. Bunu yalnız komünistler, devrimci ve demokratik güçler değil, emperyalistler de biliyorlar. Bu nedenle, uluslararası gericilik, konumlarını koruyabilmek çabasıyla, dünya sosyalizmi ile evrensel bir çatışmaya ve ulusal kurtuluş hareketinin kazanımlarına karşı cepheden saldırıya geçiyor. Pentagon'un 1970'lerin ortalarından bu yana geliştirdiği yeni strateji, uluslararası gerginliği sertleştirmeyi ve her türlü sosyal ve ulusal kurtuluş hareketini zorbalıkla ezmeyi amaçlıyor. ABD'nin Irak ve İran arasındaki askersel çatışmayı gerekçe yaparak Basra Körfezi bölgesine karışma hazırlıkları, çeşitli ülkelere karşı-devrim «ihraç» çabaları, genç ulusal devletlerin içişlerine kabaca karışmalar ve son olarak Türkiye'deki NATO'cu generallerin gerçekleştirdikleri askersel devirme, tüm bunlar bu politikayla sıkı sıkıya bağlıdır.

Şimdi Türkiye'yi ordu üst yönetimindeki NATO'ya bağlı 5 generalden oluşan, tüm yürütme ve yasama yetkisini elinde toplayan Milli Güvenlik Konseyi yönetiyor. ABD emperyalizmi generallerden ulusal çıkarlara ters düşen kimi ödünler alarak Yunanistan'ı yeniden NATO'nun askersel örgütüne geri almaya ve Ege denizini dolaysız olarak NATO denetimine sokmaya çalışıyor. Emperyalizm öte yandan bu cuntanın yardımıyla Kıbrıs sorunda barışçıl ve adaletli bir çözümü güçleştirmeyi ve adayı bir NATO üssüne çevirme planlarını gerçekleştirmeyi deneyecektir. Türkiye' de askersel diktatörlüğün kurulmasıyla bölgemizde ve Avrupa'da barışa yönelik tehlikeler artmış bulunmaktadır.

Türkiye'de demokratik güçler temsilcilerini birleştiren barış hareketinde partimiz daima önemli bir rol oynadı. Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi ilkelerine bağlılığı kendine kılavuz edinmiş olan TKP, bundan böyle de, ulusal ve sosyal kurtuluş için, emperyalizme ve yabancı tekellerle işbirliği yapan yerli burjuvaziye karşı savaşımı bütün gücüyle sürdürecektir.

Fransız Komünist Partisi MK ekonomik şubesi yardımcılarında *Nadine Garcia-Acebedo*, şöyle konuştu: Dünyada bir milyardan fazla insan yeterince beslenemezken, yaklaşık 50 milyon kişi – üçte biri çocuk – her yıl açlıktan ölüirken, askersel amaçlar için nice büyük ödenekler harcanması karşısında ilgisiz kalmak doğru olmaz. Bizim için, barış ve silahsızlanma uğrunda savaşım, yoksulluğa karşı savaşımla sınıksız bağlıdır. İnsanlar, cepheleşmeyi ve savaşı değil, işbirliğini gerektiriyor.

Sömürge egemenliğinden kurtulmuş ülkelerin sorunlarına çözüm getirmenin, yalnız bugünü öngören yardımlar çerçevesinde, bu da önemli olsa

bile, yalnız günü kurtarmayı amaçlayan yardımlarla sınırlı kalması doğru değildir. Bundan başka, yardımlar politik koşullar ileri sürülmeden yapılmalıdır. Sorunların, emperyalizme karşı, az gelişmiş ülkelerin zenginliklerini yağmalayan çokuluslu korporasyonlara karşı hareket edilerek, tümel plânda çözüme kavuşturulması gerekiyor.

Emperyalizm besin maddeleri ve tüketim malları sağlama işine stratejik nitelikte ögeler karıştırıyor. Amerikan ve Batı Avrupa yönetici çevreleri, ticari parasal alandaki egemenliklerinden ve bazı besin maddeleri, makine ve donatılar üzerindeki tekellerinden yararlanarak, gelişme halindeki ülkelerin ilerlemesini köstekliyorlar. Fransa'nın tarımını yıkımla tehdit eden AET tarım politikası bu pratiğin bir uzantısı oluyor. Bu nedenle, bizler, daha iyi yaşama koşulları için, Fransız ekonomi ve kültürünün tüm halklarca yürütülen barış, ulusal ve sosyal kurtuluş savaşıyla sınırsız birlik halinde geliştirilmesi için savaşım yürütülmesini olağanüstü önemli buluyoruz.

Yemen Sosyalist Partisi MK üyesi *Mahmud Ahmed Al Nagaşi*, dünyanın ana devrimci kolları arasında stratejik bağlaşma sorunu üzerinde durdu. Ve özette şunları söyledi: Barış, toplumsal ilerleme için elverişli ve gereklidir, çünkü tüm maddesel kaynakların ve insan gücü rezervlerinin başarılı bir sosyal-ekonomik gelişme için önkoşullar yaratılmasına yöneltilmesi olanağını vermektedir. Uluslararası gerginlik ise, tersine, bu yolda politik, ekonomik, ideolojik ve psikolojik engeller yaratıyor. Bundan ötürü, barış, bütün halkların, özgürlük isteyen, ulusal ve sınıfsal ezginin bütün biçimlerinden kurtulmak isteyen, bir eşitlik ve sosyal adalet toplumu meydana getirmek isteyen halkların çıkarlarına uygundur. Aralarındaki tüm ideolojik ve politik görüş ayrılığına karşın, geniş sosyal güçler, barışta, insanı sömürmesine son verilmesi ümitlerinin gerçekleşmesi için zorunlu koşulu görüyorlar. Barışın korunması ve pekişmesi için, uluslararası ilişkilerin demokratik temel üzerinde, hak eşitliği ve karşılıklı yarar ilkeleri temeli üzerinde yeniden kurulması gerekiyor. Ama bu istek, kökleri soygun ve sömürü ile bağlı kapitalist sistemin iç niteliğine ters düşüyor. Emperyalist politikanın saldırgan karakteri de bundan ileri geliyor.

Dünya devrimci hareketinin üç ana kolu arasında stratejik bağlaşma, ilerici güçlerin üstün gelmeleri bakımından çok büyük bir tarihsel önem taşıyor. Emperyalizm, sosyalist ülkelerin ve ulusal kurtuluş uğrunda savaşım veren halkların ortak düşmanıdır. Bu nedenle, bağımsızlık, demokrasi, barış ve sosyalizm savaşımında bu ülkelerin ve halkların sağlam bağlaşması son derece gerekli oluyor. Bu savaşımда ulusal ve enternasyonal ödevler arasında sıkı bir bağlantı vardır.

Biz, gerek «sol» gerekse sağcı-oportünist görüşlerin, «kendi gücüne yaslanma», «yoksul ülkelerin zengin ülkelere karşı birliği», «iki süper devlet arasındaki savaşımда yan tutmamak» türünden sloganların sınıfsal özünü



ve ideolojik kökenlerini içyüzüyle açığa vurmayı çok önemli sayıyoruz. Bu teoriler, devrimci güçlerin birlik ve bağlaşmasını baltalamayı hedef tutuyor; bunlar, tüm dünyada kurtuluş ve toplumsal ilerlemeden yana güçlerin sağlam dayanağı olan yüce Sovyetler Birliği'ne ve bu ülkenin şanlı Komünist Partisi'ne karşı yöneltilmiştir. Bizler, proletarya enternasyonalizmi ilkelelerinden, sosyalist topluluğun ve tüm dünyada kurtuluş ve ilerleme için savaşım veren güçlerin çıkarlarının uygun düştüğü kanısından yola çıkarak, bu gibi görüşleri açığa vuracağız.

Filipinler Komünist Partisi MK üyesi Jose Lava, şunları söyledi: Barış ve yumuşama, silahlanma ve özellikle stratejik silahlar yarışına son verme amaçlı savaşımı, dünya devrimci hareketinin birincil ödevi sayıyoruz. Yakın geçmişteki olaylar ve özellikle ABD yeni nükleer stratejisinin açıklanması, savaş kundaklıklarını frenlemek için elimizden geleni yapmamızı gerektiriyor. Emperyalistlerin ve Çin'li bağlaşıklarının şimdiki Irak-Iran silâhlı çatışmasından, bir nükleer cepheleşmeye götürebilecek olan anlaşmazlıktan yararlanmaları, ancak kapitalist ülkelerin dürüst devlet adamlarının gösterecekleri çabaların da katkısı olabileceği dünya çapında bir hareketle, ancak en geniş ölçüde bir hareketle önlenebilir.

Amerikan emperyalizmi Çin Hindi kesiminde uğradığı yenilgiyi sineye çekmiş değildir. Askersel yöntem ve araçlar süratle alınmak istenen sonucu vermeyince, ABD transnasyonal kumpanyaları, ASEAN ülkelerinde güttükleri hedeflere ulaşabilmek için şimdi başka yollar arıyorlar. Bu çabalarla, Çin Hindi kesiminde durumu sarsma ve bu kesim ülkelerini doğal bağlaşıkları olan Sovyetler Birliği'nden ve diğer sosyalist topluluk ülkelelerinden yalıtılma ereği güdülüyor. ABD hükümeti, Güneydoğu Asya'da bu politikasını uygularken, Japonya'nın desteğini sağlamaya ve Pekin liderleriyle sıkı bir işbirliği yapmaya çalışıyor.

Çin, vaktiyle Çin Hindi halklarına yürüttükleri ulusal kurtuluş savaşımında destek ve yardımcı olduğu gerçeğinden yararlanarak bu kesimde hegemonya kuramaya yelteniyor, Pekin, Vietnam ve Laos'ta başarısızlığa uğradıktan sonra, kısa bir süre (dört yıl) Kamboç'da amacına ulaştı. Ama bu ülkede Pekin yardakçılarının eşi görülmedik ölçüde giriştikleri insan kırımı, Kamboç yurtseverlerinin ayaklanmasına yol açtı. Menfur Pol Pot rejimi, sınırları boyunca Pol Pot'çuların Çin tarafından desteklenecek sürekli kışkırtılarda bulundukları komşu Vietnam'ın yardımıyla alaşağı edildi. Kamboç'un cellâtlar şebekesinin elinden kurtarılmasına Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti'nin yardımını, Pekin yönetimi, Vietnam'a saldırma vesilesi olarak kullandı. Ama Pekin liderleri, Vietnam'a, istedikleri gibi «ders verme»ye muvaffak olamadılar. Çin, daha ağır kayıplardan kaçınmak için, bu ülkeye dalan askerlerini geri çekmek zorunda kaldı.

ABD ve Çin, Vietnam askerlerinin Kamboç'dan çekilmesini istemeleri için ASEAN ülkelerine baskı yapmaya giriştiler ve Pol Pot rejiminin BMT

tarafından tanınmasına devam edilmesini ısrarla istediler. Ama bütün tehditlere ve politik manevralara karşın, Kamboç'da oluşan değişiklikler dönüşsüz bir nitelik kazandı. Vietnam'ın ASEAN ülkeleriyle ilişkilerinde gözettiği barış içinde yanyana yaşama ve işbirliği politikası, tüm dünya önünde Pol Pot rejiminin olanca içyüzüyle açığa vurulması, Kamboç'da devrimci Heng Samrin hükümetinin yavaş yavaş daha geniş ölçüde tanınması koşullarını yaratıyor.

Filipinler Komünist Partisi, Kamboç halkının kurtuluşuna Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti'nin gösterdiği yardımı destekledi ve Çin'in Vietnam'a kabaca saldırısını suçladı. FKP, Afganistan devrimiyle dayanışmaya ilişkin Sovyet aksiyonunu, İran ve Irak arasındaki anlaşmazlığın barış yoluyla çözülmesine ilişkin SSCB çağrısını da destekledi. Biz Filipin komünistleri, bu çağrıda belirtildiği gibi, sözkonusu anlaşmazlığın, savaş halindeki iki ülkenin ve Basra Körfezi'ni çevreleyen diğer devletlerin içişlerine karışma vesilesi olarak da, bu kesimde yabancı askersel güçlerin artırılması vesilesi olarak da kullanılmasından kaçınılmasını istiyoruz. FKP, Asya, Afrika, Latin Amerika ve Karaip Denizi ülkelerinin savaşımıyla, faşizmin, ırkçılığın, apartaydın ve siyonizmin karşısındaki bütün savaşçılarla dayanışma halinde olduğunu belirtiyor.

## YENİ TEHLİKEYE KARŞI

Batı Berlin Sosyalist Birlik Partisi yönetim bürosu üyesi *Klaus-Dieter Heiser*, konuşmasında şunları söyledi: Dünya genel politik durumunun, bizim kentimiz, sosyalist DAC'nin ortasında bir kapitalist ada oluşturan kentimiz için daima büyük bir önemi vardır. Sosyalizm ve kapitalizmin doğrudan doğruya temas halinde bulundukları bu kentte, barış ve yumuşama savaşımı, cepheleşme ve gerginliği artırma politikasına karşı savaşım yaşamsal bir önem taşıyor. Genellikle, Batı Berlin, ancak silâhlanma yarışını durdurabildiği, silâhsızlanmada bir anlaşmaya varabildiği ve emperyalizmin yeni tehlikeli plânlarını bozabildiği takdirde, geleceğe güvenle bakabilir. Biz komünistler, «Doğudan tehlike» yalanını enerji ve dirençli biçimde açığa vurma, uluslararası durumun sertleşmesindeki gerçek nedenleri ortaya çıkarmak, Amerikan emperyalizminin askersel plânlarını suya düşürmenin ancak emekçilerin etkin eylemleriyle mümkün olacağını kendilerine anlatmakla yükümlüyüz.

Partimiz, Batı Berlin'de barış yandaşlarının hareketini geliştirirken, daima barış ile sosyalizmin de emperyalizm ile savaş gibi birbirine bağlı ve ayrılmaz olduğu gerçeğinden yola çıkıyor. Bugünkü uluslararası gerginlik artışının nedeni, Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a yardımda bulunmuş olması değil, emperyalizmin ve özellikle ABD emperyalizminin saldırgan güçlerinin izledikleri politikadır. Avrupa'da her şeyden önce NATO ulus-

lararası yumuşamaya düşman bir politika güdüyor. Bu özellikle Batı Berlin'de apaçık görülüyor. Sosyalist ülkelerin içişlerine durmadan karışılması da bundan ileri geliyor. Son zamanlarda, kentimizde, DAC'ye, ardıcıl ve yapıcı bir barış politikası, gerginliğin azaltılması ve bu arada kentimizle ilişkilerin iyileştirilmesi politikası güden ülkeye karşı bir olumsuz teşvik ve kışkırtı dalgasının yeniden kabardığı görülüyor.

Batı Berlin konusunda dörtlü anlaşmanın imzalanması (1971), DAC ile iyi komşuluk ilişkileri için elverişli çıkış konumları yarattı ve kentimizin gelişmesi doğrultusunda sağduyuya dayalı temeller attı. Ama kentimizin yönetici çevreleri şimdiye kadar bu olanaktan yararlanmaya yanaşmadılar. Onlar, tam tersine, söz konusu anlaşmanın ana hükmüne, yani bu kentin FAC'nin bir parçası olmadığı ve FAC tarafından yönetilemeyeceği hükmüne aykırı hareket ediyorlar.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, Batı Berlin'de oturanlar «soğuk savaş»ın acı meyvelerini tattılar. Yumuşama politikası bize birçok üstünlükler getirdi ve bu nedenle barış ve silahsızlanma yandaşları günden güne daha etkin biçimde eylem gösteriyorlar. Kentimizin komünist, sosyal-demokrat, hristiyan-demokrat ve partisiz hemşerileri, Avrupa'ya orta menzilli Amerikan roketleri yerleştirilmesine ilişkin NATO kararına karşı savaşım veriyorlar. Bu yöndeki işbirliği uyumlu bir harekete dönüşüyor.

Kentimizde işçi sınıfının sayıca en kabarık örgütü olan sendikalarda, savaş aleyhtarı çıkışlar da, büyük bir yaygınlık kazanıyor. Nice sendika önderleri, silâhlanmanın denetim altına alınmasında ve silâhsızlanmada, yalnız insanlık için yaşamsal önem taşıyan bir sorun değil, aynı zamanda emekçilerin maddesel ve sosyal yaşam koşullarını iyileştirmeye, iş yerlerinin korunmasına götüren yolu görüyorlar. Partimiz, savaş aleyhtarı hareketin genişlemesine, bu harekete katılanlar arasında işbirliğinin güçlenmesine yardım ediyor, hareketin amaçları ve içeriği üzerinde etkili olmaya çalışıyor.

Norveç Komünist Partisi Merkez Yönetim Kurulu üyesi *Arne Jørgenson*, şunları belirtti: Bugün dünya bir yol kavşağındadır. Eğer biz, emperyalizmin manevralarına engel olmazsak, eğer silâhlanma yarışı plânlarını bozmayacak olursak, halklara sayısız felâketler getirebilecek bir savaş patlak verebilir. ABD Cumhurbaşkanı'nın 59 numaralı direktifi, insan haklarını kabaca hiçe saymanın örneğidir. Bu direktife yanıt olarak bütün barışsever güçler şimdiki savaş tehlikesine karşı enerjik bir savaşıma seferber edilmelidir.

Norveç'in 1949 yılında NATO'ya girmesinde ciddi pazarlıklar yapıldı. Norveç hükümeti savaş üsleri konusunda bir deklarasyon yayınladı. Bu belgede, Sovyetler Birliği'ne, Norveç topraklarının saldırgan amaçlarla kullanılmasına hiç bir zaman izin verilmeyeceği ve Norveç hükümetinin ülke topraklarında yabancı askersel üsler kurulması için başka devletlerle

her hangi bir anlaşma imzalamayacağı, ülke bir saldırıya uğramadıkça veya sınırları için bir tehlike doğmadıkça, bundan kaçınılacağı temin ediliyordu. Ne var ki, ülkemizde, ABD'nin eliyle ve araçlarıyla, harcamalarını da ABD'nin karşıladığı birçok radyo-elektronik gözetleme istasyonları kuruldu. Bu istasyonlar, nükleer silâh taşıyan Amerikan denizaltıları ile bağlantı kurulmasında kullanılıyor. Norveç kıyıları boyunca ABD ve NATO askersel-deniz güçleri için, nice petrol depoları, cepanelikler, erzak ambarları yerleştirilmiş ve tüm ülkede NATO için askersel hava alanları kurulmuş bulunuyor. Topraklarımızda, bu blokun silâhlı güçleri gitgide daha sık manevralar yapıyorlar. Hükümetin, AWACS sistemi <sup>(3)</sup> satın alınmasına katılmayı da kabul ettiği biliniyor.

Yabancı savaş üsleri kurulmasına yolvermekten kaçınma sözü bugün yine tutulmuyor. Şimdi Norveç topraklarına (bir savaşta kullanılmak üzere) 10 bin Amerikan denizcisi için ağır silâhlar ve cepane depo edilmesi plânı hazırlandı. Bu hazırlık Norveç kamuoyunda ciddi endişeler uyandırıyor. NATO'nun yandaşları bile, böyle bir hazırlığın, Norveç'in askersel üsler ve atom silahı sorununa ilişkin politikasıyla çelişiyor, ve ülkenin ulusal çıkarlarına aykırı düşüyor, diyorlar. Bugün, birçok burjuva politikacıları, 1978 yılında BMT Genel Kurulu özel dönem toplantısında kabul edilen Eylüm Programı ruhunda bir genel silâhsızlanma için savaşımın hızlandırılması çağrısında bulunuyorlar. Bu politikacılar, özellikle Avrupa'da, silahlanma yarışının yavaşlatılması veya durdurulması, kıtamızda yumuşamanın yeniden gerçeklik haline getirilmesi gerektiğini düşünüyorlar. Norveç, karşılıklı güveni güçlendirecek önlemler alarak, bu davaya katkıda bulunabilir.

Topraklarımızda ağır silahlar depolanması planları Avrupa'ya yeni nükleer silah yerleştirilmesine ilişkin NATO Brüksel kararı ve bir o kadar da ABD başkanının 59 Numaralı direktifi Norveç'lileri büyük bir endişeye düşürdü. Yurttaşlarımız ülkemizin, Sovyetler Birliği'ne karşı ABD'nin bir «karada kurulu uçak gemisi» haline getirileceğinden endişe duyuyorlar. Ve şimdi Norveç'te, ağır silâhlar depolanmasına karşı eylemler için geniş politik temel üzerinde birçok komite kurulmakta olması rastgele değildir. Kamuoyundaki bu canlanma, Amerikan emperyalistlerinin saldırganlık plânlarına karşı, yumuşama, silâhsızlanma ve ulusal bağımsızlık için yıllardan beri savaşım vermekte olan Norveç komünistleri ve diğer ilerici güçleri tarafından derin bir memnuniyetle karşılandı.

Barış içinde yanyana yaşama, emekçilerin çıkarlarına en iyi biçimde hangi toplumsal sistemin hizmet ettiğinin açıkça anlaşılmasına olanak veriyor. Komünistlerin bu konuda zerrece kuşkuları yoktur. Bizler, K. Marks, F. Engels, V. İ. Lenin'in bilimsel teorisini klavuz ediniyor, ülkemizde sos-

(3) AWACS: Uçakları uzaktan keşfetme ve yönlileyip güdüleme sistemi. Not. Red.

yalizm davasının başarısı için, elimizden gelen çabayı esirgemiyoruz. Yumuşama, silâhsızlanma ve kalıcı barış uğrındaki savaşımında, bizler, dünyanın bugün bir yol kavşağında olduğunu ve emperyalistlerin saldırganlık plânlarının bozulması gerektiğini kavrayan herkesle bağlaşıma kurmaya hazır bulunuyoruz.

*Oman Halk Kurtuluş Cephesi temsilcisi* şunları söyledi: Toplumsal ilerlemeden yana güçlerin utkuya ulaşmış olmalarına karşın, emperyalizm ve uluslararası gericilik, ezgi altındaki halkların kesin kurtuluş ve utkusunu geciktirmek, vakit kazanmak ve az gelişmiş ülkeleri soymaya devam etmek için en ince ve kurnaz çabalardan el çekmiyorlar.

ABD Oman'da kukla rejimin kişiliğinde, bölgemizdeki askersel varlığına kucak açan ateşli bir övgücü buldu. Bu yolda, bazı hallerde, kundaklama eylemleri tehlikesi (Hürmüz Boğazı'nda petrol tankerlerinin batırılması), bazı hallerde de Basra Körfezi kesimine «komünist sızması» kuyruklu yalanı parmağa dolanıyor ve sömürülüyor. Bu ve benzeri bahaneler ardında, Yakındoğu, artık İkinci Dünya Savaşı sırasında olduğundan çok daha büyük ölçüde Amerikan silâh ve donatım yığınağı merkezi haline getirildi. Bugün, Oman'a âit olan adalarda ve ülkenin kendi kıyı sularında, 12 bin ABD askersel personeli bulunuyor. Bundan başka, aynı kesimde, Sedat tarafından bağlaşığı olan Sultan Kabuz'u desteklemek üzere gönderilen Mısır silâhlı güçleri de yer alıyor.

Artık iki yılı aşkın bir süredir, Oman'a âit Masira adasında, Amerikan ve İngiliz askersel uzmanlarının gözetimi altında, konma ve havalanma pistleri, yeraltı depoları, hangarlar vb. yapımı ve kimilerinin genişletilmesi için harıl harıl çalışılıyor. Bir yandan liman da modernleştiriliyor ve genişletiliyor. ABD ve İngiltere'nin Sultan Kabuz ile yaptıkları anlaşmaya dayanılarak, Masira adası, İngiliz donanması için önemsiz bir uğrak noktası olmaktan çıkarılarak, stratejik önemli bir Amerikan-İngiliz üssü haline getiriliyor. ABD ve NATO, Masira'ya, Hint Okyanusu kesiminde Diego Garsiya adasını ve Güneydoğu Asya'daki Amerikan savaş üslerini içeren sözleşmeye güvenlik kuşağının bir halkası olarak olağanüstü bir önem veriyorlar. Masira adasında ABD Beşinci Filosu gemilerinin üslenmesi ve buranın «erken müdahale güçleri» için aktarmalara yarayacak bir atlama tahtası haline getirilmesi öngörülüyor. Camp David Anlaşmaları'nın imzalanmasından ve İran'da Şah'ın devrilmesinden sonra, Oman'ın, bölgemizde ABD ve NATO askersel güçleri için en önemli ileri karakol üssü haline getirilmesi amacıyla, ülkedeki İngiliz egemenliğinden ve Sultan Kabuz'un uşakça politikasından sonuna kadar yararlanılmaya çalışılıyor. Oman Halk Kurtuluş Cephesi, en geniş yığınların katılacağı bir Birleşik Ulusal Cephe oluşturma yönünde çabalar harcıyor. Biz, belirlenen hedeflerimize varabilmek için, silâhlı savaşım da içinde olmak üzere, bütün savaşım biçimlerinden yararlanmakta kararlıyız.

Oman Halk Kurtuluş Cephesi, ülkemizden ve bölgemizden yabancı askerlerin uzaklaştırılması ve savaş üslerinin sökülüp atılması için, halkın bütün katmanlarına demokratik özgürlükler verilmesi için, politik tutuklu ve hükümlülerin serbest bırakılmaları için, askersel bloklar bakımından bağlantısızlık temeli üzerinde bir bağımsız dış politika uygulanması için Arap halklarının ana sorunu olan Filistin sorununun çözüme kavuşturulması için çalışıyor.

Bizler, kurtuluşları uğrunda savaşım veren halkların dostu olan sosyalist topluluk ülkelerine ve en başta Sovyetler Birliği'ne, gösterdikleri yardım ve destekten ötürü şükran borçluyuz. Oman Halk Kurtuluş Cephesi, sosyalist topluluk ülkeleri, kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı partileri ve ulusal kurtuluş hareketleri arasında bağlaşmaya büyük bir önem veriyoruz.

Çekoslovakya Komünist Partisi MK Sekreteri *Jan Fojtik*, konuşmasında şunları belirtti: Kapitalizmin genel bunalımında yeni safha, bir yandan yeni tehlikeler ve özellikle sağcı ve gerici güçlerin gemiazıya almaları tehlikesini gizliyor. Birleşik Amerika'da militarizm güçleniyor, emperyalistler tüm dünyada gerilim ocakları yaratıyor ve sürdürüyorlar. Bu durum, hepimizi, uyanık olmak ve birbirini izleyen olayları sınıf açısından ve açık biçimde değerlendirmekle yükümlüyor. Barışa ve sosyal ilerlemeye değer veren herkes, ABD hükümetinin sinirli ve kimi zaman hiç de önceden kestirilemeyen eylemlerinden, bütün kıtalarda Amerika'nın askersel varlığını her vesileyle arttırma çabaları karşısında ciddi bir endişe duymalıdır. J. Carter «dünyanın hangi kesiminde olursa olsun ABD'nin yaşamsal önemli çıkarları»nı savunmak için, askersel müdahaleyi gerçekleştirmekle ve karşı-devrimi doğrudan doğruya desteklemekle görevli özel silahlı birlikler meydana getirdi. Bu önlem, Amerikan emperyalizminin diğer halklara kendi iradesini dayatmasına alet edilen global stratejisinin, olanağını bulduğu her yere askersel güçleriyle yerleşme stratejisinin bileşen bir bölümüdür. Ama Sovyetler Birliği, Varşova Antlaşması devletleri ve diğer barışsever ve anti-emperyalist güçler, ABD'nin bu militarist siyaset hattına kesinlikle karşı çıkıyorlar. Bundan ötürü, gericilik, bizim birliğimize hücum etmek, aramıza nifak sokmak ve güvensizlik yaratmak için yeni yeni kurnazlıklara başvuruyor. Gericilik, milliyetçilik duygularını körüklüyor, ilerici ve devrimci partileri ve hareketleri parçalamaya, sosyalist topluluk ülkeleri ile sömürgecilik boyunduruğunu kırıp atan devletler arasına kama sokmaya çalışıyor. Bu durumda Pekin hegemonyacıları emperyalizme yarıdakçılık gibi çok yaraşıksız bir rol oynuyorlar.

Burjuva propagandası, yığınlar arasındaki maksatlı çabalarıyla, devrimci partilerin ve hareketlerin kesin sınıfsal enternasyonal eylemlerini, aralarındaki işbirliğini, karşılıklı destek ve yardımlaşmayı gözden düşürmeye çalışıyor. Sosyalist ülkelerin, kapitalist olmayan gelişme yoluna koymuş halklara yaptıkları kardeşçe yardım, düşmanlarımızın gözünde diken oluyor. Bu yardım – ekonomi, sağlık, kadro yetiştirme alanlarında ve

aynı zamanda devrimci kazanımları savunmada —, karşılıklı saygı ve güvene dayalı ilişkilerin üstünlüğünü gösteriyor ve enternasyonal dayanışma fikirlerinin yaşamsal gücünü ortaya koyuyor.

Bu türden dostça yardımlara karşı, sınıfsal özü boşaltılmış «egemenlik» ve «bağımsızlık» kavramları savunusu gibi bahanelerle girişilen hücumlar büsbütün saçmadır. Düne kadar yığınların direnişini defalarca kanla boğan sömürgeciler, zorbalar ve ezgiciler, birden değişerek yüz yıllar yılı kendi elleriyle zincire vurdukları egemenlik ve bağımsızlığın savunucusu oluveriyorlar.

«Egemenliğin savunulması» etrafındaki yaygara, ya kimilerinin emperyalistlere özgü çıkarları maskeleyerek için başvurdukları bir siyonizm ve ikiyüzlülük, ya da sınırsız ve zararlı bir safdillik olabilir. Ulusal-devletsel egemenlik kavramı konusunda sınıfdışı yaklaşım ve artık eskidiğini söyledikleri proletarya enternasyonalizmi ilkelerinden vazgeçme, devrimci harekete büyük bir zarar getiriyor. «Egemenlik ve bağımsızlık yararına» enternasyonalizmi reddetme çağrıları, bazen, her ülkenin kendi sosyalist değişme özel biçimlerini ancak bu suretle belirleme olanağı bulacağı savlarıyla atbaşı gidiyor. Oysa hiç kimsenin yeni toplumu kendi ulusal koşullarına göre kurmasına engel olunmuyor. Ama tarih, sosyalizm kuruculuğunda genel yasallıklar bulunduğunu, bunlardan sapmanın son çözümde daima sosyalizmden sapmaya yol açtığını, yalnız yeni düzenin ulusal özelliklerini değil, aynı zamanda bu düzenin kendisini tehlikeye düşürdüğünü kanıtıyor. Ülkemizin deneyimi de bunu doğruluyor. Partimizin bu deneyimden yaptığı çıkarımlar, «Çekoslovakya Komünist Partisi'nde ve toplumunda ÇKP XIII. Kongresi'nden sonraki bunalımlı gelişmeden çıkarılan ibret dersleri» başlıklı belgede yansıtılmış bulunuyor.

Biz, bu sorunlar üzerinde, her birinin çetin tartışma konusu olduğu bir yana, açık konuşulması gerektiği düşüncesindeyiz. Biz, dünya devrimci sürecinin ve anti-emperyalist savaşımın başarılı gelişmesinde yarar görüyor, cephemizin şu veya bu kesiminde zayıflamanın tüm hareketimize kaçınılmaz olarak zarar verdiğini anlıyoruz.

## KURTULUŞ SAVAŞIMI VE REEL SOSYALİZM

Konferansta yapılan birçok konuşmada, sosyalist ülkeler ile barış ve ulusal kurtuluş hareketi arasındaki kopmaz bağlantıdan söz edildi. Sosyalist devletler kardeş partilerinin temsilcileri, bağımsızlık savaşçıları ile dayanışmalarını, sömürgecilik boyunduruğunu kırıp atan ülkelere yapılan yardımı anlattılar. Gelişme halindeki devletler ve aynı zamanda sosyalizm kuruluşu yoluna koyulan ülkeler sözcüleri, ülkelerinde sosyal, ekonomik, politik ve kültürel alanlarda karmaşık ulusal sorunları çözmede reel sosyalizmin kendilerine örnek olduğunu belirttiler.

### *Devrimci hareketin yeni olanakları*

Küba Komünist Partisi MK üyesi ve MK «Uluslararası İlişkiler» şubesi yönetmeni *Jesus Montane Oropesa*, şöyle dedi: Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin barışı savunmayı genç Sovyet devletin en önemli politik ödevi haline getirdiği unutulmamalıdır. Daha utkunun ertesi günü, V. İ. Lenin, tarihsel belgeyi, Barış Buyruktusu'nu imzaladı. Bu belgede, emperyalist savaşa devam etmenin insanlığa karşı en büyük cinayet demek olacağı belirtiliyor, savaş halindeki devletler artık kan dökmekten el çekmeye, adil ve demokratik bir barış imzalanması için görüşmelere başlamaya çağrılıyordu.

Günümüzde, Lenin'in o zaman yapmış olduğu çıkarım, yani barış içinde yanyana yaşama politikasının sosyalizm davası için, tarihsel gerekliliğine ilişkin teorik çıkarımı yaşamda doğrulanmış bulunuyor. Yeryüzünde İkinci Dünya Savaşından sonra oluşan büyük değişiklikler sonucunda yeni bir uluslararası hukuk meydana geldi. Birleşmiş Milletler Teşkilâtı, insanlık tarihinde ilk enternasyonal kurum, halkların hak eşitliği ve egemenliği temeline dayalı kurum haline geldi. Barış içinde yanyana yaşama bu örgütün eyleminde ilke olarak bir temeltaşı, barışın korunmasında ana ödev oldu.

Faşizmin yenilgiye uğratılması, SSCB'nin saygınlığının artması ve sosyalist topluluğun ortaya çıkması, dünya durumu üzerinde olumlu etkiler yaptı. Bu koşullar içinde, sömürgeler, yarı – sömürgeler ve bağımlı ülkeler halklarının kurtuluş savaşı yeni bir atılım kazandı. Uluslararası alanda güçler dengesi barış ve ilerleme yararına değişti, «soğuk savaş»ın yerini uluslararası gerginliğin azaltılması davası aldı. Küba Komünist Partisi MK Birinci Sekreteri Fidel Castro yoldaş, I. Kongre'de okuduğu eylem raporunda, bu tarihsel evreyi çözümleyerek şunları belirtti: «Biz, ... yumuşamanın, uzun ve çetin bir savaşım yolu geçildikten sonra, bu yolda – Lenin tarafından daha ilk sosyalist devletin kurulması döneminde ilân edilen – değişik toplumsal düzenli devletler arasında barış içinde yanyana yaşama olanağı ilkesinin ve bunun amaca uygun olduğunun, en gerici emperyalist çevrelerin alabildiğine direnişine karşın, kabul edilmesinden sonra mümkün olduğunu söyledik ve söylüyoruz.» <sup>(4)</sup>

Helsinki Toplantısı'ndan bir süre sonra «soğuk savaş» dili ve yöntemleri artık geçmişe karışır gibi oldu. Ama emperyalizmin goygoycuları, yumuşamayı, iki sistem arasında güya sessiz bir uzlaşmanın sonucunda uluslararası alandaki statükoyu koruma diye yorumlayarak, kendi çıkarlarına kullanmaya kalkıştılar. Böyle bir yorum hiç te gerçekliğe uymuyor, çünkü ilke olarak komünistlerin konumuna ters düşüyor. V. İ. Lenin «proletarya

<sup>(4)</sup> Küba Komünist Partisi I. Kongresi, Moskova, 1976, s. 212.



devriminin askersel programı» adlı yapıtında şöyle diyordu: «Ezgi altındaki sınıf, silâh edinmek, silâha sarılmayı öğrenmek istemezse, böylesi bir ezilen sınıf, ancak köle işlemini göremeye yaraşık olabilir. Biz, burjuva pasifistlerine veya oportünistlerine dönmedikçe, sınıflı toplumda yaşamakta olduğumuzu ve böyle bir toplumda sınıf savaşımından başka çıkar yol olmadığını ve alamıyacağını unutamayız.»<sup>(5)</sup>

Zamanımız koşullarında, sosyalist ülkeler, uluslararası işçi ve ulusal-kurtuluş hareketi, bütün ilerici güçler, gerici ve militarist çevrelerin plânlarını bozabilecek durumdadırlar. Eskiden devrimciler böyle olanaklara sahip değildiler ve bu nedenle emperyalizm bize savaşı dayatıyordu. Toplumsal ilerleme ve barış güçleri artık güçlendi ve yeterince deneyim edildi. Bu böyle olsa da, hedefe ulaşabilmek için, birlik olmamız ve eylemlerimizi uyumlaştırmamız gerekiyor. Devrimci enternasyonalizm politikamızda en önemli ilke olmalıdır.

Ekvador Komünist Partisi MK üyesi *Francisco Polit*, şunları söyledi: Büyük Ekim Sosyalist Devrimi, gerikalmış Çarlık Rusya'sını, kapitalist ülkeleri kıvrandıran illetlerden arınık sömüren ve sömürülenlerin bulunmadığı, yoksulluğun, işsizliğin, okumayazmasızlığın, sosyal adaletsizliğin ve diğer sosyal illetlerin bulunmadığı güçlü bir devlet haline getirdi.

Ekim Devrimi'nin açtığı çıғırda ilerleyen halklar yeni yeni başarılarla ulaşıyorlar. Başında SSCB'nin bulunduğu sosyalist devletler topluluğı, diğer halklara, onların egemenliğini sınırlandıracak herhangi bir politik koşul ileri sürmeden, karşılık gözetmeksizin, kardeşçe yardım ediyor.

Sömürücü ve ezgiciler yasa-dışı ayrıcalıklarından hiçbir zaman gönüllü olarak vazgeçmiyor, bunları en kıyıcı yöntemlerle savunmaya çalışıyorlar. Bugün, başta yankiler emperyalizmi olmak üzere tüm gerici güçler de böyle hareket ediyorlar.

Emperyalizm, karşındakileri atom savaşıyla tehdit ederek, borusunu öttürmeye, ayakta kalmaya çalışıyor. Bu böyleyken, burjuva propagandası, barışın ana dayanağı ve halkların içtenlikli dostu Sovyetler Birliğı'ni saldırganlık niyetleriyle suçlamaktan geri durmuyor ve bundan zerrece utanç duymuyor. Emperyalizm, Hitler'in artık denemiş olduğı gibi, Sovyetler Birliğı'ni karalamaya ve yoketmeye yelteniyor. Kendi halkını ve sosyalizm davasını satan Pekin yöneticileri de, bir yandan savaş kısırtıcılığı yapıyorlar. Bu nedenle, barış için savaşım günümüzün en önemli sorunu ve ödevi oluyor.

Saldırganların karşısında geriledikçe, kendi ilkelerimizden fedakârlık yaptıkça, barışa ulaşamayız, barışı sürdüremeyiz. Bilindiğı gibi, bir kez tanığı olduğumuz uzlaşma diplomasisi, işi Münih pazarlığına götürmüş

(5) V. İ. Lenin, Tüm Yapıtlar, c. 30, s. 135.

bulunuyor. Böylesi «barış», kaçınılmaz olarak savaş tehlikesi ve halkların köleliğe sürüklenmesi tehlikesi gizliyor. Gezegenimiz, gerçek barışı, genel ve tam silâhsızlanma yönünde ilk adım olmak üzere, atom silâhını yaymaktan kaçınma ve silâhlanma yarışına son verme temeline dayanan barışı gereksiniyor. Sovyetler Birliği, saldırıyı uluslararası ilişkiler gündeminden çıkarma çabalarıyla, defalarca bu gibi önerilerde bulundu, barış, yumuşamaya, politik düzenleri ayrı devletlerin barış içinde yanyana yaşamalarına dayanmalı, devletler arasındaki anlaşmazlık sorunları görüşme masasında çözüme kavuşturulmalıdır. Sovyetler Birliği'ni Afganistan devrimine yaptığı yardımdan ötürü suçlamaya kalkışmak, ya da Pol Pot kanlı rejimini alaşağı etmesinde Kamboç halkına yardım elini uzatan Vietnam'ı suçlamaya yeltenmek, bugün, yeni yeni askersel çatışmalar kışkırtmak için bahaneler arayan gericiliği desteklemekle birdir. Barış için savaşım bizim en soylu ödevimizdir. Böyle bir savaşımın gerekli ve zorunlu olduğunu, en çeşitli güçler, dinsel inançlarına ve ideolojik konumlarına, ulusal ve sosyal ilişkinliklerine bakılmaksızın, gezegenimizin milyonlarca insanı kabul ediyorlar.

Benim yurdum, Ekvador, emperyalizmin ezgisi altında, yankilerin egemenliği altında inliyor. Bundan ötürü, biz Ekvador komünistleri, Marksizm-Leninizm ilkelerini klavuz edinerek, olanca dîkâtimizi emperyalizme karşı, barış ve sosyal ilerleme uğrunda savaşım üzerinde topluyoruz. 1980 yılı, Ekvador Cumhuriyeti'nin 150. kuruluş yıldönümü, Ekvador halkının şanlı evlâdı, özgürlük savaşçısı yurtsever ozan Jose Joaquin Olmedo'nun 200. doğum yıldönümü, Simon Bolivar ve mareşal Antonio Jose de Sucre'nin 150. ölüm yıldönümüydü. Tarih bizlere özgürlük uğrunda ki kahramanlık savaşımlarını anımsatıyor ve hepimizi bunu tam utkuya ulaştırmaya çağırıyor. Biz komünistler, yurdumuzun gerçek bağımsızlığı için, sosyal ve ulusal kurtuluşu için savaşım veriyoruz. Bu kurtuluş ve bağımsızlık, ülkemizde adalet ve özgürlük toplumuna, sosyalizme ve komünizme geçmeye başlamamıza olanak verecektir.

Mali Halkının Demokratik Birliği Ulusal Konseyi üyesi *Monzon Keita*, şunları belirtti: Barış ve sosyalizm için savaşım, iç niteliği ve son amaçları açısından, emperyalizme karşı ulusal bağımsızlık savaşımının aynıdır. Sosyalist ülkeler de, bağımlı devletler de, ezgiciliğe karşı, ortak düşmanları olan savaş ve emperyalizm güçlerine karşı duruyorlar.

Macaristan Sosyalist İşçi Partisi MK Sekreteri *Andaş Gyenes* şöyle dedi: Dünyada gerginliğin azaltılması, zamanımızın üç ana devrim kolu tarafından yürütülen savaşım üzerinde olumlu bir etki yaptı. Ama son zamanlarda, emperyalistlerin, yürürlükteki güçler dengesini kendi yararlarına değiştirme, yumuşama sürecini yavaşlatma ve giderek elden geldiğince geriletme denemelerine hız verdikleri görülüyor. ABD ve NATO'nun, silâhlanma yarışını hızlandırmaya, yeryüzünün «sıcak» noktalarında Amerikan

askersel birliklerini arttırma, nükleer silâhı daha öte yaymaya yönelik plânları insanlığın yazgısını ve tüm dünyada barışı tehlikeye düşürüyor.

Sosyalist ülkeler ve bu arada Macaristan Halk Cumhuriyeti, uluslararası durum ve koşulların kötüleşmesine yol vermemek, ortadaki gerginliği azaltmak için, ellerinden geleni yapıyorlar. Bizim topluluğumuz askersel üstünlük aramıyor, askersel denge, silâhlanma düzeyinde azaltma yoluyla aynı derecede güvenlik gözetiyor. Sosyalist ülkeler, uluslararası işçi sınıfı ve ulusal kurtuluş hareketi bir tek hedef, emperyalizmin insanlık için tehlike yaratmayacağı, insanların, herkesin yaratıcı gelişme koşullarına kavuşacakları bir duruma ulaşılması hedefini gözlüyorlar. Biz, çağımızın devrimci güçlerinin birlikte eylemleriyle, insanlığın «gereklik âleminden özgürlük cennetine» geçmesinin (F. Engels) sağlanacağı kanısındayız.

Bugün, hem tek tek ülkelerde, hem de tüm dünyada, ulusal ve sosyal kurtuluş hareketleri bir bütünde birleşiyor. Yüzyıllar yılı sömürücülere karşı ve ulusal bağımsızlık için birarada savaşım yürütmüş olan Macaristan halkının tarihsel deneyimi, bu iki amaç arasında çok sıkı bir bağlantı olduğunu gösteriyor. Bundan ötürü, bizler, yeni-sömürgeci veya giderek halâ sömürgeci ezgiyi çeşitli biçimlerde yaşamakta ve emperyalizm tarafından dolaylı veya dolaysız biçimde sömürülmekte olan halkların ve ülkelerin yürüttükleri savaşımı büyük bir dikkatle izliyoruz.

Partimizin XII. Kongresi'nde (Mart 1980), gelişme halindeki ülkelerle ortak çıkarlar ve dayanışma temeli üzerinde dostça ilişkiler kurmak istediğimiz bir kez daha belirtildi. Macaristan hükümeti bu ülkelerle ticarette UNCTAD (BM Ticaret ve Gelişme Örgütü) tarafından salık verilen yeğleme gümrükleri uygulamasına geçti, 26 devlette alış-verişte de gümrükleri kaldırdı. Biz, gelişme halindeki ülkelerin kadro yetiştirme davasına olanaklarımız ölçüsünde yardım ediyoruz. Bu ülkelerden bir kaç bin genç Macaristan'da yüksek ve orta özel öğrenim yaptılar. Yüzlerce uzmanımız Afrika, Asya ve Latin Amerika ülkelerinde çalışıyor. Macaristan Halk Cumhuriyeti bağlantısız ülkelerle ilişkilerini güçlendiriyor. Biz bu ülkelerin, sömürgeciliğe ve yeni-sömürgeciliğe karşı, ayırma ve segregasyon işlemlerine son verilmesi için, savaşın önlenmesi, gerginlik ocaklarının ortadan kaldırılması, silâhlanma yarışının durdurulması, uluslararası gerginliğin azaltılması ve sosyal düzenleri ayrı devletlerin barış içinde yanyana yaşamaları için yürütmekte oldukları savaşımı değerli buluyoruz ve destekliyoruz. MSİP, gelişme halindeki ülkelerin komünist ve ulusal-demokratik partileri ile ilişkiler kurulmasına ve bu ilişkilerin güçlendirilmesine büyük bir önem veriyor. Kendine özgü karakteristik biçimleriyle partiler arası işbirliği partiler içinde durumun daha iyi incelenmesine, edinilen deneyimden daha dolgun biçimde yararlanılmasına ve ortak görüşlerin saptanmasına olanak veriyor. Partimiz, gelişme halindeki ülkelerin sorunlarını ve karşılaştıkları güçlükleri Macaristan halkının bilmesi ve anlaması için gerekeni yapıyor.

MSIP sosyalizm, ulusal bağımsızlık ve barış uğrunda savaşım yürütmekte olan güçlerin birliği ve dayanışması için büyük çabalar harcıyor. Partimiz, sosyalist devletler, devrimci işçi ve ulusal kurtuluş hareketi arasındaki ilişkileri bilinç temelinde güçlendirmenin, devrimci süreci başarıyla geliştirme bakımından zamanımızın önemli sorunu olduğu düşüncesinden yola çıkıyor.

Ulusal kurtuluş savaşımı daha açık bir sosyal içerik, anti-emperyalist eylemler de yeni biçimler kazanıyor. Bunların her biri, pratik politik eyleme yardımcı nitelikte daha temelli teorik çalışmalar, kollektif genellemeler gereksinimi doğuruyor.

Guyana İlerici Halk Partisi Merkez Yürütme Kurulu üyesi *Feroze Muhammad*, şunları belirtti: Dünyanın ilk sosyalist devletinin doğuşu ve daha sonra da sosyalist topluluğun meydana çıkması, kuşkusuz, dünya devrimci süreci üzerinde güçlü bir etki yaptı ve emperyalizmin sömürge sisteminin çökmesine yardım etti. Bu sistemin çökmesi savaş sonrası tarihinin belirli çizgilerinden biridir. Asya, Afrika, Latin Amerika'nın hemen hemen bütün halkları ve Karayip Denizi ülkeleri politik bağımsızlıklarını elde ettiler. Bu önemli değişikliklerin tümel savaş sarsıntılarından azat bir dönem içinde gerçekleşmiş olması rastlantı değildir.

Bağımsızlıklarını yakın geçmişte elde etmiş olan ülkelerin birçoğu için, sömürgeciliğin kalıtı olan geri kalmışlığın, hastalıkların ve okuma-yazmasızlığın giderilmesi en karmaşık sorunlardan birini oluşturuyor. Bu devletlerin bazıları, kapitalist gelişme perspektifini bir yana bırakarak sosyalizme geçiş yoluna koyuldular. Bu devletler, sosyalist dünyanın zengin deneyimine baş vuruyor, bu deneyimi inceliyor, en yakın ve perspektif sosyal-ekonomik hedeflere ulaşmada dostlarının çok yanlı yardımına güveniyorlar.

Gelişme halindeki ülkelerin başarısı, büyük ölçüde, ülkelerinin iç istikrarına ve elverişli uluslararası koşullara bağlıdır. Bu istikrarı bozucu etkenler, iç kavgalar, emperyalizmin ve kuklalarının kışkırttıkları savaşlar, gelişme halindeki ülkelerin çıkarlarıyla çelişiyor ve bu ülkeleri, olumlu süreçlerin geriletilmesi, ulusal egemenliği pekiştirme ve ekonomik bağımsızlığı sağlamlaştırma çabalarının suya düşürülmesi tehlikesiyle yüzyüze getiriyor.

Karayip Denizi bölgesi, uluslararası yumuşamanın ve gerginlik azalmasının ciddi sosyal değişikliklerle yanyana geliştiği kesimlerden biridir. Dünyada saygınlığı artmakta olan sosyalist Küba, sosyal, ekonomik ve politik sorunların ağır yükünü çekmekte olan bölgemiz ülkeleri için canlı bir örnektir, reel seçenektir. Bu nedenle, ABD emperyalist çevreleri Karayip bölgesi üzerinde dikkatlerini yoğunlaştırmış bulunuyor. Baskı ve zor kullanımının artmasında, Jamayka'da sağcı güçlere yapılan yardımlarda, Grenada Başbakanı Maurice Bishop'u öldürme denemesinde, birçok Kara-

yip ve Orta-Amerika ülkesinde baskı ve terörün azıtmasında hep bu emperyalist çevrelerin parmağı seziliyor.

ABD deniz piyade birlikleri, Küba'da Sovyet askersel kıtaları bulunduğu yollu uydurma bir bahaneyle, Guantanamo'da bir gövde gösterisi manevrası yaptı; Grenada'da gerçekleştirilen devrimden hemen sonra bir «Karayip Harekât Birliği» oluşturulduğu ilân edildi. ABD hükümeti bu birliğin, bölgedeki rejimlerden herhangi biri için devrimci güçlerden gelen bir tehlikenin belirdiği hallerde, çabuk tepki göstermekle görevli olduğunu açıkladı.

Guyana, Karayip bölgesi ülkelerinden bazılarının emperyalist baskı karşısında nasıl yıldı gösterdiklerinin, nasıl gerilediklerinin açık bir örneğidir. 1970'lerin ilk yarısında, ülkenin izlediği anti-emperyalist siyaset hattı kısa bir süre içinde sona erdi. Bu siyaset şimdi yeniden gözden geçiriliyor.

Uluslararası durumun karmaşık bir nitelik alması, gerginliğin artması, hiç te halklarımızın çıkarlarına uygun düşmüyor, nice davalarımızın çözüme kavuşturulmasına ve sosyal ilerlemeye engel oluyor. Bu durumda, Lenin'in barışı ve barış içinde yanyana yaşamayı savunan sözlerinin doğruluğu günden güne daha açık biçimde görülüyor.

Bizimki gibi ulusal bağımsızlıklarını savunmakta olan ülkeler, barış ve sosyalizm uğrunda hareketin, kendi savaşlarıyla çelişmediğini, karşı karşıya bulundukları ertelenmez sosyal, ekonomik ve politik sorunlara çözüm getirilmesi için gerekli koşulu oluşturduğunu anlamalıdır.

## KARŞILIKLI YARDIM VE KARŞILIKLI SAYGI TEMELİ ÜZERİNDE

Irak Komünist Partisi MK Politik Büro üyesi *Zaki Heyri*, şöyle dedi: Kapitalist gelişme yolundan vazgeçen ülkeler, sosyalist topluluk ülkeleriyle ve herşeyden önce Sovyetler Birliği ile bağlaşmayı, reel sosyalizm ülkelerinin yaşamın sınavından geçmiş olan deneyiminden yararlanmayı bugün her zamankinden fazla gereksiniyorlar. Sosyalist topluluk ülkeleriyle yardımlaşma ve sıkı bağlaşma olmadan sosyalizme geçilmesi düşünülemez. Ama anti-feodal ve anti-sömürgeci ulusal-demokratik devrimin tamamlanması ve doğrudan doğruya sosyalist dönüşümlere geçilmesi, son çözümde, ülkede gerekli ön koşulların olgunlaşmasına, nesnel ve öznel koşulların olgunlaşma derecesine ve özellikle de — ki bu çok önemlidir —, sosyal-ekonomik ilişkilerin yeniden kurulmasında kimin yönetmenlik rolü oynayacağına bağlıdır.

Böyle bir yönetmenliği gerçekleştirmeyi, demokratik devrimi sonuçlandırmayı ve bu yoldan doğrudan doğruya sosyalist kuruluş sorunlarının çözümüne geçilmesini, ancak işçi sınıfı ve bu sınıfın Marksist-Leninist öncüsü başarabilir.

Burjuva ve küçük burjuva milliyetçiliği, devrimi ve giderek sosyalist demokrasiyi yutabilecek olan bataklıktır. Küçük burjuva milliyetçilerinin etkisi altında, hegemonyacı ve büyük devlet özentili tutkularla soysuzlaşan Çin'in politikası bunun bir örneğidir.

Bürokratik burjuvazi işbaşında oldukça, onun yönetimi altında devletsel ekonomi sistemi yalnız ve yalnız devletsel-bürokratik, burjuvasal bir karakter kazanabilir. OPEC ülkelerinin ve özellikle Irak'ın ortaya koyduğu örnek bunu kanıtıyor. Bu ülkelerde, devlet sektörü üzerinde asalak varlığını sürdüren kapitalistler sınıfı, doymaz bir çekirge gibi şaşılmalı bir hızla büyüyor, gelişme programları askersel-sanayi kompleksinin meydana getirilmesi için kullanılıyor.

Belirli bir sosyal ekonomik gelişme düzeyi, aynı zamanda Marksist-Leninist partinin yönetimindeki işçi sınıfının hegemonyası, sosyalizm kuruluşunun gerekli ön koşullarıdır. Demokratik devrimin son evresi, devrimci-demokratik devletlerin oluşturulmasıyla, ekonomik bağımsızlık yolunda mesafe alınmasıyla, ulusal bağımsızlığın sağlanmasıyla, devlet sektörünün devrimci-demokratik devletten oluşan yeni sosyo-ekonomik yapılışın temeline dönüştürülmesiyle yakından bağlıdır. Leninci öğretiyeye göre, bu yapılaş, henüz sosyalizm değildir, ama artık kapitalizm de değildir. İşçi sınıfının hegemon olduğu koşullarda, devrimci-demokratik düzen, devrimin sosyalist evresine doğrudan doğruya geçilmesi için gerekli ön koşulu ve temeli oluşturmaktadır.

Irak'ta, demokratik devrimin sosyalizm kuruluşuna geçilmesi olanaklarını açan son evresini yaşıyoruz. Ama bu geçiş ve kuruluş başlanabilmesi için, halkçı devrim işçi sınıfını ve öncü partisinin yönetmenliği altında kesin utkuyu kazanmış olmalıdır. Biz böyle bir yönetmenlik rolünün bir ön koşul olarak bağlaşıp katmanlara gelişigüzel önerilemeyeceğini veya dayatılamayacağını biliyoruz. Bu yönetmenlik rolü, nice fedakârlıklar ve kurbanlar pahasına, Lenin'ci stratejinin yaratımla uygulanması, somut ulusal koşulları dikkate alan bir uygulama sonucu olarak, savaşımda elde edilebilir.

Gine Cumhurbaşkanı'nın özel elçisi ve Gine Demokratik Partisi Başkanı *Abdoulaye Diallo* konuşmasında şunları belirtti: Gine Demokratik Partisi her zaman yalnız halkla ve halkın yararına çalışmayı ilke edinmiş bulunuyor. Partimizin politikası değişmez biçimde proletarya enternasyonalizmine dayanıyor. Ulusal kurtuluş uğrunda savaşımımız bu temel üzerinde başladı. Savaşım önce sendika hareketi içinde doğdu, diğer Afrika örgütleriyle işbirliği yapılarak yürütüldü ve sosyalist devletler komünist partilerinden ve aynı zamanda kapitalist ülkelerdeki ilerici örgütlerden büyük ölçüde yardımlar gördü.

Büyük güçlülere karşı, başarıya ulaştık. Parti, her şeyden önce yeni,

eğitim-öğretim sistemini kurma davası üzerinde dikkatini yoğunlaştırdı. Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkeler bize bu alanda büyük ölçüde yardım ettiler. Bugün, ülkemizin yönetimi, genç ulusal kadroların elindedir. Biz artık bu alanda diğer Afrika devletlerine de yardım edebilecek hale geldik. Örneğin, Mozambik'te, Gineali okutanlar ve doktorlar çalışıyor. Seyşel adalarında ve Gine-Bisau'da da uzmanlarımız var. Biz, bu ülkeleri desteklerken aynı zamanda kendi kendimize yardım etmiş oluyoruz, çünkü hiçbir ülke, dünyada bir tek sömürgeci devlet bile kaldığı sürece, özgür ve bağımsız gelişebileceğine güvenemez. Bu anlamda, emperyalist saldırganlığa karşı direnmede elimizden geleni yapıyor, gelişme halindeki ülkelerin yolunda engeller çıkaran emperyalistleri geriletmeye çalışıyoruz. Bizce, Afrika'da ve tüm dünyada ülkelerin doğal ulusal servetleri halkların ortak çıkarları uğrunda kullanılmalıdır. Devletler arasında, emperyalistlerin istedikleri gibi, sınırın şu veya bu yakasında uranyum, fosfat veya petrol bulundu diye anlaşmazlıklar çıkmamalıdır. Bütün halklar ve özellikle Afrika halkları büyük bir uyanıklık göstermelidirler. Biz kıtamızda varolan veya belirli bir kasıtle meydana getirilen savaş ocaklarının ortadan kaldırılması için çalışıyoruz. Batı Büyük Sahra'da, Çad'da ve Afrika'nın diğer bölgelerinde, halkların birbirine düşmelerinin ardı arkası kesilmiyor. Partimiz bu çatışmaların karşısındadır.

Konferansımızda, ülkelerinde artık sosyalizm kuruluşuna başlamış olan devletlere yardım edilmesi gerekliliği haklı olarak vurgulandı. Ayrıca, emperyalist baskıdan kurtulabilmeleri için bu gibi devletleri desteklemede eylemsel araç ve biçimlerin isabetle seçilmesinin önemi üzerinde duruldu. Sosyalizm kuruluşuna ilişkin birçok sorun arasında, bizim için, toplumun maddesel altyapısının meydana getirilmesi işi en önemli sorunu oluşturuyor. Sosyalist gelişme yoluna koyulan ülkelere makine, maden ve çimento gereklidir. Ama gereksinme duyulan bütün maden ve çimento dışarıdan getirilemez. Sosyalist ülkelerin ve diğer devletlerin yardımları ne kadar büyük olursa olsun, gelişme halindeki ülkelerin gereksinimlerini bu yoldan tamamen karşılamak yine de mümkün değildir. Biz elbette bir bölüm gereksinimlerimizi dışarıdan getirmekle karşılayacak, ama öte yanını doğal olarak ülke içinde üreteceğiz. Enerji kaynaklarımızın araştırılmasını ve işletilmesini, bunlara ilişkin projelerin nasıl finanse edileceğini ve gerçekleştirileceğini sosyalist ülkelerin yardımıyla kararlaştıracacağız. Biz ancak açık ve güvenilir plânlarla hareket edebiliriz. Sağlam bir maddesel alt-yapı olmadıkça, sosyalizm kurulamaz. Ve biz, halkın maddesel yaşam düzeyini yükseltmediğimiz sürece, emperyalist propaganda, yeni toplumu kurmakta olan devletlerin yoksulluğu giderebilecek durumda olmadıklarını yalan-yanlış savlamaya devam edecektir. Bu maksatlı propagandanın açığa vurulabilmesi için, sosyalist ülkelerdeki yaşam düzeyini görmek ve bu ülkelerin çoğunun sosyalizme doğru nerelerden yola çıktıklarını anımsamak yeterlidir.

## SERMAYEYE VE EMPERYALİZME KARŞI ORTAK CEPHE

Görüşmelerde, kapitalist ülkelerdeki işçi hareketi ve Asya, Afrika, Latin Amerika'nın ezgi altındaki halklarının, yeni-sömürgecilğe karşı, ulusal bağımsızlık ve hak eşitliği uğrunda savaşı arasında eylem birliğini artırma sorunu önemli bir yer aldı. Çeşitli partilerin temsilcileri, bu birliğin, gelişme halindeki ülkelerde anti-emperyalist hareket için paha biçilmez bir destek olmakla kalmayıp, aynı zamanda emperyalizmin kalesi durumundaki ülkelerde ilerici güçlerin genel demokratik eylemlerinin başarısına ve emekçilerin tek savaşım bayrağı altında toplanmalarına yardım ettiğini kanıtladılar.

### GUÇLERİ BİRLEŞTİRME SORUNU

Avusturya Komünist Partisi MK üyesi *Otto Janicik*, şunları belirtti: Ülkemizde, düne kadar, işçi hareketi sadece «Avrupa» sorunlarına yönelikti. Bu olgu iki nedene dayanıyordu. Birincisi, geçmişte Avusturya-Macaristan okyanus-ötesi sömürgeleri olmayan biricik Avrupa büyük devletiydi. İkincisi, Avusturya'nın Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkeleriyle bugünkü ekonomik ilişkilerinin sınırlı olmasıydı. Avusturya işçi hareketinin bu kıtalardaki halkların savaşımı üzerinde yaptığı etki şimdiye kadar pek önemli değildi, ama bu bölgelerde emperyalizme karşı, ulusal kurtuluş ve sosyal ilerleme için yapılan çıkışlar ve yürütülen savaşım, ülkemiz demokratik kamuoyu üzerinde güçlü bir etki yapıyordu.

Bu olgu, daha 1960'larda, savaş halindeki Vietnam halkıyla dayanışma aksiyonları sırasında hissedilmeye başlandı. O zaman, protesto hareketi, ilk kez olarak, Amerikan emperyalizminin politikasına karşı geniş bir eylem cephesi örgütlememize yardım etti. Aynı dönemde, Avusturya sosyal-demokrasisi, ASDP üyelerine, disiplin cezalarıyla korkutmaya çalışarak, komünistlerle işbirliğini yasak etmiş olsa bile, Vietnam'daki savaşa karşı gösteriler ülkemizde iki parti arasında yükseltilebilir duvarı sarsabilirdi. Ortak dayanışma eylemleri tabanı, Şili'de Pinochet diktatörlüğünün işlediği cinayetlere karşı savaşımında da bir yere kadar sağlamlaştı. Geniş sosyalist çevreler (özellikle gençlik) ve sol katolikler, S. Allende hükümeti zamanında Şili demokratlarının eylemini duygu plânında izliyor ve benimsiyorlardı. Şili'de askersel darbe, Avusturya toplumunun bu güçleri üzerinde şok etkisi yaptı. Faşist darbeden hemen sonra, ülkemizde başlayan dayanışma hareketinde, komünistler artık sosyalistler ve katoliklerle işbirliği yapmaya başladılar. Bu bizim eylem birliği yapabildiğimiz ilk olaydı. ASDP yönetimi, üyelerini artık şu veya bu ceza ile korkutmaya cesaret edemiyordu.

1980 yılında, Şili'yle dayanışma cephesi, Avusturya'da tüm iç politikayı etkileyen büyük bir başarıya ulaştı. Komünist basın, Şili'ye, silâh tüccarları sözcülerine göre, «sokak çarpışmaları için çok uygun» 100'den fazla



zırlı araba satmak üzere Pinochet'le anlaşma imzaladığı haberini açığa vurdu ve bütün kamuoyuna duyurdu. Başbakan B. Krasky ve ilgili ulusal kuruluşların şefleri, bu alışverişi haklı göstermek çabasıyla, Şili hükümetinin nasıl olsa bir başka devletle bu tür alışveriş anlaşması yapacağını ileri sürerek, işletmelerde işyeri sayısını koruma kaygısıyla böyle hareket ettiklerini söylediler. Bunun yanı sıra bir de, yeterli miktarda silâh üretilmediği takdirde Avusturya'nın tarafsızlığının tehlikeye düşeceği, bizimki gibi bir ülkede askersel sanayinin ancak yabancı ülkelere, pazar sağlandığı ölçüde kayıplara uğramadan çalışabileceği gerekçesini ileri sürdüler. Söz konusu alışveriş kamuoyunda öyle büyük bir öfke uyandırdı ki, Viyana'da binlerce genç komünist, sosyalist ve katolik yurttaşın katıldıkları gösteriden sonra hükümet bu niyetinden vazgeçmek zorunda kaldı.

Avusturya'da yumuşama ve silâhsızlanma savaşçılarının ön sıralarında komünistler yer alıyorlar. Biz, halkları yığınla kırmaya girişen cellâtlara silâh sağlanmasına karşı geliyoruz, ulusal kurtuluş hareketlerini ırkçı yönlemlerle gözden düşürmeye çalışan gerici iletişim araçlarının bu olumsuz eylemini protesto ediyoruz. Tarafsız Avusturya'nın, dünyada silâhlanma yarışına karşı, doğrudan doğruya buna devam etmekte olan ABD emperyalistlerine ve NATO strateji uzmanlarına karşı sesini yükseltmesini ve duyurmasını sağlamaya çalışıyoruz. Gelecekte, bizlere, her halde, saldırgan NATO'nun Avrupa dışında başgösteren çatışmalara karışma ve bunlara şu veya bu biçimde Avusturya'yı da sürükleme denemelerine karşı daha etkin bir direniş gösterme ödevi düşüyor.

Haiti Komünistleri Birleşik Partisi Genel Sekreteri *Rene Theodore*, şunları belirtti: Emperyalizm, bugün de, vaktiyle V. İ. Lenin'in işaret ettiği temel belirtilerini koruyor. Sermaye birikimi günden güne çoğalıyor ve yeni tip dev tekeller (transnasyonal korporasyonlar) boy atıyor; ve yeni-sömürgecilik koşullarında sermaye ihracı egemenlik ve halkları sömürme ona mekanizması olarak kalıyor. Emperyalistlerin açtıkları krediler ve verdikleri parasal «yardım», ya üstü örtülü bir kâr sağlama aracı, ya da mal, silâh ve sermaye ihracı etmeni oluyor. Emperyalizmin saldırgan karakteri de değişmiş değildir. O, yabancı topraklarda boyuna yeni yeni gerginlik ocakları ve savaş üsleri meydana getirmekte, yeryüzünün çeşitli bölgelerinde çıkarlarını «savunmak» için saldırı güçlerini artırmaktadır.

Kapitalizmin çetin bir bunalım dönemine girdiği son yıllarda, tekeller, bütün kollarıyla birlikte, ucuz işgücü ve vergi bağısıklıkları bakımından çekici buldukları az gelişmiş ülkelere doğru daha etkin biçimde yönelmeye başladılar. Haiti'de, ulusal emek rezervleri gerçekte büyük çaptaki Amerikan üretimiyle kaynaşıyor, ve ülke Amerikan ekonomisinin bir eklentisi haline geliyor. Öte yandan devlet hazinesi tamtaktır. Örneğin, bütçenin giderler bölümü gelirler bölümünden yüzde 60 daha fazla. Bu nedenle, ABD, Kanada, FAC ve İsrail, ülkemizi adeta kendi himayeleri altına alan bir komisyon bile kurdular. Bu komisyon ekonomik tasarıları kararlaştırı-

yor, kredilerin dağılımını ayarlıyor, yani adı konmamış bir protektora (hi-maye ve bağımlılık) uyguluyor. Bu durumda acaba yeni-sömürgeci bağımlılık altında bulunmaya devam eden diğer ülkeleri de buna benzer bir yazgı beklemekte değil midir?

Haiti’de, kamuoyu, ulusal egemenlikle ilgili bütün sınırlamaların kaldırıl-masını ve Düvalier’in kişisel egemenlik rejimine son verilmesini, işçi sını-fının ve köylülerin yararına sosyal dönüşümler yapılmasını açıkça istiyor ve bu istekleri dirençle ileri sürüyor.

Gericilik, ülkede demokratik hareketin genişlemesine kendi güçlerini seferber etmekle karşılık verdi. Emperyalizm, Haiti’nin bazı bölgelerini nükleer döküntü mezarlığına çevirmek için kıyıcı plânlar hazırlıyor, Kara-yip Denizi’ni kirletiyor, yeni uluslararası ekonomik düzen konusundaki gö-rüşmeleri savsaklıyor. Ve bu durumda, hâlâ, adım başında, emperyalizmin yeni niyetleri diye nutuklar çeken sözümona demokratik ve yurtsever örgüt-ler bulunabiliyor.

Bizce, emperyalizmin dünyayı tehdit eden karşı-devrim stratejisini başa-rısızlığa uğratmak için, gerek yerel, gerekse uluslararası ölçüde devrimci partilerin ve halk yığınlarının işbirliği ve savaşım dayanışması güçlen-dirilmelidir.

İrlanda Komünist Partisi Ulusal Yürütme Komitesi üyesi *Eoin O’Murchu*, ülkesinde ulusal sorun ve sosyalizm uğrunda savaşım konusunu ele aldığı konuşmasında şunları söyledi: İrlanda işçi hareketinin bazı önderlerine göre, bugünkü İrlanda’da ulusal bağımsızlık hareketine etkin biçimde katılım, sosyalizm savaşımından vazgeçmekle birdir. Bu nedenle, işçi sınıfı, olanca çabasını günlük ekonomik sorunlar üzerinde yoğunlaştırmaya çağ-rılıyor. İşçi Partisi’nin kimi yöneticileri giderek, yabancı transnasyonal kor-porasyonları, ulusal tekelci sermaye için güya elverişli bir seçenek olarak selâmlıyor. Ama komünistler emperyalizmle hertürlü uzlaşmayı silkip atı-yorlar. Biz, İrlanda’lıların ulusal birliğinden yanayız, çünkü bu birlik olma-dan, ilerlemenin, sosyalizme doğru yol almanın olanağı yoktur.

Burjuva propagandası İrlanda’da sosyalist ülkelere karşı eşi görülmedik bir karalama kampanyası başlattı. Bu kampanyayı yürüten yığınsal iletişim araçlarının, sosyalist dünyada olmadık nice politik baskıları var göstermekte tozu dumana katarken, Kuzey İrlanda’da tutuklu ve hükümlülere işkence yapıldığı ve yurttaş haklarının çiğnendiği gibi olayları suskuyla geçiştir-mesi, bir yandan da sosyalist ekonominin ulaşımını gözden düşürmeye çalışması gayet anlamlıdır ve sağduyu sahiplerinin gözünden kaçmamak-tadır. Öte yandan, burjuva propagandası evro-komünizm modasına şirin görünmeye çalışıyor. Ama bir İrlanda’nın egemenliğini ve demokrasiyi savunmaya yanaşmayan böylesi «komünist» neye yarar? Evro-komünizmin yandaşları bu tutumlarıyla düş kırıklığı yaratırken, sosyalist ülkeler, ulus-lararası alanda, Britanya egemenliğinin Kuzey İrlanda’da yaptıklarını açık

ve kesin biçimde ortaya koydular. Batı Avrupa ülkeleri yönetici çevreleri Büyük Britanya'nın Kuzey İrlanda'ya ilişkin savlarını teşvik ederlerken, sosyalist ülkelerin, ülkemizde adalet ve demokrasi davasını karşılık gözetmek-sizin desteklemeleri rastgele değildir.

Lüksemburg Komünist Partisi Başkanı *Rene Urbany*, kapitalizmin 1970 yılları genel bunalımının çeşitli belirtilerini çözümleyerek, Ortak Pazar ülkelerinde tekellerin hükümetler üzerindeki baskılarını artırmaya, sendikaların haklarını sınırlamaya ve sözümona katılım sistemini özünden yoksun etmeye çalışıklarına dikkati çekti. Ve şöyle devam etti: Bu eğilim Lüksemburg parlamentosunun çalışmalarında da apaçık görülüyor. Konsernlerin temsilcileri, parlamento-dışı örgütler «sosyal partnörlük» organları yoluyla, ülkenin ekonomik, sosyal ve finans politikası üzerinde, bütçenin hazırlanması üzerinde, bunalımın yükünü emekçilerin sırtına sarmak, tekel-lere daha büyük kârlar sağlamak üzere, etki ve baskı yapıyorlar.

Bununla ilgili olarak, R. Urbany, birkaç noktaya işaret etti: Yeni, hakça uluslararası işbölümünün saptanması, sanayice gelişmiş kapitalist ülkelerde işçi sınıfı için ne gibi sonuçlar verebilir? Bu konuda, dedi Urbani, *sözkonusu hedefe varabilmek için, işçi partilerinin, emekçileri, uluslararası işbölümünde kesin bir yeniden kuruluşa gidilmesi, tüketim ve üretim için daha rasyonel bir yöntemle geçilmesi bakımından gerekli harcamaları karışlamak üzere bir yere kadar maddesel fedakârlığa katlanmaya çağırma-ları gerektiğini düşünenler var. Biz bu görüşü benimseyemeyiz. Sanayice gelişmiş kapitalist devletler emekçilerini maddesel fedakârlığa ve «çile-cilik politikası»na yönlctmek, yalnız ve yalnız tekclci burjuvazinin eylem-lerini kolaylaştırabilir. Bundan ötürü, LKP, kapitalist ülkeler işçi sınıfının partilerinden biri olarak, geniş emekçi yığınlarını, tekellerin sınırsız ege-menliğine ve bunalım sırasında uyguladıkları politikaya karşı savaşıma seferber etmeyi ödev sayıyor. Biz, bunu, tekellerin uluslararası etkisini zayıflatma ve yoketme, yeni-sömürgeci sömürüye son verme davasına kat-kımız sayıyoruz.*

R. Urbany şöyle devam etti: Burada, dünya gelişmesinin çok yanlı ve çelişkili karakterinden söz edildi. Gerçekten, insan en iyi niyetlerle hare-ket etse bile, bugünkü karmaşık olaylar içinde doğru yönü güçlkle bula-biliyor. Ülkelerimizin yığınsal iletişim araçları, gelişme halindeki süreçlerin nedenlerini, anlamını ve sonuçlarını bile bile değiştiriyor, yozlaştırıyor. İşçiler ve halk yığınları, ne maksatla ve kime karşı savaşılması gerektiğini bilmek için, kimlerin ilerleme ve barış güçleri olduğunu, gericiği ve sa-vaşı hangi güçlerin temsil ettiğini anlamalıdır. Ne var ki, sosyalist ülke-lerin dış politikası büsbütün değiştirilerek yansıtılırken ve sözgelişi Sov-yetler Birliği Afganistan hükümetinin ricası üzerine bu ülkeye enternas-yonal yardımda bulunduğu için yerilirken, insanlar bunu doğru biçimde nasıl değerlendirebilirler? İktidarda olsun veya olmasın, devrimci partiler arasında, sosyalist ülkeler ve ulusal kurtuluş hareketleri arasında olmadık

çelişkiler uydurulup dururken, emekçiler, günümüz dünyasında gelişme halindeki süreçler içinde yönlerini doğru olarak nasıl belirleyebilirler? Bir gerçek var: Bu uydurma çelişkilerden, bu «teorik» kurgulardan maksat, çağımızın ana çelişkisini, devrimci güçler ile emperyalizm arasındaki çelişkiyi elden geldiğince maskeleyektir.

Biz böyle bir görüşe kesinlikle karşıyız. Böyle bir görüş, bilimsel ve tarihsel gerçeğe ters düşüyor ve sosyalist topluluk ülkelerindeki partilerin anti-emperyalist dayanışma enternasyonal politikasını yanlış bir ışık altında gösteriyor. Yiğınların gözünde sosyalist ve emperyalist devletlerin ve bunların kurdukları bağlaşımların aynı tahtaya konulmasına, saldırganın saldırı kurbanı ile özdeş gösterilmesine yol vermemeliyiz, Vietnam'a Çin'in saldırısı ile Vietnam ordusunun Kamboç halkı tarafından yürütülen kurtuluş savaşına yardımı, ardıcıl sınıfsal açıdan, birbirinin aynı şeyler olmayıp, özü bakımından karşıttır, yanyana konmaları da olanaksızdır. Çin'in saldırısı Pekin yöneticilerinin yayılcı emelleri konusunda nasıl bir tipik belirtiyse, Vietnam halkının Kamboç halkına yardımı, eylemde gerçek proletarya enternasyonalizmidir. Biz, halk savaşının öncü partileri olarak, en önemli sorunların çözümünde eylem birliğini artırmak istiyoruz; emekçilere, sosyalizmin izlediği siyaset hattının nasıl ve hangi bakımdan emperyalizmin ve diğer gerici güçlerin hareket hattından temelde ayrıldığını göstermek de ödevimizdir.

Avustralya Sosyalist Partisi MK Sekreteryası üyesi *Tom McDonda* dedi ki: Barış için, emperyalizmin egemenliğine karşı savaşım, ülkemizin ekonomik ve politik yaşamında değişik biçimlerde yürütülüyor. Bu savaşım, halkın yaşam düzeyini yükseltme, sosyal sigortalarda iyileşme sağlanması amaçlı aksiyonlardan, ırkçılığa karşı, Doğu Timor'da Endonezya'nın saldırı-ganlığına karşı, Vietnam'da Çin'in giriştiği saldırıya karşı vb. çeşitli çıkışlardan oluşuyor. Emperyalist güçler ile Avustralya emekçileri arasındaki anlaşmazlık ve çatışma, doğal çevrenin korunmasına, ulusal enerji ve hammadde kaynakları üzerinde denetime, iş alanı sağlanmasına, demokratik özgürlüklerinin savunulmasına ve yerlilerin haklarının tanınmasına ilişkin sorunlar üzerinde daha da sertleşiyor.

Avustralya Sosyalist Partisi'nin 3. Kongresi, yönetmenlik rolünü işçi sınıfının oynayacağı geniş bir anti-emperyalist ve anti-tekel hareket yaratılması çağrısında bulundu. Bizim koşullarımızda, bu, ülkemizde Marksist-Leninistler ve Avustralya İşçi Partisi'den oluşacak bir tek cephe meydana getirilmesi demektir. Partimiz, aynı amaçla, çeşitli sol anti-emperyalist güçlerle ortak eylemlerde bulunmak olanakları aramaktadır.

Yunanistan Komünist Partisi MK aday üyesi *Kostas Batikas* şunları belirtti: Türkiye'de askersel rejim kurulması ve bu rejimin NATO ve AET tarafından açıkça desteklenmesi, günümüzde emperyalist sistemin, barış, ilerleme ve demokrasi için sürekli bir tehlike oluşturduğunu kanıtıyor.

Son zamanların olayları, NATO ve Ortak Pazar'ın sosyalizme ne kadar düşman olduklarını bir kez daha gösteriyor.

Bununla ilgili olarak, evro-komünizm teorisyenlerinin sosyalizme geçişe ilişkin bazı fikirleri bize bir hayli hayal ürünü olarak görünüyor. Gerçi, bu teorisyenler arasında, ülkelerinin Kuzey Atlantik Paktı'na üyeliğinin bir kazanım olup olmadığı veya bu paktan uzak kalmak mı gerektiği konusunda görüş ayrılığı vardır; ama Ortak Pazar konusuna gelince, hepside, oybirliğiyle, bu örgütün üyesi ülkelerde yeni düzen kurulmasına yol vermekle kalmayıp, aynı zamanda giderek bunun kurulmasını da garanti edeceğini sanıyorlar. Marksizmi bu tür «çağdaştırma» denemeleri gayet tutarsız görünüyor.

#### *İlkeler temelinde komünistlerin birliği için*

Hollanda Komünist Partisi MK Sekreteryası üyesi *Frans van Liempt*, konuşmasında şunları belirtti: Ülkemizde, partimizin doğuşu, sömürgelerin ulusal kurtuluş amaçlı savaşımına Hollanda komünistlerinin katılımıyla bağlıdır. Bu savaşım birliği daha Birinci Dünya Savaşından sonra oluşmuştu. Birlik ve bağlaşmanın daha Hollanda'da Tribünistler ve Endonezya Sosyal-Demokratik Birliği zamanında başladığını söyleyebiliriz. Hollanda komünistleri, 1980'de 60. kuruluş yıldönümü kutlanan Endonezya Komünist Partisi ile sağlam bir işbirliği yaptılar. Bizler, Hollanda sömürgecilerine karşı, ulusal bağımsızlık uğrunda savaşımında Endonezya'lı yoldaşlarla omuz omuza yer almış ve 1945 Ağustos Devrimi'ni askersel müdahaleden korumada kendilerine yardım etmiş bulunuyoruz.

Partilerimiz arasındaki ilişki, içinde CIA'nın parmağı olan 1965 hükümet devirmesinden sonra da zayıflamadı. Hollanda Komünistleri, Endonezya Komünist Partisi'nin organı «Tekad Rakiat» dergisinin yazdığı gibi, Endonezya halkının bağımsızlık, barış ve sosyal adalet savaşımının her aşamasında dikkate değer bir rol oynadılar.

Endonezya devrimine ağır bir darbe indirildi. Ama çağımız tarihinde, 1945 Ağustos devrimi de, Bandung Konferansı da, bağlantısız ülkeler devlet ve hükümet yöneticilerinin ilk toplantısının hazırlanmasında Endonezya'nın rolü de, bu olguların uluslararası ilişkiler üzerindeki etkisi de hiçbir zaman silinemez. Endonezya'da gerici güçler, bu çok önemli stratejik kesimde, Amerikan emperyalistlerinin uyguladıkları politikanın çok tehlikeli bir âleti olabilirler. 1965 yılında işlenen cinayetler ve daha sonra Doğu Timor halkına karşı girişilen baskı ve terör bunu gösteriyor. Ama Suharto rejimi ABD'nin politikasını tuttuğunu hâlâ açıktan açığa belirtmiyor. Bu da, ülkedeki toplumsal güçleri, insanların kafalarında ve Endonezya halkının savaşımında yaşamaya devam eden devrimci fikirleri dikkate almasından ileri geliyor. Diktatörlük rejimine karşı muhalefet artıyor ve direniş dünya ilerici güçlerinin dayanışmasıyla de destekleniyor. Endonezya'nın

uluslararası ilişkilerde barışsever rolünü oynama olanağını tekrar bulması, ancak güçlü birliği ve ortak savaşım ile sağlanabilir.

Latin Amerika'da, Yakındoğu'da ve Asya'da sallantılı ve satılık rejimlerin erki ellerinde tutmaya devam etmeleri, sürekli bir gerilim kaynağı ve barış için tehlike oluşturuyor. Hollanda'da sağcılar, yeni-sömürgeci güçler, şimdi, «yumuşamanın bölünmezliği»nden dem vuruyorlar. Sağcılar ve yeni-sömürgeciler, bu bahaneyle, dünyada uç veren her anlaşmazlık ve çatışmayı, uluslararası ilişkilerin kötüleşmesindeki suçu emperyalizmin omuzlarından kaydırmak ve ABD'nin Avrupa'yı bir nükleer çatışma potansiyel alanı haline getirme denemelerini haklı göstermek için bir kanıt olarak kullanmaya çalışıyorlar. Bu nedenle barış savaşımındaki sorumluluğumuz artıyor. Hollanda komünistleri, çağımızın en karmaşık sorunlarına çözüm getirme çabalarında gelişme halindeki ülkelerle dayanışmayı bir ödev olarak benimsiyor, bu devletlere yardım maksadıyla 300 milyar dolarlık bir fon meydana getirilmesi için Fidel Castro yoldaş tarafından yapılan öneriyi destekliyorlar.

Danimarka Komünist Partisi MK Politik Büro ve Sekreteryası üyesi *Ib Nörlund*, şunları söyledi: ideolojik düşmanlarımız olanca çabalarıyla, çağımızın üç ana devrimci kolunun biraraya gelmesine, kaynaşmasına ve dünyada olayların gelişmesini belirlemesine engel olmaya çalışıyorlar. Emperyalistler, ilerici güçlerin çıkarlarının bağdaştığı her yerde bir 'bölünme yaratmaya çabalıyorlar. Gerçekte çözümü olanaksız bazı çelişkilerin varlığını inkâr ediyor, çözümü tamamen olası diğer birtatık çelişkileri de uzlaşmaz zıtlıklar olarak gösteriyorlar.

Burjuva propagandası, barış savaşımı ile ulusal kurtuluş savaşımının bağdaşmaz olduğunu savlıyor. Bu doğru değildir. Halklara kendi yazgılarını özgürce belirleme hakkı tanınmadan, kurtuluş sağlanmadan, kalıcı barış olamaz. Her ulusun kendi iç sorunlarını çözmede, toplumsal düzenini kurmada ve bağımsızlığını savunmada egemenlik hakkı, barış içinde yanyana yaşama ilkelerinden biridir, ve bu hak ezgi altındaki halklar statüsünü elbette kalıcı olmaktan çıkarıyor. Bu halklara böyle bir sosyal ilişkiler «konservasyon»u dayatma denemeleri, nice askersel anlaşmazlık ve çatışmaların doğmasına kolayca zemin olabilecek bir kararsızlık ve gerginlik yaratır.

Ulusal kurtuluş hareketleri ile dayanışma belirtilerine karşı ideolojik hücumların «yeni» varyantı olarak, bu hareketlerin çok erken uç verdiği, henüz bunların zamanı gelmediği ve en akıllı işin daha öte savaşımından vazgeçilmesi olacağı fikrini telkin etmek istiyorlar. Bu eski teranedir: Plehanov, ilk Rus devrimini «silâha sarılmamalıydık» sözleriyle karşılamıştı, Kautsky ise, Ekim Devrimi'ni «vaktinden önce» davranışmış diye eleştiriyordu. Şimdi de halk devrimlerinin her başarısında bu türlü yazıklarmlar duyuluyor: Son örneklerden biri, Afganistan devrimini gözden düşürme

denemeleri ve dolayısıyla bu devrime gösterilen desteği, özellikle bir bölüm Sovyet silahlı güçleriyle yapılan enternasyonal yardımı karalama çabalarıdır. Afganistan'dan «vazgeçme», barış içinde yanyana yaşama adına karşı-devrime boyun eğme çağrı ve tavsiyeleri, uluslararası ilişkilerin bu ilkesini düpedüz yozlaştırmadır. Kaldı ki, bu ilkenin temeli, toplumsal düzenin karakterini belirlemenin halkın kendi iç işi olduğunu öngörür.

Kapitalist ülkeler işçi sınıfı ile ulusal kurtuluş hareketleri çıkarlarının bağdaşmaz olduğu savlanıyor. Aradaki yaşam düzeyi farklarını dikkate alarak, sanayice gelişkin devletler proletaryasını az gelişmiş ülkeler halklarının sömürücüsü olarak göstermek istiyorlar. Kapitalist ülkeler emekçilerini, petrol bunalımından ötürü, güya «her şeyden siyah derililerin suçlu olduğu»na inandırmaya çalışıyor, «üçüncü dünya» halklarını da her şeyin endüstriyel «kuzey»in «küçük insan»ının başı altından çıktığını söyleyerek aldatıyorlar. Öte yandan, gerçekte petrol bunalımından petrol tekellerinin kazaçlı çıktıklarını gösteren nice veriler yayınlanıyor. Bu tekeller hem sanayi ülkeleri işçilerini, hem az gelişmiş devletler halklarını sömürüyorlar. Gerek sanayi ülkelerinde, gerekse az gelişmiş devletlerde artı-değeri benimsiyorlar. Bu artı-değerin çoğu bölümünü, eskisi gibi, sanayi devletlerinin proletaryası üretiyor. Bu nedenle, yeni ekonomik düzeni amaçlayan hareketin kapitalist dünya emekçilerinin anti-emperyalist savaşıyla elele yürütülmesi gerekiyor.

Emperyalistler bir yandan da ulusal kurtuluş hareketini reel sosyalizme çatıştırmaya çalışıyorlar. Bu maksatla, «zengin ve yoksul ülkeler» «Kuzey ve Güney» vb. gibi teoriler kalıplanıyor. Burjuva propagandası, emperyalist ve sosyalist ülkeleri aynı tahtaya koyarak, ulusal kurtuluş hareketini uluslararası sınıf savaşı içindeki yeri bakımından ikircime düşürmek istiyor. Nice yalancı savlarla, gerçekte sosyalist dünyanın varlığının ve uluslararası dayanışmanın ulusal kurtuluş hareketinin yükselmesi ve utkuya ulaşması için gerekli koşulları yarattığı olgusundan dikkatleri saptırmaya çalışıyorlar. Sosyalizm ile emperyalizm arasındaki ayrımları görmezlikten gelmeye çalışan bu burjuva propagandacılarının, en ağır hücumlarını Sovyetler Birliği'ne ve diğer sosyalist ülkelere, bu ülkelerin utkan ulusal kurtuluş devrimleriyle etkin dayanışmasına karşı yöneltmeleri gayet anlamlıdır. Bu olgu, gerçek ayırım çizgisinin hiç te «Kuzey» ve «Güney» arasından geçmediğini yeterince kanıtlamıyor mu?

Ülkelerimizde anti-emperyalist dayanışma aksiyonlarının önemi, ulusal kurtuluş hareketlerine yardımla sınırlı kalmıyor. Yeni-sömürgeciliğin insanlık-dışı karakterini kavradıkça, birçok insanın (özellikle gençliğin) gözleri açılıyor. Bunlar eylemlerinde başlangıçta soyut-insancıl dürtü ve gerekçelerle hareket ediyorlar, ama gerçeklikle yüzyüze geldikçe, yalnız söz-konusu uzak ülkelerde değil, kendi ülkelerinde, kendi evlerinde anti-emperyalist savaşımın gerekliliğini kavriyorlar. Bu durum, çeşitli politik güçlerin ortak savaşımı ve eylem birliği için koşullar yaratıyor. Ama bu sonuca

varabilmek için, komünistlerin sürekli bir açıklama çalışması yapmaları gerekiyor.

Lübnan Komünist Partisi MK Politik Büro üyesi *Georg Batal*, sosyalizme geçiş tarzları ve sosyalizm «model»leri sorununa değinerek, V. İ. Lenin'in, sosyalizme barışçı yoldan geçişin ancak ezmekte olan güçlerin politik ve askersel bakımdan bertaraf edilmeleri koşuluyla mümkün olduğu hakkındaki düşüncesini anımsattı. Ve şöyle devam etti: Burjuva demokrasisi hiç te kapitalizm için gerekli bir nitelik çizgisi değildir. Ve çetin savaşımın sonucunda elde edilir. Burjuva düzeni diğer her uzlaşmaz çelişkili sınıfsal düzen gibi, iç niteliği gereği olarak, baskılara başvurmada edemez; diktatörlük, bu düzenin organik olarak kendine özgü idare sistemidir. Kapitalist ülkede demokrasi yalnız toplumdaki sınıfsal cepheleşmenin sonucudur. Ve burjuvazi bir başka biçimde egemenlik sürmeyi başaramadıkça, demokrasiden yarar umarak her şeye başvurur, bunu bir dogma düzeyine çıkarır, insanlara burjuva demokrasisinin en değerli bir edinim olduğunu telkin etmeye çalışır. Ama bu ancak bir süre böyle gider. Sermaye kendisi için gerçek tehlike haline geldiğini görür görmez, demokrasiyi, hiç gözünü kırpmadan ezer. Bu hem tek tek ülkeler, hem de tüm dünya için böyledir. Demokrasi daima sınıfsal içeriklidir. Ve bu Leninci fikir, gerçek yaratıcı ve bilimsel teori olarak Marksizm'in diğer temel hükümleri gibi bugün de geçerli ve günceldir.

Biz komünistler, emperyalist devletlerde yönetici çevrelerin, ellerindeki yığınsal iletişim araçlarından yararlanarak, reel sosyalizm ülkelerine bin bir karaçalmalarını unutamayız. Bu iletişim araçları, henüz çözüme kavuşturulmamış sorunları abartarak, gerçekleri çarpıtarak, bu ülkeleri ellerinden geldiği kadar karalamaya, en ilkel insan haklarını, her türlü özgürlüğü çiğneyen bir «yaratık» olarak göstermeye çalışıyor. Bu uydurmaları geveleyip durmak – hangi biçimde ve hangi «hayırhah» bahaneler altında olursa olsun –, bizce, emperyalistlerin borusunu öttürmek ve sınıf konumlarından gerilemek demektir.

G. Batal şöyle devam etti: Oysa uluslararası alanda yeni güçler dengesinin yaratılmasını her şeyden önce sosyalist topluluğun güçlenmesine borçlu olduğumuz, bu yeni dengenin, emperyalizmi, barış içinde yanyana yaşamayı kabul etmek zorunda bıraktığı ve ulusal kurtuluş hareketine saldırılarını büyük ölçüde frenlediği bir gerçektir. Doğal olarak emperyalizm bu gerçeğe katlanamıyor. Emperyalistler, ilerici güçlerin kazanımlarını kuşkulu göstermeye çalışıyor, yumuşamayı baltalıyor ve «soğuk savaş»ı diriltmeye yelteniyorlar. Bu nedenle, bugün, barış içinde yanyana yaşamaya ve yumuşama uğrunda savaşım, sınıflar arasında dünya ölçüsündeki savaşımın temel biçimlerinden biri haline geliyor. Bu savaşım, demokrasi için, baskı ve ezgiye karşı, politik hücumlara karşı savaşımıdır.

Emperyalizm gelişme halindeki ülkeleri, bağımsızlık savaşımalarında en



güvenilir bağlaşıkları olan sosyalist topluluk ülkelerinden uzaklaştırmak için gitgide daha büyük çabalar harcıyor. Sömürge boyunduruğundan yakın geçmişte kurtulan devletler, sahteci «egemenlik savunusu» bahanesi altında, «pasif tarafsızlık»a ve gerek emperyalist ve gerekse sosyalist ülkelerden «aynı derecede uzak kalma» politikasına çağırılıyor. Burjuva politikacılarının ileri sürdükleri Maocu belgiler, ilk bakışta parlak, gerçekte demagojik sloganlardır. Gerçek odur ki, sosyalist topluluk ülkeleri ve dünya proletaryası ile sağlam bir bağlaşma yapılmadıkça, ne gerçek bağımsızlık, ne de anti-emperyalist savaşım olabilir. Bizim bölgemizden sözecek olursak, Lübnan Komünist Partisi, bu bağlaşmada, halen Arap ulusal kurtuluş hareketinin yaşamakta olduğu bunalımın üstesinden gelmenin ana koşullarından birini görmektedir.

Emperyalist devletler hükümetleri, halkların barışa, yumuşamaya ve devletlerin içişlerine karışmazlığa yönelik yasal istek ve emellerini boğmak için büyük harcamaları göze alıyorlar. Gerici güçler Maocu yöneticileri alkışlıyorlar. Çünkü bu yöneticiler açıktan açığa anti-sovyetik propaganda yapıyor ve halkların kurtuluş savaşımını gözden düşürmeye çalışıyorlar. Bu da boşuna değildir, çünkü halklar «aşırı devrimcilik» bürgüsü altında ilerici güçlere düşmanlığın gizlendiğini, bütün «devrimcilik» ve «radikallik» teranelerinden geçilmezken barış içinde yanyana yaşamaya yanaşmazlığın emperyalist saldırının ekmeğine yağ sürdüğünü anlıyorlar.

Bozen bizim sıralarımızda da, Pekin yöneticilerine «hücum»dan kaçınmasını salık veren sesler duyulması şaşılacak şeydir. Pekin yönetiminin dünya alanında uluslararası devrimci hareket konumlarıyla ilkesel olarak ilişkisini kesme ve ayrılma politikasının, yalnız bir yerde «anlaşmazlık» sayılması öneriliyor. Partimizin kanısınca, devrimci güçlerin sıralarında birlik ve dayanışma için, ulusal kurtuluş hareketi, sosyalist topluluk ve dünya ilerici güçleri arasında bağlaşmanın güçlenmesi için savaşımın dur-dünmek bilmeden yürütülmesi ve düşman ile dostun, bağlaşığımız olan ile karışımızda olanın birbirine karıştırılmaması gereken bir savaşımdır.

Ne yazık ki, ulusal kurtuluş alanında da, bugün, barış içinde yanyana yaşamayı uluslararası alanda varolan statünün sürdürülmesiyle, yumuşamayı emperyalizmin karşısında teslimiyetle, barış savaşımını durağan pasifizme bile bile karıştıran propagandanın ağına düşen safdillere hâlâ rastlanabiliyor. Ama halklar, böyle bir propagandanın aldatıcı niteliğini günden güne daha açık biçimde görüyorlar. Ulusal kurtuluş hareketlerinin önderleri, yumuşama ve barış içinde yanyana yaşamının, reel sosyalizmin gitgide güçlenmesinin emperyalizmle savaşım için daha elverişli koşullar yaratmakta olduğunu kavıyorlar.

Yunanistan Komünist Partisi MK Politik Büro aday üyesi *Dimitris Sarlis*, şunları söyledi: Uluslararası devrimci hareketin deneyimi, bizlere, komünist partileri arasındaki eylem birliğinin diğer ilerici güçlerle işbirliğine

aykırı düşmediğini öğretiyor. Tersine, bu suretle, geniş ortak aksiyonlar örgütlemenin önkoşulları yaratılmış oluyor. Pratikte, bu işbirliğini hiçe saymanın veya küçümsemenin, kapitalist ve sosyalist ülkeler komünist partilerinin eylem birliğinden vazgeçmenin dünya devrimci hareketinin zayıflamasına ve bölünmesine yolaçtığını ve emperyalistler için bulunmaz nimet olduğunu görüyoruz.

Yunanistan'da sağcı revizyonistlerin propaganda ettikleri sözümona yeni enternasyonalizm, tarihin bu önemli dersini görmezlikten geliyor. Örneğin, bu revizyonistler, 22 Avrupa komünist partisi arasında Paris'te yapılan konferansı güya zararlı ve bölücü diye suçladılar. Oysa, yalnız komünistlerin değil, birçok ilerici eylem adamının da itiraf ettikleri gibi, bu konferans, geniş emekçi yığınlarının yeni bir savaş tehlikesine karşı, barış ve yumuşama uğrunda savaşıma seferber edilmesinde çok olumlu bir rol oynadı.

Bununla ilgili olarak, günümüzde komünist partileri arasında konferanslardan kaçınılması, yalnız komünist, sosyalist ve sosyal-demokrat partiler arasında işbirliğiyle yetinilmesi gibi sonuçlar çıkarıldığı görülmüyor. Bizce, bu türden çıkarımlar, dünya devrimci hareketine son verilmesi gibi bir çağrıdan uzak değildir.

Politik örgütlerin uluslararası işbirliği, politik hedeflerde ve ideolojik konularda ilkesel uygunluk gerektiriyor. Komünist partileri için tipik olan da böyle bir birliktir. Komünistlere ve sosyal-demokratlara gelince, bu partiler arasında çoğu kez etkin bir eylem birliğine engel olan ilkesel ideolojik ve politik görüş ayrılıkları vardır. Her ne pahasına olursa olsun işbirliği isteği, açık veya kapalı biçimde sosyal demokrasi konularına inmeye, böylelikle de Marksist-Leninist politikadan ayrılmaya yol açıyor. Bu da, artık tarafların hak eşitliği temeline dayalı bir işbirliği olmaktan çıkıyor, bağımsızlığı yitirmeye ve uzlaşmaya dönüşüyor.

Komünist partilerinin eylem birliğine sırt çevirme, sosyalistler ve sosyal-demokratlarla işbirliğinden ötürü uluslararası konferanslar pratiğinden vazgeçme, daha başka olumsuz sonuçlar da gizliyor. Son yıl, sosyalist partilerin de, sosyal-demokrat partilerin de, eylemlerini uyumlaştırmak için gitgide daha çok uluslararası toplantılar örgütlediklerini gösterdi. Eğer biz bu zemin üzerinde ilke olarak böyle uluslararası konferanslar düzenlemekten vazgeçecek olursak, bizce, bu tutum komünist hareketi zayıflatmaktan başka bir şeye yaramayacak, hareketin dünya olayları üzerindeki etkisini azaltacak ve uluslararası sosyal-demokrasinin rolünü artıracaktır. Ve böylece, tek başına hareket eden bazı komünist partilerinin sosyal-demokrasinin ardıcısı haline gelmesi gibi bir tehlike de doğabilecektir.

Doğal olarak, bizler, komünistlerin sosyalistler ve sosyal-demokratlarla şu veya bu işbirliğinden vazgeçilmesine taraftar değiliz. Tersine, birlikte eylemlerin yalnız olanaklı değil, aynı zamanda gerekli olduğu, uluslar-

arası gerginliğin azaltılması, yumuşama veya silâhlanmada sınırlandırma gibi birçok olağanüstü önemli sorun vardır. Bu gibi sorunların bir teki üzerinde bile böyle bir karşılıklı anlaşmaya varılması, uyumlu aksiyonların daha öte genişletilmesine yardımcı olabilir.

Yaşam ve uygulama, komünist hareketinde birlik ne kadar sağlıklı ve sağlam olursa, çeşitli nitelikte ve düzeydeki toplantılarda komünist partilerinin toplu çabalarıyla uluslararası sorunlar ne kadar derinlemesine çözümlenirse, komünistlerin diğer sol ve demokratik güçlerle ulusal ve enternasyonal ölçüde işbirliği yapmaları olanaklarının da o nispette genişlediğini ve genişleyeceğini gösteriyor.

## KÖKLÜ SOSYAL YENİLENMELER

Konferansta, bağımsızlıklarını elde etmiş olan ülkelerin sosyal-ekonomik ve politik gelişme sorunları, ilerici dönüşümlerin başarılmasına engel olan sömürgecilik kalıtlarını giderme, yeni-sömürgeci sömürden kurtulma ve gerici dikta rejimlerini devirme sorunları enine boyuna görüldü. Söz alanlar, emperyalist müdahalenin en çeşitli biçimlerini, devrimci ve demokratik hareketleri boğma denemelerini sergilediler ve yerdiler.

### *İlgisizlik götürmeyen savaşım*

Meksika Komünist Partisi MK Ekonomik Araştırmalar şubesi yönetmeni *Raul Gonzales Soriano*, şunları söyledi: Çağdaş kapitalizmin gelişmesinde ana eğilim, sermayenin enternasyonalleşmesinden, uluslararası bankalar ve finans merkezleriyle kaynaşan uluslararası sanayi birlikleri meydana getirilmesinden ibarettir. Emperyalizm, hegemonyasını korumak için uluslararası işbölümünü biçimde değiştirmeye çalışıyor. Dünyada üretim güçlerinin düzensiz gelişmesi, kurtuluşlarına kavuşan devletlerin ekonomik bakımdan endüstriyel kapitalist ülkelerin eklentisi olmaya devam ettikleri bir duruma yol açıyor. Endüstriyel kapitalist ülkeler arasında da ayrışma artıyor, emperyalist devletler kendi egemen durumlarını korumak üzere yeni ekonomik ve askersel-politik bölgesel bloklar oluşturma denemelerine girişiyorlar. Tek tek ülkeler, ülke grupları ve bölgeler arasında ayrımlar derinleşiyor, bunun sonucu olarak da şimdiki kapitalist bunalım gelişme halindeki devletler tarafından farklı biçimde hissediliyor. Böylece, dünya kapitalist sisteminin bir bölüm ülkeleri veya bölgelerinde bir yere kadar yükseliş, diğer birçoklarında ise gerikalmışlık ve yoksullukta artış görülüyor.

Kapitalizmin gelişmesindeki bu yeni eğilimler, işçi sınıfının ekonomik, sosyal ve politik kazanımlarına dokunan tekellerin politikasına karşı kesin

bir direniş gösterilmesi için proletaryanın eylemlerinin uyumlaştırılmasını gerektiriyor.

Kurtuluşlarına kavuşan devletlerde, özellikle kapitalizmin hızla gelişmekte olduğu devletlerde bugün başlıca anti-emperyalist güç işçi sınıfıdır. Ulusal proletarya, anti-emperyalist sorunlara çözüm getiriyor ve kendi ülkesinde burjuva egemenliğine karşı savaşımında hegemon olarak eylem gösteriyor.

Meksika'da sermayenin yoğunlaşma ve merkezleşmesi, finans oligarşisi egemenliğinin güçlenmesine yol açıyor. Bunun yanı sıra, ücretle çalışanlar arasında sanayi proletaryasının göreceli payı artıyor, toplumsal yaşamdaki önemi gitgide büyüyor.

Ulusal büyük burjuvazi Meksika'yı orta gelişimli bir ülke haline getirmek için, ülkenin petrol servetlerinden yararlanmaya çalışıyor. Ulusal proletaryayı sömürmeye devam ederek, uluslararası alanda kendi etkisini artırmak istiyor.

Meksika, yürürlükteki uluslararası ekonomik düzeni değiştirmeye yönelik çeşitli önlemleri destekliyor, ama pratikte Meksika büyük burjuvazisi uluslararası sorunların çözümünde artık ilerici bir rol oynamaya yeteneğini yitirmiş bulunuyor. Bu burjuvazi herşeyden önce kendi sınıfsal çıkarlarını, proletaryanın gitgide daha büyük ölçüde sömürülmesine bağlı çıkarları, aynı zamanda ulusal çıkarların üstünde tutulan kapitalizmin tümel çıkarlarını yeğliyor. Bu tutum, gerek Meksika'nın ABD'yle ilişkilerini, gerekse sosyalist topluluk ülkeleri konusunda izlediği düşmanlık politikasını açık biçimde kanıtlıyor.

Bugün, ABD'nin bağlaşıkları arasında birliğin kuvvet sayesinde korunmasını öngören saldırganlık paktlarına belbağlamak zamanını yaşamış bulunuyor. Kalıcı barışın kurulmasına, uluslararası işbirliğinin gelişmesine ve bu işbirliğine giren ülkelerin kendi yazgılarını özgürce belirlemelerine engel olan bu gibi bloklar bozulmalı, dağıtılmalıdır. Proletarya ve sömürülen yığınlar için, dünya savaşı gerekli olmadığı gibi, böyle bloklar da gerekli değildir. Demokratik ve halkçı devrimlerin utkuya ulaşmasının, bütün ülkelerin bağımsız gelişmesinin, sosyalizm davasının başarıdan başarıya koşmasının ana koşulu, dünyada gerginliğin azaltılması ve barış içinde yanyana yaşamının yerleşmesidir.

R. G. Soriano şöyle devam etti: Son yıllarda, sosyalist ve bağlantısız ülkelerin sürüklendikleri askersel çatışmalar oldu: Çin, Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti'ne saldırdı; Vietnam komşu Kamboç'a silahlı birlikler gönderdi, Sovyetler Birliği, gerici hükümetin devrildiği Afganistan'a müdahale etti; Somali Etyopya'ya saldırdı; Irak da İran topraklarına girdi. Biz bu eylemlerin devrim hareketinin gelişmesine engel olduğu kanısındayız. Dönüşümler dışarıdan dayatılmamalı; halkın kendisinin yürüttüğü savaşımın sonucu olmalıdır. Dayanışma belirtileri biçimlerini ve bu arada asker-

sel yardımı ancak devrimin yapılmakta olduğu ülke belirleyebilir. Ulusal güvenlik düşünceleriyle veya stratejik çıkarlardan kalkılarak, bu ilke bozulmamalıdır. Dünyada başlıca iki askersel politik blokun çok karmaşık bir durumda çatışmakta oldukları ve birçok ülkenin bağlantısızlık yoluna koymayı denedikleri günümüz koşullarında, çeşitli sosyal güçlerin, politik partilerin ve devletlerin bir geniş cephesini meydana getirme olanağı vardır. Bu cephenin amacı, barış ve güvenliğin sağlanması, blokların dağıtılması, silâhsızlanma ve daha demokratik, anti-militarist ve anti-emperyalist karakterli uluslararası politik ve ekonomik ilişkiler kurulması olacaktır.

Afganistan Demokratik Halk Partisi (ADHP) MK Politik Büro üyesi *Sultan Ali Keştmand*, şunları belirtti: Afganistan'da Nisan Devrimi, geri kalmış, öncelikle yarı-feodal bir ülke koşullarında sosyal devrim genel yasallıklarından yararlanma örneğidir.

ADHP'nin yönetmenliği altında ve enbaşta partimiz üyesi subaylar olmak üzere yurtsever düşünceli subaylar ve erlerin büyük çoğunluğunun, demokratik güçler geniş katmanları tarafından desteklenen ayaklanması sonucu olarak utkuya ulaşan devrim, halk yığınlarının kesin dönüşümler isteğini ve bu uğurdaki direncini yansıttı. Devrim, toplumumuzda sınıfsal çıkarlar arasındaki çatışmanın mantıksal bir sonucu oldu. Bu ulusal ve derinden derine demokratik, anti-feodal ve özü bakımından anti-emperyalist (özellikle ikinci evresinde) bir devrimdi.

Uluslararası emperyalizm, Pekin hegemonyacıları ile birlikte, Afganistan'a karşı ilân edilmedik bir savaş açtı. Bu savaşta binlerce yurttaşımız can verdi. H. Amin ve grubunun ihanete eşit eylemleri, devrime ağır bir darbe indirdi ve devrimi doğru yoldan saptırdı. Ama 1979 Aralık ayında, partinin sağlam çoğunluğu diğer Afgan yurtseverleriyle birlikte girişimi ele alarak devrimi kurtardı. Ve ikinci evrede devrimin yasalara uygun olarak gelişmesi yeniden sağlandı.

Halkımız geleceğe iyimserlik ve güvenle bakıyor, çünkü biz savaşımdayız yalnız değiliz. Bizleri, dünyanın devrimci ve demokratik güçleri, halkımızın büyük dostu, bütün özgürlük savaşçılarının güvenlik ve ümit dayanağı olan Sovyetler Birliği başta olmak üzere sosyalist topluluk ülkeleri destekliyorlar. Afganistan halkı, Sovyetler Birliği'nin gösterdiği kardeşçe yardımın, iç ve dış gericilik üzerinde utkumuzun garantisi, ülkemizde yeni ve adil toplumu başarıyla kurmanın garantisi olduğunu gayet iyi anlıyor.

Biz, bağımsızlık, ilerleme ve gelişme yolunu tutmuş olan kahraman Vietnam, Kamboç, Laos, Angola, Kongo, Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti'nde ve son zamanlarda Nikaragua ve diğer ülkelerde gerçekleştirilen devrimlerin deneyiminden birçok şeyler öğrendik. Bu deneyimden, erkten uzaklaştırılan gericiliğin ve kanlı emperyalizmin, devrimi gerçekleştiren halkların utkuya ve devrimci dönüşümlere açık yolunda nasıl güçlükler

çıkardıklarını öğrendik. Bu kahraman halklar, şimdi, gerçekleştirdikleri devrimlerin kazanımlarını kesinlikle savunuyorlar. Tüm ilerici insanlık onlara sempati, dayanışma gösteriyor ve destek oluyor. Bütün dünyadaki dostlarımızın yardımıyla bizler de, kendi devrimimizi savunuyor, emperyalistlerin komplolarına ve baltalama eylemlerine karşı devrimci bir uyanıklıkla direniyoruz . . .

Esefle kaydetmeliyim ki, bu konferansımızda, bazı delegeler, Sovyetler Birliği'nin devrimci Afganistan'a yaptığı enternasyonal kardeşlik yardımını bu ülkeye «müdahale» olarak nitelediler. Gayet doğru olarak, burada, dayanışma ifadesi biçimlerini, bu arada askersel yardımı, ancak devrimi yapan ülkenin belirleme hakkı olduğu söylendi. Ama bu formülün, sanki Afganistan'da olaylar başka bir yön almış gibi açık bir sitemle dile getirilmesinin nedenini anlayamadık. Böyle bir şey yoktur. Burada bir daha açıklamalıyız ki, her hükümet ve her halk, uluslararası hukuk kuralları gereğince ve özellikle BMT Tüzüğü'nün 51. maddesinde yazılı ve herkesçe kabul edilmiş bulunun hukuk kuralı gereğince, herhangi bir saldırıyı püskürtmek üzere gerekli gördükçe, bir başka devletten yardım isteyebilir. Afganistan'ın yasal hükümeti işte bu ruhta adım attı: Sovyetler Birliği ile Afganistan arasında 5 Aralık 1978'de imzalanmış olan Dostluk, İyi Komşuluk ve İşbirliği Antlaşması gereğince, Sovyetler Birliği'ne defalarca başvurdu, Pekin hegemonyacıları ve baltalama eylemlerini gerçekleştirmede Pakistan'ı atlama tahtası olarak kullanan diğer gerici güçlerle sıkı bir işbirliği yaparak hareket eden Amerikan emperyalizminin hiç te kesilmeyen saldırılarını kırmak üzere yardım rica etti.

Ve işte bu ricamızın karşılığı olarak, bir bölüm Sovyet silâhlı birlikleri, saldırganların ve karşı-devrimcilerin hücumlarına set çekilmesine yardımcı olmak üzere Afganistan'a girdiler. Bu adım, Afganistan devrimine bu yardım eylemi, karşılık gözetmez bir nitelik taşıyor, çünkü sözkonusu büyük sosyalist devlet, Ortadoğu'da konumlar elde etme peşinde olan büyük emperyalist devletlerden farklı olarak, hiç bir jeopolitik hedef gütmüyor.

Bizi hayrete düşüren bir nokta da şudur: Bazı sözcüler, kendilerini işçi sınıfının savunucusu sayarak, bilemediğimiz nedenlerle, Afganistan ve Kamboç olaylarına sınıf konumlarından yaklaşacakları yerde, bu iki ülkede halk tarafından alaşağı edilen kanlı H. Amin için ve kanlı Pol Pot rejimi için gözyaşları döken burjuva propagandasının gerekçelerini destekliyorlar. Oysa, gerçekleri ve olayları iyi tanımak, sınıfsal yaklaşım, her politik durumu Marksist açıdan çözümleme ve değerlendirmede mutlaka aranan koşuldur. Bizim izlediğimiz politika konusunda yaklaşımlarını isabetli bulmadığımız bazı partilere, ülkemize temsilcilerini göndermelerini ve Afganistan devrimi ve bunu izleyen olaylarla ilgili durumu yerinde incelemelerini defalarca önermiş bulunuyoruz.

Emperyalizm bütün dünyada halkların ortak düşmanıdır; eylemleri sos-

yalist ülkelere ve ulusal kurtuluş hareketlerine karşı yöneltilmiştir. Bu nedenle, tüm anti-emperyalist ve devrimci güçlerin, ulusal ve sosyal ilerleme uğrunda, emperyalizme karşı ortak savaşımından, eylem birliği yapımlarından daha önemli bir şey yoktur.

Laos Devrimci Halk Partisi MK aday üyesi *Soumisay Khambou*, dedi ki: Bugün uluslararası durumda çok köklü değişimler oluyor. Bazı bölgelerde bunlar olumlu, diğer bazılarında olumsuz değişimlerdir; ama genel sonuç barışın, demokrasinin ve sosyal ilerlemenin yararınadır. Bu değişimler, çağımızın üç ana devrimci kolunun emperyalizmle ve gericilikle savaşımının sonucudur. Halklar bu savaşıma ilgisiz kalamazlar ve kalmıyorlar; barışsever güçlerle dayanışma gösteriyorlar. Laos, Vietnam ve Kamboç halklarının emperyalist saldırıya karşı yürüttükleri savaşım, Sovyetler Birliği'nin ve diğer sosyalist ülkelerin paha biçilmez yardımları ve öteki devletlerin desteğiyle utkuya ulaştıkları savaşım bunun bir örneğidir. Günümüzde devrimci süreç zincirleme tepki gibidir. Asya'da, Afrika'da ve Güney Amerika'da, birbiri ardısıra Afganistan, Mozambik, Angola, Zimbabve, Etyopya, İran ve Nikaragua halkları savaşıma giriştiler ve ulusal kurtuluşlarını elde ettiler. Bütün bu devrimler, genel olarak, dünya devrim hareketinin gelişmesinde daha elverişli koşullar yarattı ve kapitalizmin genel bunalımını daha fazla sertleştirdi.

Emperyalistler, yitirdikleri konumları geri almak çabaları içinde, Pekin, Kahire, Mogadişu vb. politik yöneticilerinin kişiliğinde yeni bağlaşıklar arayıp buluyor, Batı Avrupa'ya, Ortadoğuya ve Hint Okyanusu kesimine yeni nükleer araçlar yerleştiriliyor. Burjuva propagandası, kamuoyunu aldatmaya ve gericiliğin dünyada üç ana devrim koluna yönelik saldırı plânlarını maskeleymeye çalışıyor. Ama halklar, olayların iç niteliğini, devrim ve barış güçlerinin emperyalizme ve uluslararası gericiliğe karşı yürüttükleri dirençli savaşımın gerçek özünü günden güne daha iyi görüyorlar.

Emperyalizm bunalımın burgacında kıvranıyor ve hergün daha da derinlere batarak, yenilgiden yenilgiye uğruyor. Bundan ötürü, uluslararası gericilik, emperyalizmin yardımcılarına sırtını dayıyarak, bütün dünyada sosyalizme ve ulusal devrimlere karşı, işçi sınıfına ve tüm emekçilere karşı, barışa karşı düşündüğü kıyıcı komployu gerçekleştirmek üzere olanca güçlerini seferber ediyor. Ama emperyalizmin plânları sert bir direnişle karşılaşıyor. Bunun yanı sıra, tüm dünyada, barış, bağımsızlık, demokrasi ve sosyal ilerleme uğrundaki savaşım da halkların geniş ve yığınsal bir birleşme hareketi göze çarpıyor, uluslararası durumu iyileştirme yönünde adım adım mesafe alınarak, sağlam bir taban meydana getirme çabaları sürdürülüyor.

Çint-Hindi halkları, emperyalist saldırganlar üzerinde tarihsel utkulara ulaştıktan sonra, artık sürekli bir barış olacağını ümit ediyorlardı. Ama Pol Pot, gerici Pekin yöneticileriyle işbirliği yaparak Kamboç'da yığınsal insan

kırımı politikasına, Vietnam ve Laos sınırlarında silâhlı kışkırtmalara girişince, bu ümitler suya düştü. Üç milyon kadar Kamboç yurttaşı barbarca öldürüldü, geri kalan dört milyonu Ortaçağın karanlık günlerini andıran koşullar içinde sürünmeye itildi. Bu durum, Kamboç halkı arasında haklı bir galeyan uyandırdı ve tüm dünyada öfkeyle karşılandı. Komünistler ve hümanistler olarak, proletarya enternasyonalizmi ruhunda ve yüzyılların ötesinden gelen dayanışma gelenekleri ruhunda eğitilmiş olan Laos ve Vietnam halkları bu durum karşısında hareketsiz kalamadılar. En yakın komşularının, Kamboç halkının çağrısına koşular. Pol Pot'un insan kırımı rejimi, BMT Tüzüğü gereğince Kamboç'un yardımına koşan Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti silâhlı birliklerinin katılımıyla alaşağı edildi. Bu utku, katilleri tutan ve destekleyenler bir yana, bütün insanların yüreklerinde ancak sevinç uyandırabilirdi.

Son zamanlarda, Çin-Hindi'nde yerleşik üç halkın, Pekin yöneticilerinin büyük devlet özentili yayılma politikasına karşı yürüttükleri savaşım, geleneksel dayanışmalarını en parlak biçimde ortaya koydu. Emperyalizmle uzlaşan Çin gerici yöneticilerinin hegemonyacılığına ciddi bir darbe indirildi. Ama emperyalizm ve uluslararası gericilik, politik, ekonomik ve sosyal bakımdan geri kalan düzeni ayakta tutmak için son çabalarını harcıyor, yeni savaş ocakları tutuşturuyor, Kamboç Halk Cumhuriyeti, Afganistan vb. gibi ülkelerin içişlerine karışıyorlar.

Sosyalist topluluğun, bağlantısız devletlerin ve barışsever ülkelerin, barışı ve uluslararası güvenliği güçlendirmeye, silâhlanma yarışına son vermeye, tam ve genel silâhsızlanmaya, hak eşitliği ve karşılıklı yarara dayalı uluslararası ilişkileri geliştirmeye yönelik ortak çabaları insanlığı bir nükleer felâketten kurtaracaktır.

*Pakistan Komünist Partisi temsilcisi* şunları söyledi: Emperyalizm eski konumlarını ve eski gücünü yitirdi. Bu sistem artık bir zamanki olanaklarını, devrimleri boğma olanaklarını yitirmiş bulunuyor, küçük ve bağımsızlıklarını yeni kazanmış ülkelere karşı eskisi gibi şantajlar yapamıyor. Sağlam bir ekonomik temele sahip olan güçlü sosyalist topluluk, gelişme halindeki devletlere daha büyük bir güven veriyor. Ekonomik abluka ve ambargo politikası artık istenen sonuçları vermiyor: üstelik Sovyetler Birliği'ne karşı böyle bir deneme tam tersi sonuçlar vermiş bulunuyor. Bundan başka, emperyalist devletler arasında görüş ve konum birliği de yoktur.

Burjuva propagandası 70'li yılların ortasında Sovyetler Birliği'ne karşı yeni bir karaçalma kampanyasına girişti. Başlangıçta bu kampanyanın bir numaralı konusu «insan hakları»na ilişkin maksatlı yerme ve yorumlardan oluşuyordu; bunun arkasından Amerikan çıkarları (elbette tekel-lerin çıkarları) konusu geldi. Emperyalistler için maksatlı propagandalarında Afganistan olaylarından yararlanma olanağı, arayıp ta bulamadıkları



bir fırsat oldu. Üstelik, bu yaygara İran'a karşı giriştikleri baltalama eylemlerini de maskeleye yaradı. Emperyalist çevreler, Pakistan'da yalnız demokratik hareketi boğmakla kalmayan, aynı zamanda ülkemizi Hindistan'a, Irak'a ve devrimci Afganistan'a karşı komplolar üssü haline getiren gerici askersel cuntayı hiç sıkılmadan destekliyorlar. CEATO ve CEN-TO'nun dağılıp gitmesinden sonra, şimdi Pakistan, Mısır, Suudi Arabistan ve Sudan'ın katılımlarıyla bir yeni pakt meydana getirme görüşmeleri başlıyor. CIA gelişme halindeki ülkeler arasında sınır çatışmaları kışkırtıyor, ve ABD Mısır'da, Somali'de, Oman'da yeni savaş üsleri kurma olanağı buluyor.

Emperyalizm ve gericilik, barış ve demokrasi hareketine karşı yürüttükleri savaşında her türlü politik silâha başvuruyorlar. Bilindiği gibi, Pakistan çok uluslu bir devlettir. Gericiler, ülkede yerleşik küçük halkların ve halk gruplarının hak eşitliği için savaşım vermekte olan demokratik hareketlere karşı, dar görüşlü milliyetçiliği kışkırtıyor, teşvik ediyorlar. H. Amin vaktiyle Afganistan topraklarında bu Pakistan milliyetçilerini destekliyordu. Pakistan'da evvelce Maoculuk yolundan yürüyen politik gruplar da, yüz seksen derecelik bir dönüş yaparak, küçük halkların milliyetçilik akımının savunucuları kesildiler.

Emperyalizm, egemenliğini koruyabilmek için, son araç olarak, gelişme halindeki ülkelerde kendisine tamamen bağlı demokrasi hareketine karşı silâh çeken generalleri sahneye çıkarıyor. Pakistan'da bu generaller, halkın haklarını çiğniyor, insanlara işkenceler yapıyor, ellerine geçirdiklerini kırbaçlıyorlar.

Yeni uluslararası durum, ilerici güçlerin sıkı bir birlik oluşturmalarını ve birlikte hareket etmelerini gerektiriyor. Ama gelişmiş endüstri ülkelerinde aynı zamanda başka ülkelerde de, bazı kardeş partiler Afganistan'da başarılan Nisan devrimini ve bu devrimi izliyen olayları doğru biçimde değerlendiremediler. Bu partiler, belki de, bütün feodal ve yarı-feodal ilişkileriyle bir geri kalmış toplumun koşullarını, aynı zamanda sosyal ilerlemeyi durdurma amacı güden emperyalist sızma ve etkinin ölçülerini iyi kavrayamıyorlar. Bizler, Pakistan komünistleri, komşu ülkedeki olayları dikkatle izledik ve H. Amin'in devrimi, partiyi ve cumhuriyeti içeriden nasıl baltaladığını biliyoruz. Amin en bayağı entrikalarla erki eline geçirdi, sonra da binlerce yurtsevere ve gerçek devrimciye karşı baskı ve yıldırma politikasına geçti ve böylelikle halkın bir bölümünü devrimden uzaklaştırdı. Düşman, ilân edilmedik bir savaşa girişti, ve bizler emperyalist merkezlerin ve ajanların hummalı bir eyleme geçmelerinin canlı tanıkları olduk. ADHP'de sağlam çoğunluğun kazandığı utku, devrimde ikinci evreyi açan utku olmasaydı, Afganistan Demokratik Cumhuriyeti'ne hükümetin ricası üzerine bir bölüm silâhlı güçler gönderen Sovyetler Birliği'nin yardımı olmasaydı, devrimin kendisi de, İran'da ve Pakistan'da demokratik hareketler de kaba kuvvetle ezilir giderdi.

Nijerya Emekçi Halkı Sosyalist Partisi Başkan Yardımcısı *Wahab Goodluck*, şunları belirtti: İç savaşı sonralayan yaman içinde, ülkemiz, kültür, gelenekler, ulusal ilişkililik, dinsel inanç ve politik görüşler bakımından farklı Afrika halklarının sağlam bir toplumu haline geldi. Emperyalizm artık bu birliğin gücünü hissediyor. Bizim başarılarımız tüm Afrika kıtasının yararına. İlerici güçlerin iç savaş sırasında ülkeyi birleştirmeye muvaffak olmaları sayesinde, Nijerya, daha sonra emperyalizme, apar-tayd'a ve sömürgeciliğe karşı harekette büyük bir katkıda bulunabildi.

Ne var ki, Nijerya'nın ekonomisinde büyük bir rol oynayan emperyalist devletler, ülkeyi ellerinden bırakmıyorlar. Ülkemizi kapitalizmin yörünge-sinde tutabilmek için, yeni-işbirlikçi ve yerli burjuvazinin yardım ve des-teğine başvuruyorlar. Teknik ve diğer yardımlar biçimindeki yaklaşımlarla yeni-sömürgecilik tohumları atılıyor. Tekelciler, hedefleri yönünde, Nijerya halkının ulusal ekonomiyi sanayileştirme isteğini sömürüyor ve ülkenin zenginliklerini alacakça talan ediyorlar.

Nijerya'nın kapitalist yoldan gelişme deneyimi, gelecekte de bu yoldan gidilmeye devam edilecek olursa, yığın yığın sosyal-ekonomik sorunları-mızın önümüzdeki yüzyılda da çözüme kavuşturulamayacağını gösterdi. Büyük petrol rezervlerine sahip olan ülkemiz, yabancı sermayenin ve tek-nolojinin akın akın geldiği bir öbeğe dönüştü. Bu böyleyken, Nijerya top-lumunun çehresi pek değişmedi; ülkede yine tarifsiz bir yoksulluk, kor-kunç bir okuma-yazmasızlık, en ilkel bir sağlık sistemi, astronomik rak-kamlara varan bir işsizlik, milyonlarca yoksulun yaşama düzeyi ile burjuva kaymak tabakasının masallara özgü lüks yaşamı arasında aşılma-z bir uçurum hüküm sürüyor. Sınıfsal ve siyasal güçler kesin çizgilerle ayrılarak kutuplaşıyor, sosyal çelişkiler sertleşiyor.

İşçi hareketiyle sımsıkı bağlı olan partimiz, emekçilerimizi politik erki ele almak ve sonra da bilimsel sosyalizm ve proletarya enternasyonalizmi ilkelerine dayalı bir devlet kurmaya girişmek üzere savaşıma seferber et-meyi ödev ediniyor.

Halkımız, Afrika kıtasında sömürgecilikten kurtuluş, eşitlik ve sosyal ilerleme uğrunda verilmekte olan savaşımda kendisine düşen büyük rolün bilincindedir. Nijerya, yakın geçmişte ağır günler yaşayan ve büyük ölçüde desteği gereksinen Angola'ya politik, diplomatik ve maddesel yardımlarda bulundu. Biz, Gine-Bisau, Mozambik, Yeşilburun Adaları, Zimbabve ulu-sal kurtuluş hareketlerine aynı biçimde yardımda bulunduk ve şimdi de Namibya ve Güney Afrika Cumhuriyeti'ndeki kurtuluş hareketlerine yardım etmekteyiz.

Afrika'da barış, ilerleme ve sosyalizm güçleri, sosyalist ülkelerin ve ulus-lararası işçi sınıfının sürekli desteğine güvenle bakıyorlar.

Zambiya Ulusal Bağımsızlık Birleşik Partisi MK üyesi *Wesley Pilsbury Nyirenda*, konuşmasında şunları belirtti: Biz Zambiya'lılar için, emperya-

lizm, insanın insanı sömürmesini, yağma ve şantajı, baskı ve ezgiyi, bençilik ve ahlaksızlığı, yalanı ve iftirayı simgeliyor. Emperyalizm, bağımsızlıkları uğrunda savaşım veren halkların kendi yazgılarını özgürce belirleme hakkını tanımıyor. Özgürlük savaşçılarına «terörcü» diyor. Çünkü, ulusal kurtuluş hareketlerinin üstün gelmesi, gitgide daha büyük ölçüde emperyalizmin dışarı atılması ve sosyal ilerleme yoluna girilmesi anlamına geliyor.

Ülkemiz, Zambiya, toplumsal gelişme bilimsel yasalarına dayanan sosyalizm kuruluşu yoluna koyuldu. Ne var ki, bağlı olduğumuz felsefe — ki, biz buna hümanizm diyoruz —, bilimsel sosyalizmden farklıdır. Bu felsefe her şeyden önce tanrının varlığını kabul ediyor, sosyalizmi ise yüksek düzeyde hümanizm yolunda bir geçiş aşaması olarak irdeliyor. Tek sözle, bu felsefeyi nesnel idealizm diye niteliyebiliriz.

Ne var ki, tarihin ilerici karakterini bilinçle kavrama, bu felsefemizi bilimsel sosyalizme yaklaştırıyor. Zambiya hümanizmi, sınıf savaşımını kabul ediyor, insan emeğini devrimcileştirici önemini, emeğin toplumsal gelişmede ana devinin rolünü tanıyor. Bundan başka, biz, Zambiya'da tanrıya inanmayı ilerleme savaşçısı için zorunlu bir belirti, bir nitelik çizgisi saymıyoruz; cumhuriyetimizin yöneticileri arasında ateistler de var.

Ülkenin sosyalist gelişmesinde şimdiki evrenin ana sorunu işçilerin ve köylülerin gerçek politik partisini meydana getirmektir. Bu partiyi oluşturma süreci şimdilerde gelişiyor ve devlet egemenliğini merkezcilikten uzaklaştırma, halka yaklaştırma çalışmalarıyla eylemde uyumlanıyor. Erki halka yaklaştırma işi, felsefimizin ana istemlerinden biridir.

Merkezcilikten uzaklaştırma programı, ülkemizde, emperyalist Büyük Britanya sosyal-demokratlarının («fabian toplumu» fikirlerinin yandaşları), aynı zamanda Batı Almanya sosyal-demokratlarının etkisi altındaki sendikalar tarafından direnişle karşılanıyor. Bilindiği gibi, sosyal-demokratlar devrimci dönüşümlere inanmıyorlar. Onlar «kapitalizm ve emperyalizmin kerte kerte sosyalizm haline gelmesi»ne taraftar olduklarını söylüyorlar. Onlara göre, emekçilerin politik yaşama katılımı parlamentarizm çerçevesi içinde kalmalıdır. Böylelikle devrimci eylemleri gündemden çıkarıyorlar. Bundan ötürü, sosyal-demokrasi Zambiya için ve tüm olarak Afrika için bir reel tehlike oluşturuyor.

İşte, yukarıda söylediğimiz gibi, ülkemizde sendikalar merkezcilikten uzaklaşma programını kabul etmiyorlar, çünkü işçilerin ve köylülerin ülke yönetimine yığınla katılmalarını istemiyor, devrimci değişiklikler istemiyorlar. Oysa bir, merkezcilikten uzaklaşma kavramını bu içerikle dolgun biçimde anlıyoruz. Sendikalar ise, bütün kararların parlamentoda bir avuç milletvekili tarafından alınmasını istiyorlar. Söz konusu programımızın sendikalar tarafından yine kabul edilmeyen bir başka yanı da, merkezcilikten uzaklaşmanın, partiye, ülkenin bütün diğer toplumsal ve politik örgüt ve

kurumları karşısında üstünlük tanınmasıdır. Sendikalar düzgün bir politik erk sistemine yanaşmıyor, «politik irade»nin bellibelirsiz ifade edilmesini istiyorlar.

Bize gelince, partimiz karakter bakımından enternasyonalisttir; Angola, Mozambik ve yakın geçmişte de Zimbabve'nin kurtuluşu uğrunda büyük fedakârlıklar göstermiş ve kurbanlar vermiş olduğu uluslararası kamuoyu tarafından iyi bilinmektedir. Biz ulusal kurtuluş hareketlerini desteklemeye devam ediyoruz. Bugün de, eskiden olduğu gibi, Namibya'daki SWAPO'lu kardeşlerimize ve GAC'de Afrika Ulusal Konseyi savaşıplarına enternasyonal yardımlarda bulunuyoruz. Biz, tüm Güney Afrika apartayd'ın ve emperyalizmin pençesinden kurtulmadıkça, sükûnet bulamayız.

Vaktiyle, ulusal kurtuluş savaşımızda sosyalist ülkelerin destek ve yardımını gördüğümüzü belirtmenin yeri burasıdır. Zambiya, özellikle Smith ve Muzorewa rejimleri tarafından örgütlenen korkunç hava hücumları sırasında, Sovyetler Birliği'nin gösterdiği yardımı iyi anımsıyor. O zaman ve daha sonra imdadımıza yetişen Sovyetler Birliği'nin desteği olmasaydı, Güney Afrika'nın yazgısı başka olurdu. Bu konuda Demokratik Alman Cumhuriyeti de büyük bir rol oynadı.

Zambiya halkı, sosyalist ülkelerle sosyal, politik, ekonomik, kültürel ve askersel alandaki güvenli ve sağlam ilişkilerinden ötürü büyük bir kıvanç duyuyor. Bu soylu ilişkiler, devrimimizin önderi Keneth Kaunda'nın bilge yönetimi sayesinde kuruldu. Biz, onun tüm dünyada sosyalist çevreler ve işçi hareketleriyle dostluğun güçlendirilmesindeki değerli katkısıyla gurur duyuyoruz.

Güneybatı Afrika Halkı Örgütü (SWAPO) Ulusal Yürütme Komitesi üyesi ve Yönetim Sekreteri Moses Garoeb, dedi ki: Namibya'da savaşım devam ediyor. Partimiz, sorunumuzu açıkça şöyle formüle etti: Ezgiye ve insanın insanı sömürmesine dayanan kapitalist sistemi tamamen ortadan kaldırmak. SWAPO, Namibya'da, yeni ekonomik ilişkiler yasaları ve kurallarını kılavuz edinecek bir toplum kurmaya çalışıyor. Biz, Namibya'yı, bilimsel sosyalizm ilkeleri temeli üzerinde, halkın özgürlüğüne değer veren, barışın ve sosyal ilerlemenin kalesi olan bir ülke haline getirmek istiyoruz.

Ulusal bağımsızlık SWAPO'nun birinci dereceden ve ertelenmez sorundur. Halkımız bu amaca erişmek için, SWAPO'nun yönetiminde silâhlı savaşımı en etkin araç sayıyor. Bu strateji – yığınları kazanmak ve uluslararası kamuoyunun diplomatik desteğini sağlamakla birlikte –, beklenen meyvalarını mutlaka verecektir.

Emperyalizm ve yerli burjuvazi, utkuya ulaşmamızdan korktukları için, Namibya'da ezgi altındaki yığınların «kafalarını ve gönüllerini kazanma» kaygısıyla bir yalan ve ikiyüzlülük kampanyası yürütüyorlar. Onlar, gerçekleştirilmesi olanaksız bir amaç peşinde koşuyor, yani halkı kendi kur-

tarıcısı olan SWAPO'ya karşı yöneltmeye çalışıyorlar. Ama böyle hesaplar başarısızlığa mahkûmdur.

ABD'nin yönetimi altındaki emperyalist ve kapitalist çevreler, aynı zamanda trans-nasyonal kumpanyalar, Güney Afrika'lı işgalcilere düzara destek oluyor, bir yandan da Namibya halkına kuzu gibi görünmeye çalışıyorlar. İşgal rejimi, Turnhalle Demokratik Birliği'ni yaygınlaştırmak ve SWAPO'yu dayanaksız bırakmak için apartayd'ı yasallaştıran ufak-tefek hukuksal normları yenilemeye, kurtuluş hareketine katılmayan işçilerin ücretlerini artırmaya, uzlaşıcı sendika örgütleri yaratmaya çalışıyor.

Düşmanlar, kaleyi içeriden almak için, bir yandan da SWAPO'nun sıralarına sokulmaya çalışıyorlar. Emperyalistler ve Güney Afrika'lı ırkçılar, Namibya'da sözümona «üçüncü kuvvet»i pekiştirerek, bizi yenilgeye uğratmasalar bile, en azından yeni-sömürgeci sömürüyü koruyabileceklerini ümit ediyorlar. Bunun, artık geç kaldıkları bir yana, olanağı da yoktur.

Güney Afrika'da savaşım başarıya ulaştı. Kurtuluş hareketlerini destekleyen cephe devletleri, her biri üzerinde Güney Afrika Cumyuriyeti ırkçılarının ekonomik kontrol kurma manevralarına karşı koyuyorlar.

Bulunduğumuz kesimden 9 Afrika devleti temsilcilerinin katılımıyla 1980 yılı başında Lusaka'da yapılan yüksek düzeyli konferansta, bu devletler arasında ekonomik işbirliğinin güçlendirilmesi, Pretoria'nın ekonomik merkez olacağı bir «devletler kümesi» meydana getirilebileceği ümidindeki GAC'ye bağımlılığın azaltılması kararlaştırıldı. İleriçi güçler GAC'nin bu plânlarını bozacak ve Güney Afrika'nın genç devletlerine gelişme ve ulusal ekonomilerini güçlendirmede yardımcı olacaklardır.

### *Diktatörlüğe karşı, demokrasi için*

Paraguay Komünist Partisi MK Politik Komisyonu üyesi *Ananias Maidana*, ülkesinde 40 yılı aşkın bir zamandan beri dikta rejimlerinin egemenlik sürdüğünü, sıkıyönetimlerin aralıksız devam ettiğini, toplama kamplarının harıl harıl çalıştığını, yurtseverlerin yığılma öldürüldüğünü anımsattı. Ve şöyle devam etti: Ne var ki, Pentagon'un ve CIA'nın diktasıyla zalim Stroessner'in hız verdiği yığınsal terör de, ülkede geniş yığınların, ekonomik ve demokratik istekleri gerçekleştirme uğrunda, diktatörlüğün satılmışlık ve ihanet politikasına karşı, emperyalist tekellerle halk düşmanı antlaşma ve anlaşmalara karşı yürüttükleri savaşımın yükselmesini durduramadı. Diktatörlük düşmanı güçler günden güne daha büyük ölçüde birleşiyor, yönetimi elinde tutan rejim de aynı ölçüde yalıtılıyor.

Bu koşullar altında, egemen sınıflar ve emperyalizm, kendi konumlarını ancak hileli seçimlerle Stroessner diktatörlüğünü sürdürmekle koruyabilirler.

Ülkede oynanan son seçim komedyası, ABD'nin kıtamızda gerçekleştire-

diği plânın sadece bir bölümüdür. Bu plân, kıtada, yanki tekellerine ülkelerimiz halklarını amansızca sömürme olanağı veren en gerici ve halk düşmanı rejimleri desteklemekten oluşuyor. Emperyalizm, eskisi gibi, Stroessner'e, Paraguay'lıların savaşımını değil, öteki kardeş halkların savaşımını da boğmada kullandığı sadık bir uşak rolü veriyor ve oynatıyor. Dominik Cumhuriyeti'ne müdahale, Bolivya'nın içişlerine (general Juan Jose Torres anti-emperyalist hükümetini devirmek amacıyla) Garastazu ve Stroessner'in diktatörce ortak müdahaleleri, Şili'de Salvador Allende devrimci hükümetinin devrilmesine Stroessner rejiminin aktif katılımı, Peru ilerici hükümetine karşı girişilen komplo, hep bu uşaklık rolünün kanıtlarıdır. Bu cümleden olarak, Bolivya halkının kahramanca savaşımını ezmeye, Arjantin askersel çevreleriyle birlikte Stroessner'in de katılmış olduğundan şüphe etmeyebiliriz. Paraguay diktatörlüğü, Latin Amerika kıtasının diğer gerici rejimleriyle birlikte, halklarımızın kurtuluş hareketini durdurmaya ve amansızca ezmeye çalışıyor.

Paraguay Komünist Partisi, diktatör Stroessner'in «yeniden seçilmesi» kampanyasıyla, gerici rejime karşı genişlemekte olan direnişi kırma amaçlı bir askersel hükümet darbesi tehlikesiyle (bu da emperyalizmin bir «koz»u) ilgili olarak, hiç ayımsız bütün muhalefet güçlerinin eylemlerini artırmaları ve uyumlaştırmaları, diktatörlüğün devrilmesi ve bunun yerine demokratik ve yurtsever birliğe dayalı bir geçici sivil-askersel hükümet getirilmesi için geniş ve güçlü bir cephe yaratılması çağrısında bulunuyor. Kurulması öngörülen bu hükümetin ülkede demokratik, anti-emperyalist ve topraksal dönüşümleri, sosyalizme götürecektir yolu belirlemesi isteniyor.

Uruguay Sosyalist Partisi temsilcisi *Lincoln Maiztegni*, ülkesinde, kendi partisi ve diğer bütün politik, sendikal, demokratik ve ilerici güçler için ağır günler yaşamakta olduklarını esefle belirtti ve şöyle devam etti: Uruguay'da silâhlı güçler tarafından gerçekleştirilen ve uluslararası emperyalizme hizmet eden bir diktatörsüz diktatörlük hüküm sürüyor. Uruguay artık bağımsız bir ülke değil, emperyalizmin arabasına koşulu bir sömürgeci.

İkinci Dünya Savaşından sonra Uruguay bir bunalım dönemine girdi, bugüne kadar da bunalımdan çıkamadı. Enflasyonun durmadan arttığı, devalüasyonun felâkete eşit sonuçlar verdiği, işsizliğin büyüdüğü ve dış borçların büyük ölçülere vardığı 60'lı yıllarda, bu durumdan çıkmak üzere birbirinden büsbütün farklı iki çare öneriliyordu. Yönetici sınıflar, toplumun karşısında her türlü sosyal yükümden kendilerini serbest saymak, demokrasiyi ortadan kaldırmak ve ülkeyi büsbütün yabancı sermayeye peşkeş çekmek istiyorlardı. Buna karşılık sol güçlerin, aynı zamanda diğer demokratik ve yurtsever çevrelerin hazırladıkları, emekçilerin çıkarlarını yansıtan program ise, demokrasinin genişletilmesi, köklü bir toprak reformu yapılması, bankaların ve dış ticaretin millileştirilmesi için savaşım çağrısında bulunuyordu.

Aynı yıllarda, Uruguay işçi sınıfı, halkın birliğini güçlendirmede büyük başarılarına ulaştı. Bu cümleden olarak, bir Emekçiler Ulusal Konvent'i (meclis)-sanayi işçileri sendikalarının, memur ve üniversiteliler örgütlerinin girdikleri mesleksel birlik meydana getirildi, ülkede ilerici güçlerin başlıca birliklerini tek bayrak altında toplayan Geniş Cephe kuruldu. Bu koalisyon, bir demokratik reformlar somut programı hazırladı.

Geniş Cephe'den ötürü korkuya kapılan finans oligarşisi bağlı olduğu uluslararası yabancı sermayeye dayanarak, 1973 yılında açık anti-demokratik karakterli bir hükümet darbesi yaptı. O zamandan beri, Uruguay gericiliği, ülkede bütün demokratik kurumları, emekçilerin sosyal ve kültürel kazanımlarını sistemli biçimde ortadan kaldırıyor.

İşçi örgütleri, Uruguay sosyalistlerinin örgütleri, yükümlü oldukları en önemli sorunu – ülkede daha önceki demokratik iklimi yeniden yaratmayı –, toplumun işçi sınıfı gibi sıkıntılar çeken, politik ve ekonomik bakımdan yeni – liberalist ve Amerikancı diktatörlüğün ezgisine uğrayan katmanların temsilcisi durumundaki politik güçler tarafından desteklenmedikçe, çözüme kavuşturamazlar. Bizler, demokratik, anti-faşist hareketler arasında geniş birlik ve bağlaşımayı önerdik. Bu yöndeki çabalar, bir tek ve somut amacı gerçekleştirmeyi, yani ülkede demokrasi ve özgürlüğü canlandırmayı öngören demokratik anlaşmanın sağlanmasıyla sonuçlandı. Bu anlamda, ortak düşmana karşı savaşımда güçlerimizi toparlamaya ve yönlendirmeye başladık.

Uruguay demokratlarının birlik olması, sosyalist ülkelerden ve devrimci hareketlerden – özellikle Latin Amerika'dan – destek ve dayanışma görmeleri, tüm dünya demokratik parti ve örgütleriyle kardeşçe ilişkileri, tümüyle, ülkemizde devletimizin yaşamsallığı, yeteneğini tehdit eden diktatörlüğü ergeç yenilgiye uğratmanın biricik yoludur. Biz, Uruguay'ın da sosyalizmi kurma mutluluğuna ereceği inancındayız. Ülkemizde, diğer devletlerde olduğu gibi, işçi sınıfının yönetimi altında gerçekleştirilen bu süreç, bilimsel sosyalizmin genel ilkelerine göre gelişecek ve aynı zamanda kendine özgü bir karakter de taşıyacaktır, çünkü nesnel gerçeklikleri, ulusumuzun tarihsel geleneklerini, halkımızın düşünme özelliklerini dikkate alacaktır. Uruguay sosyalistleri, yönetici partiler veya uluslar fikrini kabul etmiyor, başkalarının deneyimine körü körüne öykünmek istemiyorlar. Biz, aynı zamanda, halkların savaşımlarından kendimize göre dersler çıkarmaya ve kendi tarihsel deneyimimizi de tevazu içinde ve kardeşçe paylaşmaya hazır bulunuyoruz.

Porto Riko Sosyalist Partisi MK üyesi *Felipe Cirino Colon*, (aynı zamanda Porto Riko Komünist Partisi adına konuştu), şunları söyledi: Porto Riko, sözün klasik anlamıyla ABD'nin bir sömürge, emperyalizmin kendi egemenliğini korumak ve güçlendirmek için ne gibi entrikalara başvurduğunun açık örneğidir. Ülkemizde, endüstriyel yeni-sömürge ekonomik, poli-

tik ve kültürel modeli yaratılmış bulunuyor ve günden güne «yetkinleştiriliyor». Ülkenin bağımlılığını artırma, içişlerine karışma ve baskılar politikası, görünüşte liberal ve demokratik sosyal-politik önlemlerin yaşama geçirilmesiyle bağdaştırılıyor. Ama bunlar, her an amansız aksiyonlara geçmeye hazır bulunan zorbalık rejimini maskeleyen bir süs perdesi olmaktan öteye geçmiyor.

Emperyalizm, Porto Riko'luların yaşamı üzerinde, devrimcileri işçi sınıfından ve ülke halkının öbür bölümünden ayırma amaçlı politik, sosyo-ekonomik ve psikolojik önlemleri içeren geniş kapsamlı bir kontrol sistemi kuruyor. Biz, ortadaki askersel gücünü ve mekanizmasını devirerek düşmanı yenebileceğimizi düşünemeyiz; güçlerimiz böyle bir stratejiyi gerçekleştirmeye yeterli değildir. Bu nedenle, partimiz, halkımızı, sonuç alma evresinde silâhlı eylemler karakteri kazanacak olan sürekli ve çokyanlı bir yığınsal savaşıma yöneltiyor. Ülkemizde, düşmanı ekonomik, politik, psikolojik ve askersel bakımdan gitgide zayıflatmakla, işçi sınıfının ve bağlaşıklarının erki ele geçirmelerine olanak verecek koşullar yaratılabilir.

Venezuela Komünist Partisi MK Politik Büro üyesi *Pedro Ortega Diaz*, şunları belirtti: Emperyalizmin Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerinde egemenlik biçimleri bir hayli değişti. Emperyalizm gerici özünü maskeleye, sosyal, ekonomik ve politik kurtuluş uğrunda savaşım yürüten toplumsal güçleri yanıltmaya çalışıyor.

Ortadaki değişiklikler, hiç te emperyalist çevrelerin iyiniyet ürünü olmayıp, işçi sınıfının ve ezgi altındaki halkların savaşımaları sonucu olarak gerçekleştirildi. Dünyada ulusal ve sosyal kurtuluşa götüren yolda kesin ve çözücü evre, eski düzenin temellerini çökerten 1917 Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'yle başladı.

Venezuela'da emperyalizm yanlısı burjuvazinin politik egemenliği, artık çeyrek yüzyıldan beri, devlet dümeninde süreli olarak Sosyal Demokrat ve Sosyal Hristiyan Partileri'nin birbirlerini değiştirdikleri iki partili sistem biçiminde gerçekleştiriliyor. Şimdiki sosyal-hristiyan hükümet gerici bir dış politika uyguluyor, sosyalist Küba'ya ve kurtuluşları uğrunda savaşım vermekte olan Orta Amerika ülkelerine karşı hücumlarda bulunuyor, Salvador kanlı cuntasını destekliyor. İşbaşındaki hükümet, iç politikada, büyüyen enflasyona ve büyük sanayicilerin spekülasyonuna karşı hiçbir önlem almıyor. Halk yığınları bu gidişe sessizce boyun eğmek istemiyor ve partimizin etkin biçimde katıldığı gergin bir savaşım yürütüyorlar. Hükümet gerçekte grevleri yasa dışı ilân etmiş olsa da, işçilerin grev hareketi durmuyor. Her yıl ülkede yüzlerce grev yapılıyor.

Son zamanlarda ülke içindeki sınıf savaşımında çok önemli iki olay dikkati çekiyor. Birincisi, ülkenin en büyük sendikal işçi merkezi olan ve sosyal-demokratlara sempati besleyen Venezüella Emekçiler Konfederasyonu, yöneticilerinin çoğu komünist olan Venezüella Emekçileri Birleşik



Merkezi'yle birlikte, fiyatların yükselmesinden ötürü iş ücretlerinin de yükseltilmesini öngören bir yasa tasarısı hazırladılar ve önermeyi kararlaştırdılar. Hükümet bu tasarıyı silkip attı; Venezuela Sanayiciler Örgütü «Fe-deckamaras» da tasarıya karşı tavır aldı. Buna yanıt olarak, birçok sanayi merkezlerinde genel grevler uç verdi, emekçilerin çıkışları tüm ülkeyi kapladı. Ensonu, bu eylemlerin zoruyla yasa tasarısı kabul edildi. Bu aksiyon içinde, Komünist Partisi, sosyal-demokratlarla ve giderek bazı sosyal-hristiyan sendika önderleriyle tek cephe içinde hareket ediyordu. Sokaklara çıkan halk yığınları, güçlerinin kaynaklandığı eylem birliğini somut olarak ortaya koyuyorlardı.

İkinci olay, tekstil sanayiinde bir toplu iş sözleşmesinin imzalanmasıdır. Biz, bu savaşımда Emekçiler Konfederasyonu'ndan destek gördük. Savaşım zor koşullar altında yürütülüyordu, çünkü hareketin yönetimine aşırı elemanlar sokulmuştu, kuruluşların sahipleri ise izledikleri politikayı ekonomik bunalım bahanesiyle ustaca haklı gösteriyorlardı. Çetin sınıf çatışmaları sonucunda, bazı kuruluşlardan topluca işçi çıkarılması pahasına da olsa, anlaşmanın imzalanması sağlanabildi. Sendika birlikleriyle dayanışma içinde ve birlikte eylemlerde bulunmayı başaramadık, ama tekstil işçileri kendi çıkarlarını savunmada örnek diyebileceğimiz bir eylem birliği yapabildiler. Sendika yöneticileri komünistlerin en etkin katılımıyla yapılan bu iki grev, yığınların savaşım kararlılığını gösterdi.

Venezuela'da iki partili sistem belirli güçlüklerle karşılaşmaya başladı. İki parti arasında ciddi görüş ayrılıkları başgösterdi. Hükümetin politikası, bu politikanın sadece emekçilerin, küçük ve orta işletmeler sahiplerinin durumlarını gitgide kötüleştirdiğini, devlet bürokrasisi ve büyük burjuvazinin petrol dışsatımından elde edilen gelirlerle çabucak ve kolayca zenginleşmesine yardım ettiğini gören halkın gözünden gitgide düştü.

Komünist Partisi, hükümetin şimdiki siyaset hattına karşı sağduyuya dayalı bir seçenek ileri sürüyor, ülkede yönetici sınıfların elindeki devlet erkinin tartışılabilceği koşullar yaratmak üzere sol güçlerin birliği uğrunda savaşım veriyor.

Biz, böyle bir taktiği önerirken, işçi sınıfının etrafında köylülerin, aydınların, orta katmanların, bu arada küçük ve orta işletme sahiplerinin, sosyalizme yol açacak olan ekonomik bağımsızlığın elde edilmesi belgisi altında birleşmeleri olanağı ilkesinden yola çıkıyoruz. Karşımızdaki düşmanın politik erki elinde tutma reel şanslarını soğukkanlılıkla değerlendiriyor, tüm ilerici güçlerin sağlam ve gerçekçi bir program etrafında birleştirilmeleri gerektiğini düşünüyoruz. Bu düşünce, VKP'nin 6. Kongresi'nde saptanan strateji ve taktikte yansıtılmış bulunuyor.

Arjantin Komünist Partisi MK Yürütme Komitesi ve Sekreteryası üyesi Ruben İscarо şöyle dedi: Brezilya, Bolivya, Uruguay ve Şili'de olduğu gibi,

emperyalizmin, oligarşi ve iç gericilik tarafından desteklenerek demokrasiye ağır darbeler indirdiği ve bir süre üstün geldiği hallerde, kazandığı utku her zaman demokratik ve ilerici güçler arasında birlik noksanlığına dayanıyor, bundan ileri geliyordu. İşçi ve halk hareketinin kendi tarihinde en büyük yükselişi gösterdikten sonra yenilgiye uğradığı ülkemizde de buna benzer bir durum görülüyor.

Şili'de Halk Birliği'nin üstün gelmesinden sonra emperyalizmin Latin Amerika kıtasında giriştiği ve geliştirdiği karşısaldırı, bazı çevreleri, faşistleşmenin Latin Amerika'nın gelecek onyıllar içindeki gelişmesi bakımından egemen eğilim ve biricik perspektif haline geldiğine inanmaya yöneltti. Bu aldatıcı bir görüştür. Yeryüzünde yeni güçler dengesi, Latin Amerika'da yığınsal demokratik hareketin yükselişi koşullarında, Nikaragua'da demokratik devrim utkuya ulaşabildi; Brezilya, Bolivya, Ekvador ve Peru'da demokratik süreçler gelişmeye devam ediyor, Salvador'da devrimci hareket gitgide güçleniyor.

İşte artık yıllardan beri, partimiz, Arjantin'de, tüm ilerici güçlerin eylemlerini birleştirecek ve uyumlaştıracak bir geniş demokratik cephe meydana getirilmesi için savaşım yürütüyor. Martinez de Hoz'un ekonomi politikasına karşı direniş, çeşitli sekterlik belirtilerine üstün gelerek, sözkonusu cephenin temelini oluşturmaya olanak veren birleştirici bir etkene dönüşüyor.

Durmadan kışkırtmacılık rolü oynayan ve halk yığınlarının bilinçlenme sürecini köstekleyen aşırı-sol elemanlar, demokratik cepheyi yaratmada gitgide belirginleşen güçlü eğilime büyük zararlar veriyorlar. Bu aşırıların eyleminin karşı-devrimci karakteri olanca içyüzüyle kesin olarak açığa vurulmalıdır.

Devrimci sürece komünistlerden başka öteki sol güçler de katılıyorlar. İşçi sınıfının partileri bunlara karşı tutumlarını belirlemek zorundadırlar. Örneğin, Arjantin'de, Peroncu geniş katmanlar arasında sola yakınlık açık bir eğilim olarak kendini gösteriyor. V. Codovilla yoldaş, daha 1962 yılında, Marksizm-Leninizm ilkelerine dayanacak, sıralarında komünistlerden başka Pekoncuların ve diğer sol akımlar temsilcilerinin de yer alabilecekleri bir birleşik partinin meydana getirilmesi fikrini ortaya attı. Son zamanlarda, komünistlerin Peroncu işçilerle ve bu hareketin bir bölüm yöneticileriyle birliği bir hayli güçlendi.

Bugün Latin Amerika'da askersel çevreleri ayırım gözetmeden irdelemekten kaçınmak gerekiyor. Militarizasyon hemen hemen bütün kıtayı sarmış durumdadır. Ama ordu içinde, kısa süreli bir dikta döneminden sonra erki diğer güçlere bırakan grupları, ve erki bazı hukuksal işlemlerle yasallaştırarak tümüyle ellerinde tutmaya devam eden azçok oturmuş askersel hükümetleri birbirinden ayırtetmek gerekiyor.

Latin Amerika ülkelerinde hüküm süren derin yapısal bunalımın etkisi

altında, silâhlı güçlerin bir bölümü anti-komünizmden demokratizme, anti-empyralist savaşımın adil sorunlarını anlamaya doğru geçmeye başladı. Bu geçişin kaynaklandığı psikoloji ve düşünceler her zaman yüzeysel kalıyor, her ahvalde açıkça belirli olmuyor ve bundan başka belirgin milliyetçi çizgiler de taşıyor. Bu anlamda, silâhlı güçler içinde ardıcıl demokratik görüşlerin artık ağır bastığını düşünmek doğru olmaz, ama bu görüşlerin artmakta olduğu söz götürmez. Ülkelerimizde açındırılmakta olan savaşım, bir askersel-sivil bağlaşma gerekliliğini dayatıyor ve bu nedenle bizler anarşizm ve anarko-sendikalizm ile karışık liberalist ve bayağı anti-militarizme karşı çıkıyoruz. Ne yazık ki, bugün de sık sık ordu mensuplarına karşı bayağı nihilizmin depreşmesiyle karşılaştığımız oluyor. Buna da, doğal olarak, Latin Amerika ülkelerinde zincirlenip giden bir dizi askersel darbe ve karşı-devrim denemelerinin (örneğin Arjantin'de 1930 yılından sonraki dönem, bölgemizin diğer devletlerinde de 1964 Brezilya darbesinden sonra) acı deneyimi neden oluyor.

Latin Amerika'da devrimci süreç, evvelce olduğu gibi, anti-empyralist, topraksal, halkçı ve demokratik bir karakter taşıyor. Bu savaşımın sorunları elbette tükenmiş değildir; bundan başka gelişmesinin daha sonraki olanakları işçi sınıfının toplumun diğer geniş katmanlarıyla bağlaşmalı hegemonyasının kurulmasına bağlıdır. Sosyalizme geçiş perspektiflerine açılan yol da budur.

Latin Amerika kesiminde yürütülen anti-empyralist savaşımına geniş yığınların ve özellikle işçi sınıfının gitgide artan katılımı bu savaşımın gündemine ağır basan egemen eğilimi yansıtıyor. Bu son derece karmaşık ve aynı zamanda karakter bakımından demokratikliği söz götürmez olan süreç, belirli özelliklere sahip olan ve gelişme düzeyi bakımından birbirinden epey farklı olan en çeşitli ülkelerde gerçekleştiriliyor. Şunu da kaydetmeliyim ki, bu konferansta bize polemikten kaçınmayı salık veren bazı sözcülerin buradaki konuşmalarında kendilerinin Sovyetler Birliği'ne ve Afganistan'a karşı hücumlara yermeleri bizi hayrete düşürüyor. Bu zor anlaşılır bir çelişkidir.

Guatemala Emek Partisi MK Politik Komisyonu üyesi *Antonio Castro Mayen*, şunları belirtti: İnaniyorum ki, ulusal kurtuluş hareketi, diğer dünya devrimci güçleriyle birlikte, çağdaş sosyal gelişme süreçlerini hızlandıracı bir rol oynayacaktır. Halkların kendi ulusal çıkarlarını sağlama savaşımı, dönüşümleri amaçlayan çabaları, barış ve ilerleme güçleri ile savaş ve gericilik güçleri arasındaki savaşımı gitgide daha belirgin biçimde etkiliyor.

Ezgi altındaki halkların kurtuluş hareketi, ancak uluslararası devrimci hareketin öteki kollarıyla ve en başta sosyalist topluluk ülkeleriyle bağlaşmayı güçlendirmesi ve geliştirmesi koşuluyla kesin utkulara ulaşabilir.

Orta Amerika'daki olaylar dünya kamuoyunun dikkatini çekiyor. Nikara-

gua'da Sandinist devrimin üstün gelmesi, Orta Amerika'da emperyalist egemenlik sistemini temelinden sarstı. Bölgemizde kurtuluş hareketi nitel bakımdan yeni bir evreye girdi. Sosyal-politik savaşımın her yerde güçlenmesi ve özellikle Salvador halkının kahramanlıklarla dolu savaşımı buna tanıklık ediyor. Bütün bunlar, devrimleri durdurma, durumu sağlamlaştırma ve bölgede egemenliğini sürdürmenin yeni bir şemasını hazırlama yollarını arıyan emperyalizmi ve gericiliği endişeye düşürüyor.

Nikaragua'da devrimin etkusu, Orta Amerika'da karşı-devrimin kalesi rolüne öykünen Guatemala aşırı devrimci güçlerini harekete getirdi. Salvador askersel cuntasını «aracı» olarak kullanma yönünde emperyalizmin denemeleri başarısızlıkla sonuçlandı için, Guatemala ve Honduras'ın ABD'nde silâhlendirilmiş ve eğitilmiş askerlerinin açıktan açığa geniş bir müdahalede bulunması, bir yandan da Salvador halkının utkuya ulaşmasını engellemek için yankiler ordusunun bu ülkenin iç işlerine karışması tehlikesi büyümektedir. Partimiz, ülkenin bütün demokratik ve devrimci güçlerini, faşist askersel cuntanın plânlarını suya düşürmek üzere çaba birliğı yapmaya çağırıyor. Salvador halkıyla dayanışmamızı güçlendirmeli, ABD emperyalizminin ve Orta Amerika devletleri silâhlı birliklerinin açık askersel saldırısına yol vermemeliyiz. Gezeganimizin ilerici insanları, böyle bir tehlikenin reel olarak varolduğunu ve bölgemizde, tüm dünyada barış için ciddi bir tehlike gizleyen kestirilmesi zor sonuçlarıyla büyük bir çatışma doğabileceğini kavramalıdır.

Guatemala askersel diktatörlüğü, ülkemizi terör altında tutmakla yetinmek istemiyor; bu dikta rejimi kendi güvenliğini sağlamak üzere bölgemizin diğer halklarına karşı saldırgan ve müdahaleci eylemlere girişmeye hazır bulunuyor. Salvador yurttaşları, yürüttükleri savaşımında, Orta Amerika'nın öteki halklarının desteğine güveniyor, yabancı işgalcilerin Salvador topraklarını istedikleri gibi çiğnemelerine bu halkların göz yummayacaklarına inanıyorlar. Biz de ortak savaşımın utkuyla sonuçlanacağına inanıyoruz.

## Bildiri

Emperyalizmin en saldırgan çevreleri, onun başını çeken yeni Amerikan yönetimi uluslararası gerginliği artırıyor, sosyalist ülkelerle çatışma politikasına hız veriyor. ABD, Batı Avrupa'ya yeni atom roketleri yerleştirmeyi ortaklarına dayatmıştı. Şimdi Reagan yönetimi üstelik Nötron bombası yapacağını, bunları da Batı Avrupa ülkelerine yerleştireceğini açıklıyor.

Bunun yanı sıra, emperyalist çevreler, sosyalist Polonya'da karşı devrimci ögeleri kışkırtıyor, onları destekliyorlar. Pentagon, NATO'nun etki alanını daha da yaymak amacıyla, Basra Körfezi'ne yönelik Çevik Kuvvetlerini NATO başkomutanı Rogers'e bağladı. Yayılmacı Amerikan çevreleri Orta Doğu'da, bölgemizde gerici rejimlerden bir blok oluşturmayı plânlıyor. Böylece onlar, Avrupa'da ve bölgemizde barış ve güvenliği baltalıyorlar.

Emperyalistler, saldırganlık ve barış düşmanlığı politikalarını, her zamanki gibi, anti-sovyetizm, anti-komünizm curcunalarıyla, bu sis perdesiyle gizlemeye çalışıyorlar. Olayları tepetakla ediyor, usta hırsız rolü oynuyorlar. Faşist rejimlerin, kapitalist ülkelerde faşist güçlerin, sağ, «sol» terörcü gurupların arkasında CIA var, emperyalist merkezler var. Onlar, ulusal kurtuluş hareketlerine silâhla saldırıyor, karşı-devrimcileri silâhlandırıyor. Sonra dönüp Sovyetleri terörizm «kışkırtmacılığı» yalanıyla suçlamaya yelteniyorlar. Onlar, Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki ulusal kurtuluş hareketlerine de «terörizm» diyorlar.

ABD, NATO'ya egemen çevreler Türkiye üzerindeki baskı ve şantaj politikalarını yoğunlaştırıyor. Bu baskı, Türkiye'nin İsrail'in yayılmacı girişimlerine karşı aldığı tutumla daha da ortaya çıktı. 69 Amerikan senatörü ulusal onurumuzu hiçe sayarak kabaca iç işlerimize karıştı. Ankara'ya, İsrail'e karşı tutumunu değiştirmesini, İsrail-Mısır saldırganlık bloku kurma girişimine katılmasını amaçlayan bir mektup gönderdi. Haig, Luns emperyalistlerin Basra Körfezi plânlarına Türkiye'yi de çekmek için Çankaya'ya buyruk salıyor. Bu sırada Sovyet sınırlarında kışkırtıcı NATO manevraları oluyor. NATO uniformalı general Güneral anti-sovyetizmi körüklüyor.

Tüm bu kaba baskı ve şantaj politikasının amacı Türkiye'yi emperyalizme daha sıkı bağlamaktır. Türkiye topraklarını komşu ülkelere karşı bir saldırı alanı amacıyla kullanmaktır. Sovyetler Birliği'yle, sosyalist ülkelerle, tüm komşularımızla Türkiye'nin iyi ilişkiler kurmasını baltalamaktır.

Ülkemizin içinde bulunduğu süregelen ekonomik, sosyal bunalımlar, yayılcı emperyalist çevrelerin amaçlarına ulaşmaları için çok tehlikeli bir ortam yaratıyor. Erkteki Milli Güvenlik Konseyi'nin Amerika'yla ikili kölelik anlaşmasını onaylaması, emperyalistlere her yurtseverin yüzünü kızartan avuç açması, onurlu, başına buyruk bir dış politika izlemenin önünde büyük bir engel olmuştur.

Kimi yönetici ve militanların tutuklanmasına karşın MHP, özellikle ordu ve devlet aygıtları içinde konumlarını koruyor. Bunlara destek veren çevreler aktifleşiyor. Gerici basında anti-komünist, anti-sovyetik kampanya körükleniyor. Anti-emperyalist, demokratik güçler üzerinde ağır baskılar, terör biteviye sürüyor. Bütün bunlar emperyalistlerin ülkemiz üzerinde ağırlık sürme olanaklarını arttırıyor.

Washington, Türkiye'nin politikasında sağduyuya dayalı kimi realist eğilimleri kırmak için, ordu ve cunta içindeki en gerici, Amerikancı güçleri, öğeleri, onlara destek verenleri güçlendirmeye çalışıyor.

İtalyan Cumhurbaşkanı, terörizmi Sovyetler Birliği'ne ve TKP'ye yüklemek kışkırtıcılığını körükledi. Arkasından subaylara yönelik terör eylemleri uç verdi. Bütün bunlar cuntanın anti-demokratik baskılarını, işkencecilerin kanlı canavarlıklarını, CIA'nin, MIT'in, kontr-gerillacıların zorbalıklarını ve faşist MHP'yi gözlerden gizlemek, baskıları haklı göstermek içindir. Halkın terörizme karşı tepkisini anti-komünist, anti-sovyetik kanallara akıtmak içindir.

TKP terörizme karşıdır. Bunu her yeri geldikçe, birçok kez açıklamıştır. Terörizm Marksizm-Leninizmle, komünistlerin uğrunda savaştıkları yüce ülkülerle kesinkes bağdaşmaz. Ne var ki, bugün, yalnız komünistler değil, terörizme karşı çıkan demokratik güçler, başta sınıf sendikaları, işçi partileri, ilerici aydınlar askersel, ağır baskılar altındadır.

TKP bu baskılara karşı çıkıyor, ve terörizmi kışkırtan merkezlerin yok edilmesini istiyor. Terörizmin kaynaklarını kurutmak için emperyalizme bağlılılığa son verilmesi gerek. Gericiliğin kökünün kazınması gerek. Köklü demokratik dönüşümlere gitmek gerek. TKP bu uğurda savaşıyor.

Türkiye üzerindeki emperyalist baskıları geriletmek, cunta içinde ve dışındaki en gerici, emperyalizm yanlısı güçlerin konumlarını zayıflatmak, onları yalıtılmak ve demokrasiye yönelmek için TKP tüm anti-emperyalist, demokratik güçleri eylem birliğine çağırıyor.

*Türkiye Komünist Partisi  
Merkez Komitesi*

19 Şubat 1981

## **TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaşın SBKP'nin 26. Kongresine mesajı**

Çok değerli yoldaşlar,

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi, Türkiye komünistleri adına kardeş Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin 26. Kongresini en ateşli duygularla selâmlar.

SBKP'nin 26. Kongresi, emperyalizmin en saldırgan çevrelerinin, yeni ABD yönetiminin yumuşamadan sosyalist ülkelerle çatışma politikasına geçme, askersel üstünlük elde etme çabalarına hız verdiği koşullarda toplanıyor. Dünya barışını tehdit eden bu tehlikeli gelişme karşısında Sovyetler Birliği'nin, sosyalist dünya sisteminin ardıcıl Leninci barış politikası dünya barış güçlerinin en büyük desteğidir.

SBKP MK'nin, özellikle L. İ. Brejnev yoldaşın uluslararası yumuşama, silâhsızlanma uğrundaki aralıksız çabalarına TKP, Türkiye işçi sınıfı yüksek bir değer biçiyor.

Lenin'in partisinin, SBKP'nin önderliğinde Sovyet halkının, komünizmin maddesel ve teknik temellerinin kurulmasında, 24. ve 25. Kongrelerde sap-tanan ekonomik stratejinin uygulanmasında, Sovyet insanların yaşam düzeylerinin yükseltilmesinde elde edilen büyük başarılardan Türkiye komünistleri, tüm ilerici güçler kıvanç duyuyor. Yeni Sovyet Anayasası, sosyalist demokrasinin vardığı yeni aşama, Sovyet halkları arasında her geçen gün daha da güçlenen dostluk emekçilerin yaratıcı çalışmalarının alabildiğine gelişmesine temel oluyor.

Sovyetler Birliği'nin komünizm kuruculuğu yolunda attığı insanlık tarihinde öncü adımlar, dünya barışının korunup güçlendirilmesi yolundaki eşsiz katkısı, Türkiye işçi sınıfının, halkımızın savaşımı için en büyük bir güç ve esin kaynağıdır. SBKP ile TKP arasında Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi temelinde kardeşçe bağlar sürekli gelişip güçleniyor.

Amerikan emperyalizminin Orta Doğu'da yoğunlaşan hegemonyacı girişimleri karşısında Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında Lenin ve Atatürk'ün temellerini attığı iyi komşuluk ve işbirliği ilişkileri, Sovyetler Birliği'nin halkımıza yaptığı ekonomik yardımlar büyük bir önem taşıyor.

Emperyalist güçler, NATO'ya egemen çevreler Türkiye'nin içinde bulunduğu zorluklardan yararlanmak, topraklarımızı serüvenci amaçları için kullanmak, dış politikadaki kimi realist eğilimleri yok etmek için ülkemiz üstünde kaba bir baskı ve şantaj politikası uyguluyorlar. Onlar iç gericiği, anti-komünizmi körüklüyor, ilerici güçlere karşı baskıların sertleşmesi yönünde kışkırtma yapıyorlar. TKP, çetin koşullarda emperyalizme, NATO'-

ya bağımlılığa, tekellerin sömürüsüne, iç gericiliğe, askersel rejimin ilerici güçlere yönelik baskılarına karşı işçi sınıfının birliği, tüm ulusal demokratik güçlerin tek cephesi yolunda savaşıyor.

TKP, SBKP'nin 26. Kongresine, bu yüce tarihsel foruma çalışmalarında büyük başarılar diler.

Yaşasın şanlı SBKP'nin 26. Kongresi!

Yaşasın SBKP'nin önderliğide komünizme ilerleyen Sovyetler Birliği!

Yaşasın Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi!

*Türkiye Komünist Partisi  
MK Genel Sekreteri  
İ. Bilen*

23 Şubat 1981



## **SBKP'nin 26. Kongresinde Türkiye Komünist Partisi Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaşın yaptığı konuşma**

Çok değerli yoldaşlar,

TKP Merkez Komitesi adına, tüm Türkiye işçi sınıfı ve emekçileri adına, kardeş Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin 26. Kongresini, bu yüce tarihsel forumu en ateşli duygularla selamlarım.

Türkiye komünistleri için her zaman Lenin'in partisi SBKP'nin dünya komünist hareketinde seçkin bir yeri olmuştur. Onun zengin tarihsel deneyiminden çıkan dersler, dünya devrimci sürecine olduğu gibi ülkemizde de TKP'ye ve tüm devrimci güçlere ışık tutuyor. Sovyetler Birliği SBKP'nin önderliğinde komünizm kuruculuğu yolunda güvenli adımlarla ilerliyor.

Leonid İlyiç Brejnev yoldaşın 26. Kongreye sunduğu rapor bu yoldaki büyük gelişmeyi somut olarak yansıtıyor. Tüm insanlığı ilgilendiren yakıcı sorunlara ışık tutuyor, Marksizm-Leninizm'in yaratıcılıkla geliştirilmesine önemli bir katkı oluşturun.

Türkiye komünistleri ve tüm ilerici güçleri Sovyet halkının büyük başarılarından kıvanç duyuyor. SBKP'nin 24. ve 25. Kongrelerinde saptanan ekonomik strateji başarıyla yaşama geçirilmiştir. Halkın yaşam düzeyi yükselmiştir. Gelişmiş sosyalizme uygun yeni Sovyet Anayasası yürürlüğe girmiştir. Sosyalist demokrasi yeni bir aşamaya varmıştır. Sovyetler Birliği'nde yaşayan uluslar ve halklar birbirleriyle daha da kaynaşmış, aralarındaki dostluk daha da pekişmiştir. Sovyet toplumunun sosyal, politik ve ideolojik bütünlüğü daha da güçlenmiştir. SBKP'nin sürekli artan yönetici ve örgütleyici rolü, tüm bu gelişmelerde belirleyici etken oluyor. TKP 26. Kongrenin bu başarılı yolda yeni bir atılım olacağına inanıyor.

SBKP'nin 26. Kongresi uluslararası durumun kritik bir evresinde toplanıyor. Yumuşamayı sürdürmek mi, «soğuk savaş» dönemine geri dönmek mi? Bu soru tüm keskinliğiyle kendini dayatıyor. Emperyalizmin en saldırgan çevreleri, başta ABD emperyalizmi, sosyalist ülkelerle çatışma, askersel üstünlük sağlama politikasına hız veriyor. Reagan yönetimi orta menzilli atom füzelerinin yanı sıra nötron bombalarının da Batı Avrupa'ya yerleştirileceğini açıkladı. Emperyalist çevrelerin sosyalist Polonya'da karşıdevrimci ögeleri kışkırtmaları, desteklemeleri Avrupa'da barış ve güvenliği baltalıyor. Yayılmacı ABD emperyalist çevreleri «ulusal çıkar bölgesi» ilân ettikleri bölgemiz Orta Doğu'da, gerici rejimlerden yeni bir blok oluşturmayı planlıyor. Basra Körfezi'ne yönelik olarak NATO'nun etki alanını daha genişletmek istiyorlar. Pekin yönetiminin anti-sovyetizm ve sosyalizm düşmanı politikası, Çin hegemonyacılığının emperyalizmle artan askersel işbirliği barışı tehlikeye atan başka bir etkidir. Emperyalistler Sovyetler

Birliği'nin Afganistan devletinin isteği üzerine bu ülke halkına yaptığı enternasyonalist yardımı karalıyor, Afganistan'ın iç işlerine Çinli hegemonyacılar ve gerici bağlaşıklarıyla birlikte silahla karışma yolunda yürüyorlar.

Başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist ülkeler topluluğunun ardıcıl Leninci barış politikası bu tehlikeli sürecin karşısında en büyük engeli oluşturuyor. TKP, Türkiye işçi sınıfı, SBKP Merkez Komitesinin, özellikle L. İ. Brejnev yoldaşın uluslararası yumuşama ve silahsızlanma uğrındaki aralıksız çabalarına yüksek bir değer biçiyor. Yumuşama sürecine karşı sağ duyulu bir başka almaşığın olmadığını kavrayan tüm barış güçlerinin eylem birliği ile bu süreci sürdürmek ve geliştirmek olanaklıdır. Uluslararası komünist hareketin birliğinin daha da güçlenmesi barış savaşımının etkinliğini bir kat daha arttıracaktır. TKP bu nedenle dünya komünist hareketinin ortak bir forumunun toplanmasının güncelliğini savunuyor.

SBKP ile TKP arasında 60 yılı aşkın bir süreden beri gelişıp güçlenen kardeşlik bağları, Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi temelleri üstünde yükseliyor. Sovyetler Birliği'nin komünizm kuruculuğu yolundaki her başarısı, dünya barışının korunup güçlenmesi için yaptığı her katkı, Türkiye işçi sınıfının, halkımızın özgürlük ve bağımsızlık uğrundaki savaşımı için en büyük bir güç ve esin kaynağıdır.

Değerli yoldaşlar,

Amerikan emperyalizminin Orta Doğu'da yoğunlaşan hegemonyacı girişimleri ve ülkemizin içinde bulunduğu derin bunalım koşullarında Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında iyi komşuluk ve işbirliği ilişkileri, bu ilişkilerin gelişmesi büyük önem taşıyor. Türkiye komünistleri, Lenin ve Atatürk'ün temellerini attıkları Türk-Sovyet dostluğunun en ateşli savunucularıdır. Büyük Oktobur Devrimi'nin hemen ardından genç Sovyet devletinin Ulusal Kurtuluş Savaşımıza, Türkiye'nin ekonomik gelişmesine yaptığı özverili yardımlar halkımız için Leninci enternasyonalizmin somut örneği olmuştur. Bugün her iki ülke arasında ilişkilerin gelişmesi, bölgede barış ve güvenliğin güçlenmesi için önemli bir etkindir. Sovyetler Birliği'nin yapıcı, iyi niyetli önerileri, ülkemizin saldırgan emperyalist planlar doğrultusunda serüvenlere sürüklenmesini önlemek için olumlu bir fırsat yaratıyor. Tüm anti-emperyalist, barışsever, ulusal çıkarlardan yana güçlerin ortak çabasıyla, realist çevrelerde onay bulan ve halkımızın, Türkiye ekonomisinin yararına olan Sovyetler Birliği ile ilişkilerin gelişmesine karşı, emperyalizmin kışkırttığı gericiliğin girişimlerini geri püskürtmek olanaklıdır.

Ülkemizin bugün içinde bulunduğu derin ekonomik bunalım, en başta emperyalizme bağımlılığın, ağır askersel harcamaların bir sonucudur. Geçtiğimiz yıl Türkiye'de enflasyon yüzde yüzün üstüne çıktı. Beş milyonu aşkın işsiz, ulusal gelir artışının sıfırının altına düşmesi bunalımın göstergelerini oluşturuyor. Askersel rejimin, sendikal özgürlükleri, grev ve toplu iş sözleşmesi haklarını ortadan kaldırması, tekellerin bunalımın yü-

künü emekçilerin sırtına daha da bindirmelerine yol açtı. Uluslararası Para Fonu, Dünya Bankası gibi emperyalist finans merkezleri, sözde «yardım» karşılığında ağır ekonomik, politik koşullar dayatıyorlar.

Türkiye'yi gerilikten ve bunalımdan kurtarmak ve halkın yaşam koşullarını iyileştirmek için temel koşul, emperyalizme ve işbirlikçi tekellerin, büyük toprak sahiplerinin ülke ekonomisindeki ve politik yaşamındaki egemenliklerine son vermektir.

Amerikan emperyalizmi Türkiye'nin karşı karşıya bulunduğu zorluklardan yararlanıyor. Ülkeyi İsrail ve Mısır'la yeni bir saldırı blokuna sürüklemek, topraklarımızı hegemonyacı amaçları yolunda kullanmak için kaba bir baskı ve şantaj politikası uyguluyorlar. Böylelikle Türkiye'nin dış politikasındaki kimi realist eğilimleri ortadan kaldırmayı, ülkeyi emperyalizme daha sıkı bağlamayı amaçlıyorlar.

Emperyalizmin ülkemize dayattığı baskılara, ağır askersel yüklere kökten son vermenin en temel koşulu, NATO'dan çıkmak, Amerikan üslerini sökmek ve ikili kölelik anlaşmalarını yırtmaktır.

Emperyalist merkezler saldırgan amaçlarını gizlemek için ülkemizde terörizmi Sovyetler Birliği'nin ve TKP'nin kışkırttığı yolunda yalanlar ortaya atıyorlar. Buna paralel olarak gerici basın anti-komünist, anti-Sovyet kampanyaya hız veriyor. İlerici güçlerin üzerindeki baskıların daha da sertleşmesi yönünde kışkırtmayı yoğunlaştırıyor. Oysa bilinen bir gerçek var: Terörizm TKP'nin bir çok kez açıkladığı gibi Marksizm-Leninizm'in teori ve pratiğiyle asla bağdaşmaz. Bir ikinci gerçek de şudur: Türkiye'de neo-faşist ve her soydan ve boydan Maoçu teröristleri birleştiren ortak nokta, onların Sovyetler Birliği'ne ve TKP'ye karşı düşmanlıklarıdır.

Askersel rejimin terörizme karşı aldığı önlemler «sol» terörist grupların ve bir ölçüde neo-faşist MHP'nin etkinliğini sınırladı. Dinsel gericiliğin de konumları zayıfladı. Öte yandan işçi sınıfının örgütlerine, demokrasi güçlerine ve Kürt ulusal hareketine karşı yoğun bir baskı uygulanıyor. Türkiye ilerici güçleri son yılların en büyük tutuklamalarıyla karşı karşıya bulunuyor. Yüzlerce işçi temsilcisi ve sendika yöneticisi tutuklandı, sınıf sendikaları, DISK kapatıldı.

Demokrasi güçlerine karşı yapılan bu baskılar, başlıca demokratik özgürlüklerin ortadan kaldırılması, objektif olarak ordunun içinde ve dışındaki gericiliğin konumlarını güçlendiriyor. Bugün bu güçlerin artan ölçüde aktiflik kazandığı gözleniyor. Bu durum ülkemizin önüne şu tehlikeleri çıkarıyor: Dışta emperyalist serüvenlere sürüklenmek, içte bir avuç tekellcinin çıkarları için, emekçilerin çok daha amansızca ezilmesi, emperyalist tekellere ülke ekonomisinin çok daha sıkı bağlanması, neo-faşist güçlerin konumlarını yeniden güçlendirmesi ... O nedenle bugün emekçilerin, halkımızın demokratik özgürlükleri için savaşım, tüm bu tehlikeleri önlemede en ivedi görevi oluşturuyor.

TKP, emperyalizmin ÷lkemize y÷nelttiği baskılara, kemerleri sıkma politikasına karşı çıkan tüm güçleri, ulusal çıkarlardan yana olan herkesin, gericiliğin konumlarını zayıflatmak, demokrasi güçleri üstündeki baskılara son vermek ve demokrasiye y÷neltmek için eylem birliğine çağırıyor.

Değerli yoldaşlar,

TKP, Lenin'in partisi SBKP'nin 26. Kongresine çalışmalarında büyük başarılar diler.

Yaşasın Leninci SBKP!

Yaşasın Lenin'in ülkesi Sovyetler Birliği!

Yaşasın Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi!

## İsrail Komünist Partisi 19. Kongresi'ne

Değerli yoldaşlar,

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi, tüm Türkiye komünistleri ve ülkemiz işçi sınıfı adına kardeş İsrail Komünist Partisi'nin 19. Kongresi'ne devrimci savaş selamlarını gönderir.

Kongreniz, emperyalizmin politikasında askersel faktörün ağırlık kazandığı, uluslararası gerginliği tırmadığı, silahlanma yarışını körüklediği, dünya devrimci sürecine, halkların ulusal kurtuluş savaşına her türlü saldırıya hazırlandığı bir dönemde toplanıyor. Yakın ve Orta Doğu'nun emperyalizmin, başta ABD emperyalizminin başlıca hedeflerinden birisi olması, bölgede ABD'nin İsrail ve Mısır ile saldırgan stratejik bir bağlaşıklık kurması, bölgede ulusal bağımsızlık, barış, demokrasi, toplumsal ilerleme ve sosyalizm savaşı veren güçler için zorlu bir savaşım anlamına geliyor.

Kongreniz, İsrail'de önemli gelişmelerin gündeme geldiği bir dönemde toplanıyor. Büyük burjuvazinin sağ kanadını temsil eden Likud'un emperyalizm ve siyonizmin çıkarları doğrultusunda zorla komşu ülkelerin topraklarını kendisine katma politikası, ülke içinde faşizm tehlikesini artırdı. Ekonomik bunalım büyük boyutlara vardı. Likud, kendi politikasının sonuçlarına dayanamıyor. Sendika seçimlerinin ve genel seçimlerin yapılacağı 1981 yılında, böyle bir ortamda, İsrail Komünist Partisi'nin tüm demokrasi güçlerinin birliğini sağlamak politikası dirimsel önem taşıyor.

TKP, her zaman İsrail işçi sınıfının, Yahudi-Arap tüm emekçilerin, bölge halklarının ve özellikle de Filistin halkının hak ve çıkarlarını ardıcıl savunan İsrail Komünist Partisi'nin savaşımına büyük bir değer biçiyor. TKP, İsrail Komünist Partisi'nin Orta Doğu'da barışın sağlanması için Sovyetler Birliği'nin somut barışçı önerilerinin büyük önem taşıdığı görüşüne yürekten katılıyor.

Değerli yoldaşlar,

Türkiye'deki askersel diktatörlük, saldırılarının sivri ucunu işçi sınıfına, onun örgütlerine yöneltiyor. Ülkemizdeki ekonomik bunalım tüm şiddetiyle sürerken, emperyalizm, Türkiye'nin Yakın ve Orta Doğu'daki saldırgan amaçları doğrultusunda daha aktif bir rol oynaması için baskılarını artırıyor. TKP, bu saldırılara, cuntanın emperyalizm ve tekeller yanlısı politikasına karşı tüm ulusal demokratik güçlerin birliğini sağlamak için savaşıyor.

Türkiye Komünist Partisi, İsrail Komünist Partisi ile Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi ilkeleri temeli üzerinde kardeşçe bağlarla bağlıdır. İsrail Komünist Partisi'nin 19. Kongresinin, ortak düşmanımız

emperyalizme karşı, ortak hedefimiz olan barış ve sosyalizm için savaşta yeni başarılarla sağlam bir temel olmasını dileriz.

Yaşasın İsrail Komünist Partisi'nin 19. Kongresi!

Yaşasın Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi!

*Türkiye Komünist Partisi  
Merkez Komitesi  
Genel Sekreteri  
İ. Bilen*

11 Şubat 1981

## TİP Genel Başkanlığına

Değerli arkadaşlar,

TKP MK adına, TİP'in 20. kuruluş yıldönümünü en sıcak duygularımızla kutlar, savaş selamlarımızı iletiriz.

İşçi hareketinin bağrından doğan TİP, halkımızın barış, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm için savaşında önemli bir rol oynadı. Sosyalizm ülküsünün yığınlar arasında yayılmasında, var olan yasal olanakları değerlendirmekte, parlamento içi ve dışı çalışmalarında başarılar elde etti. Emekçilerin ekonomik ve sosyal hakları için savaştı, sınıf sendikacılığının gelişip, güçlenmesine katkılarda bulundu. Anti-demokratik yasa ve baskıların geriletilmesinde, yeni demokratik kazanımların elde edilmesinde TİP'in ülkedeki tüm ilerici güçlerle birlikte önemli bir payı olmuştur. TİP ülkemizin Amerikan emperyalizmine, NATO'ya bağımlılığına karşı sürekli bir savaş yürüttü. Barış ülküsünün yayılmasına değerli bir katkısı oldu.

TKP, başından beri TİP'in anti-emperyalist, demokratik savaşına destek verdi. Uğrunda savaştığımız yüce ortak amaçlar, her iki parti arasındaki savaş kardeşliğini güçlendirme yolundaki bütün zorlukları aşabilmek için bugün de en büyük güç kaynağımızdır.

TKP, TİP'in savaş tarihinde TİP genel başkanı Behice Boran'ın oynadığı role ve işçi sınıfının birliği yolundaki bugünkü katkılarına büyük bir değer biçiyor. Onu biz, bilimsel sosyalizmin yiğit bir savunucusu, barış hareketinin boyun eğmez bir savaşçısı olarak tanıyoruz. TKP TİP'in çalışmasını yasaklayan anti-demokratik kararlara, TİP genel başkanı Behice Boran'ın yurttaşlık haklarına yönelen baskılara karşı çıkıyor ve tutuklu tüm TİP'lilerle dayanışmasını bildiriyor.

Bugün emperyalizme, işbirlikçi tekellere, cunta içindeki ve dışındaki gerici güçlere karşı ulusal bağımsızlık, demokratik özgürlükler, emekçilerin ekonomik ve sosyal hakları için savaşta en geniş güçleri birleştirmek görevi herkesten önce, işçi sınıfı partilerinin omuzlarına düşüyor. Bugünkü koşullarda, işçi sınıfının birliği yolunda somut adımlar atılması büyük önem taşıyor.

Arkadaşlar,

20. kuruluş yılınızda sizi en sıcak komünist duygularımızla selamlarız.

Yaşasın işçi sınıfının birliği!

*Türkiye Komünist Partisi  
Merkez Komitesi  
Genel Sekreteri  
İ. Bilen*

13. 2. 1981

**«YENİ ÇAĞ» I**

**OKU**

**VE**

**OKUT!**



## İÇİNDEKİLER

### Sayfa

*Todor Jivkov*

Lenin'in Partisi üstüne . . . . . 105

*Boris Ponomaryov*

Barış ve yaratıcı çalışmalar yolunda . . . . . 118

xx: Emperyalizme karşı, sosyal ilerleme için. Uluslararası bilimsel konferansın materyalleri . . . . . 132

### ÖZEL SAYFALAR

xx: TKP Merkez Komitesinin bildirisi . . . . . 197

xx: TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaşın SBKP'nin 26. Kongresine mesajı . . . . . 199

xx: SBKP'nin 26. Kongresinde TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaşın yaptığı konuşma . . . . . 201

xx: TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaşın İsrail Komünist Partisi'nin 19. Kongresine mesajı . . . . . 205

xx: TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaşın TİP Genel Başkanlığına mesajı . . . . . 207